
Shri Mahaganapati Sahasranama Stotram Sabhashyam

శ్రీ మహాగణపతి సహస్రనామస్తోత్రం సభాష్యమ్

Document Information

Text title : Shri Mahaganapati Sahasranama Stotram Sabhashyam

File name : mahAgaNapatIsahasraNAmastotraMsabhAShyam.itx

Category : ganesha, sahasraNAma, stotra, vyAkhyA

Location : doc_ganesha

Author : bhAskaraRAyadIkShIta

Proofread by : Narendran Madathil

Description/comments : From Vighneshvara-stuti-manjari 2. See corresponding stotram

Latest update : August 16, 2026

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 16, 2026

sanskritdocuments.org

శ్రీ మహాగణపతి సహస్రనామస్తోత్రం సభాష్యమ్

శ్రీవిఘ్నేశ్వరాయ నమః ।

శ్రీ భాస్కరరాయదీక్షిత ప్రణీత ఖద్యోత భాష్యసంకల్పహయతమ్ ।

గురురేవ గతిర్గురుమేవ భజే, గురుజ్ఞైవ సహస్మి, నమో గురవే ।

నమో గురోః పరమం, శిశురస్మి గురోః మతిరస్మి గురౌ మమ, పాహి గురో ॥

గణేశ వః పాయాత్ ప్రణమత గణేశం జగదిదం

గణేశేన త్రాతం నమ ఇహ గణేశాయ మహతే ।

గణేశాన్నాస్త్యన్యత్ప్రిజగతి గణేశస్య మహిమా

గణేశే మచ్చిత్తం నివసతు గణేశ త్వమవ మామ్ ॥

ఇహ ఖలు సర్వవేదాస్తసంవేద్యం అఖణ్డం సత్ చిద్ ఆనన్దం నిరస్తత్రివిధభేదం
అవాఙ్మనసగోచరం స్వప్రకాశం ముక్తోపసృప్యం పరం బ్రహ్మ । తన్నిర్వికల్పేన
తద్విషయకసవిలాసాజ్ఞాననివృత్త్యా కణ్ఠచామీకరన్యాయేన తదాత్మతావాప్తిరూపో
మోక్ష ఇత్యవివాదమ్ । స చ నిర్వికల్పః శుద్ధచిత్తానామేవ న మలినాశయానామ్ ।
చిత్తశుద్ధౌ తు శ్రౌతస్మార్తకర్మాణి తత్తద్వర్జితాశ్రమోచితాని వేదే కర్మకాణ్డసమధిగమ్యాని
బహిరగ్గోపాయాః । తస్యైవ బ్రహ్మణః సగుణనిర్గుణభేదేన ద్వివిధస్య ఉపాసనాని
వేదే రహస్యతరోపనిషత్కాణ్డసమధిగమ్యాని అంతరగ్గోపాయాః । బహిరగ్గౌనుష్ఠాన-
శీలానామేవ త్వంతరగ్గౌనుష్ఠానేఽధికారః । సగుణం తు రూపముపాసకానుగ్రహార్థం
కల్పితమేవ ఇత్యుపాసకరుచివైచిత్ర్యేణ నానావిధమ్ । తేషు “ఆదిత్యమమ్బికాం
విష్ణుం గణనాథం మహేశ్వరమ్” ఇతి స్మృత్యుక్తరూపాణి తత్తదవాస్తవమూర్తిభేదాశ్చ
తత్తజ్ఞన్మాయాతసంస్కారానుగుణ్యే నోపాస్యానీతి సర్వేఽపి ఈశ్వరా ఏవ । అత ఏవ
పురాణాన్యపి తత్తదుపాసకానుజిఘృక్షయా ప్రవృత్తాని తస్య తస్యైవ సర్వోత్తమత్వమ్,
అన్యేషాం తతోఽపకర్షం చ, నహినిద్దాన్యాదేన ప్రతిపాదయన్తి । కల్పభేదేన
ఏకస్మాదన్యేషాముత్పత్తిః సమ్భవతీత్యాదికమాకరేషు స్పష్టమ్ । తత్ర గణపతివిషయే
హేరమ్రోహపనిషద్గణేశోపనిషదాద్యాః శ్రుతయః, ఐదమ్పర్యేణ గాణపతస్త్రాణి,
గణేశోపపురాణం, పురాణాంతరేష్యపి తత్ర తత్ర సర్వోత్తమత్వ-నిరూపణభాగాశ్చ, ఇతి
శతశః ప్రమాణాని తత్తద్విదాం స్పష్టాని ॥

తదుపాసనం చైకాక్షరషడక్షరాష్టావింశత్యక్షరాది - బహువిధగణపతిమన్తజపాదిరూపం
బహువిధమ్ । స్వతంత్రతయా సహస్రనామస్తవపారోఽపి । సహస్రనామస్తవస్యాపి
పురాణతన్త్రభేదేన బహువిధస్య మధ్యేయమేవ బహుభిరుపాసకైః పరిగృహీత
ఇత్యయమేవ వ్యాక్రియతే ॥

గణేశపురాణే తావదుపాసనాఖణ్డే - “అష్టాదశపురాణాని - విస్తరాచ్చావితాని నః
। అన్యేషామపి శుశ్రూషా వర్తతే వహ్నిసమ్భవ” , ఇతి సూతం ప్రతి ఋషీణాం
ప్రశ్నే పురాణమవతార్థం కతిచిద్ ఆఖ్యానాని నిర్వర్ణ్య షట్ప్రింశమధ్యాయమారభ్య
గృత్సమదోపాఖ్యానం ప్రవర్తితమ్ । తదీయక్షతాత్ త్రిపురాసురస్యోత్పత్తిః, తస్య తపః,
తస్మై వరదానం, తస్య త్రైలోక్యజయః, శివేన సహ యుద్ధం, శివపరాజయః, నారదం
ప్రతి శివకృతప్రశ్నః, నారదవాక్యే - “యుద్ధాయ గన్తుకామేన నార్చితో గణపస్త్యయా
। అతః పరాభవం ప్రాప్తోఽస్యగ్నినేత్ర పినాకధృక్” ఇత్యాది । తతః, “సోఽతస్యత
తపోఽత్యుగ్రం దశ వర్షాణి శక్కురః । తతస్తస్య ముఖామ్భాజాన్నిర్గతోఽభూత్సమూన్
పరః । పంచావక్త్రో దశభుజో భాలచన్ద్రః శశిప్రభః । ముణ్డమాలః సర్పభూషో
ముకుటాఙ్గదభూషణః । అగ్న్యోర్మశశినో భాభిస్త్రిస్కుర్వన్ దశాయుధః” ఇత్యాదినా
గణేశావిర్భూతతత్త్వసాదవరదానాదికం ఉక్త్వా, “తతః స్వనామ్నామవదత్ సహస్రం తస్మై
గణేశః ప్రణతాయ దివ్యమ్ । శివస్య భక్త్యా పరితుష్టచిత్తో జయప్రదం కామకరం జనానామ్
॥ “ ఇత్యాదినా తపః సమాప్తిః పంచాచత్వారింశేఽధ్యాయే వర్ణితా ॥

తత ఉత్తరేఽధ్యాయే బ్రహ్మణం ప్రతి వ్యాసకృతప్రశ్నః - “వ్యాస ఉవాచ ॥
కథం నామ్నాం సహస్రం స్వం గణేశ ఉపదిష్టవాన్ । శివాయైతన్మమాచక్ష్య
లోకానుగ్రహతత్పర !” ఇతి । తతః బ్రహ్మోవాచ । “దేవ” ఏవం పురారాతిః
ఇత్యాదిశ్లోకచతుష్టయేన పూర్వోక్తవిస్తృతకథాయాః సజ్జేపేణానువాదః । తదిదం
స్తోత్రం గణేశపురాణే షట్పత్వారింశత్తమాధ్యాయరూపమ్ । అత్ర పూర్వపీఠికా- భాగః
పంచాశ్లోకాత్మకః । మధ్యే నామభాగః సార్ధషట్షష్ట్యుత్తరశతశ్లోకాత్మకః । అన్త్యః
ఫలశ్రుతిభాగః సార్ధత్రిచత్వారింశత్ శ్లోకాత్మకః । సంహత్య పంచాదశోత్తరే ద్వే శతే
శ్లోకానామక్త్వా సప్తచత్వారింశేఽధ్యాయే పునర్యుద్ధం త్రిపురసంహారాదికం చోక్త్వా
త్రిపురాఖ్యానముపసంహృతమ్ ॥

ఏవం వ్యాసేన పృష్టమర్థం దీనజనానుజిఘృక్షయోపదిదిక్షుర్భగవాన్ బ్రహ్మ
“సహస్రనామమస్త్రోఽయం జపితవ్యః శుభాప్తయే” ఇతి మన్తజపం విధాయ గురుసమ్ప్రదాయశుద్ధిమ
లబ్ధస్య ఫలానావహత్వాద్గురుపరమృరాజ్ఞానావశ్యకత్వం ధ్వనయితుమాఖ్యాయికాం
పూర్వం విస్తృత్య వర్ణితామపి పునః సజ్జిప్యానువదతి

వ్యాస ఉవాచ ।

కథం నామ్నాం సహస్రం స్వం గణేశ ఉపదిష్టవాన్ ।

శివాయైతన్మమాచక్ష్య లోకానుగ్రహతత్పర ! ॥ ౧॥

బ్రహ్మోవాచ -

దేవ ఏవం పురారాతిః పురత్రయజయోద్యమే ।

అర్చనాద్గణేశస్య జాతో విఘ్నాకులః కిల ॥ ౨॥

మనసా స వినిర్ధార్య తతస్తద్విఘ్నకారణమ్ ।

మహాగణపతిం భక్త్యా సమభ్యర్చ్య యథావిధి ॥ ౩॥

విఘ్నప్రశమనోపాయమప్యచ్ఛదపరాజితః ।

సస్తుష్టః పూజయా శమోభర్మహాగణపతిః స్వయమ్ ॥ ౪॥

సర్వవిఘ్నైకహరణం సర్వకామఫలప్రదమ్ ।

తతస్తస్మై స్వకం నామ్నాం సహస్రమిదమబ్రవీత్ ॥ ౫॥

ఏవం పూర్వాధ్యాయైరుక్తరీత్యా ఉక్తం చ । “గురుక్రమమవిజ్ఞాయోపాస్తే యః
స్వేష్టదేవతామ్ । సోపాస్త్రిర్నిష్ఫలా జ్ఞేయా భస్మస్యర్పితహవ్యవత్ । తస్మాద్యత్నేన
విజ్ఞేయా మూలాధ్వరుపరమ్పరా” ఇతి । సా యథా - సర్వేషాం గాణపతమస్త్రాణాం
ఆదిగురుగణేశ ఏవ । తతో గణకీడ్వంతో వికట ఇత్యాదిక్రమేణ కులాభ్యా గురవో నవ
। తతః సురానన్దాదయో విద్యాగురవోఽపి నవ । తతః సంతానగురవో వినాయకాదయో
వింశతిః । ఏతేషు ప్రత్యేకం దివ్యేషాః సిద్ధౌఘా మానవౌఘాశ్చేతి త్రేధా విభాగో
గురుముఖాదవసేయః । తత్పశ్చాత్కపిలాదివ్యాసపర్యంతా ఏకవింశతిః । తతో
గణకాది-శక్తిరాచార్యాస్తా ద్వివత్యారంశత్ । సమ్భూయైకోత్తరం శతం గురవో
విద్యారణ్యశ్రీపాదైర్విద్యార్ణవే ప్రతిపాదితాః । తేషాం విశిష్టనామాని తత్రైవ ద్రష్టవ్యాని”
। ప్రాయేణాస్మింస్తోత్రే ప్రాథమికనామశతద్వయమధ్యే తాని సర్వాణి వ్యక్తిభవస్తీతి
రహస్యమ్ । శక్తిరభగవత్పాదేభ్యోఽర్వాచినా తు స్వనాథపర్యంతా గురుపరమ్పరా
స్వస్వదేశికముఖాదేవావగన్తవ్యా గురూపసదనక్రమమాహ - మహాగణపతిమితి । గురోః
ప్రసాదఫలమాహ - సస్తుష్ట ఇతి । ఉపదేశక్రమమాహ - సర్వవిఘ్నైతి । అఖిలానిష్టబాధకేషు
ఉపాయేషు అస్య ముఖ్యత్వకథనాయ - ఏకేతి । చతుర్వర్గసాధనత్వ-కథనాయ -
సర్వకామేతి । ఈదృశగురుపరమ్పరామూలభూతో గణేశ ఏవ శిష్యభక్తిమాహాత్మ్యాత్
స్వముఖేనైవ స్వకీయం మహామన్తం ఏనముపాదిష్యత్ ఇత్యాహ - స్వకమబ్రవీదితి ।
తతశ్చాన్వైరపి ఆయం మన్తః ప్రోక్తగురుపరమ్పరాగతేష్వన్యతమం గురుం భక్త్యా
సంతోష్య తన్ముఖాదేవ లభ్యా జపనీయః, న పుస్తకమాత్రేణ గృహీత్వా జప్తవ్య ఇతి

తాత్పర్యార్థః । అథోపదేశవిషయస్య లౌకికత్వాత్ వ్యాఢాదివత్స్వయమేవ తత్స్వరూపం
విధ్యపేక్షితత్వాత్ప్రదర్శయతి గణేశ్వర ఇత్యాదినానంతానంతసౌఖ్యద ఇత్యన్తేన ॥

గణేశో గాణపత్యానాం గణదీక్షాప్రభుర్మతః ।

గణేశ్వరో గణక్రీడో వికటో విఘ్ననాయకః ॥

దుర్ముఖః సుముఖో బుద్ధో విఘ్నరాజో గణాధిపః ।

ఏతే కులాఖ్యా గురవః తత్రైజసి విభావయేత్ ॥

సురానంతః ప్రమోదశ్చ హేరమృశ్చ మహోత్కటః ।

శక్కరో లమృకర్ణశ్చ మేఘనాదో మహాబలః ॥

గణజ్ఞయో నవైతే తద్విద్యానామవతారకాః ।

విनाయకో విరూపాక్షో బుద్ధః శూరో వరప్రదః ॥

ఏతే పక్షౌచ దివ్యౌఘాః, విజయో దుర్జయో జయః ।

కవీశ్వరశ్చ బ్రహ్మమణ్యో నిధిశః సిద్ధ సంజ్ఞకాః ॥

గజాధిరాజో దుఃఖారిః సద్యోజాతః సుఖావహః ।

పరాత్మా సర్వభూతాత్మా మహానాదః శుభాననః ॥

బాల (భాల)చన్ద్రో నవైతే చ మానవౌఘాః ప్రకీర్తితాః ।

తతశ్చ బాలచన్ద్రాన్తాం పూజయేద్గురు సంతతిమ్ ॥

కపిలాద్ వ్యాసపర్యంతం ఏకవింశతి సజ్జ్యకాః ।

(కపిలోత్తరస్థశ్చ సనకశ్చ సనన్తనః ॥

భృగుః సనత్సుజాతశ్చ వామదేవశ్చ నారదః ।

గౌతమః శునకః శక్తిర్మార్కణ్డేయశ్చ కౌశికః ॥

పరాశరః శుకచైవాగ్గరాః కణ్వస్తథైవ చ ।

జాబాలిశ్చ భరద్వాజో వేదవ్యాసస్తథైవ చ ॥

గణకః సుభగో నిత్యో నిత్యాలమృశ్చ శాశ్వతః ।

పూర్ణానన్తః పరానన్తః సుభక్తః పద్మలోచనః ॥

కామపాలో బుధశ్రేష్ఠో గజవక్త్రో గణప్రియః ।

భూతేశో బాలలీలశ్చ కుమారో బోధనో హరః ॥

సత్యలీలః సులీలశ్చ వికటో ధూమ్రవర్ణకః ।

నన్దిప్రియో నన్దిహాసో దేవీపుత్రో ధనేశ్వరః ॥

విశ్వమృరీ విశాలాక్షో విఘ్నహర్తా వినాయకః ।
కూష్మాణ్డేశః కపర్దీ చ శివః కాలో మహీధరః ॥

గౌడాది శక్కురాస్తాశ్చ సప్త ప్రాగీరితాశ్చ యే ।
(గౌడః పావక ఏవ చ । పారాశర్యః సత్యనిధీ ।
రామచంద్రస్తతః పరమ్ । గోవిందః శక్కురాచార్యః ॥)
త్రిషష్ఠీసమ్మితా హ్యేతే గురవః సిద్ధిదాయకాః ।
పూజితాః సంస్మృతా నిత్యం సర్వేషి తథలప్రదాః ॥

శ్రీమాయాస్మరబీజాద్యాః సిద్ధాంతాచార్యసమోస్తకాః ।
(శ్రీవిద్యార్ణవేతన్త్రే ప్రథమాశ్వాసే శ్లో. ౨౫౧-౨౬౪)

అస్య శ్రీ మహాగణపతిసహస్రనామస్తోత్రమహామన్తస్య । గణేశబుషిః ।
అనుష్టుప్ ఛందః । శ్రీమహాగణపతిర్దేవతా । గం బీజం । తుం గం శక్తిః ।
స్వాహా కీలకం । శ్రీమహాగణపతిప్రసాద సిద్ధ్యర్థే నామపారాయణే వినియోగః ॥

అథ కరన్యాసః ।
గాం అఙ్గుష్ఠాభ్యాం నమః ।
గీం తర్జనీభ్యాం నమః ।
గూం మధ్యమాభ్యాం నమః ।
గైం అనామికాభ్యాం నమః ।
గౌం కనిష్ఠికాభ్యాం నమః ।
గః కరతలకరపృష్ఠాభ్యాం నమః ॥

అథాఙ్గాన్యాసః ।
గాం హృదయాయ నమః ।
గీం శిరసే స్వాహా ।
గూం శిఖాయై వషట్ ।
గైం కవచాయ హుం ।
గౌం నేత్రత్రయాయ వౌషట్ ।
గః అస్త్రాయ ఫట్ ।
భూరుభవస్సువరోమితి దిగ్బంధః ॥

ధ్యానం -
పంచవక్త్రో దశభుజో లలాటేంద్రః శశిప్రభః ।

ముణ్డమాలః సర్పభూషో ముకుటాఙ్గదభూషణః ॥

అగ్న్యోర్కశశినో భాభిః తిరస్కర్వన్ దశాయుధః ।
సర్వవిఘ్నహరో దేవః తం ధ్యాయామి దివానిశమ్ ॥

అథ లమిత్యాది పఞ్చపూజా ।
లం పృథివ్యాత్మనే మహాగణపతయే గన్ధం సమర్పయామి ।
హం ఆకాశాత్మనే మహాగణపతయే పుష్పాణి సమర్పయామి ।
యం వాయ్వాత్మనే మహాగణపతయే ధూపమాఘ్రాపయామి ।
రం అగ్నియాత్మనే మహాగణపతయే దీపం దర్శయామి ।
వం అమృతాత్మనే మహాగణపతయే అమృతోపహారం నివేదయామి ॥

(గణేశ్వరో గణక్రీడః ఇతి అఙ్గుష్ఠాభ్యాం నమః ।
కుమారగురురీశానః ఇతి తర్జనీభ్యాం నమః ।
బ్రహ్మణ్డ కుమ్భశిచ్ఛిద్యోమభాలః ఇతి మధ్యమాభ్యాం నమః ।
రక్తో రక్తామ్బరధరః ఇతి అనామికాభ్యాం నమః ।
సర్వసద్గురు సంసేవ్యః ఇతి కనిష్ఠికాభ్యాం నమః ।
లుప్తవిఘ్నః స్వభక్తానాం ఇతి కరతలకరపృష్ఠాభ్యాం నమః ।
ఛన్దశ్చన్దో వపుః ఇతి హృదయాయ నమః ।
నిష్కలో నిర్మలో నిత్య ఇతి శిరసే స్వాహా ।
సృష్టిస్థితిలయ క్రీడ ఇతి శిఖాయై వషట్ ।
జ్ఞానం విజ్ఞానమానందః ఇతి కవచాయ హుమ్ ।
అష్టాఙ్గయోగః ఫలభూః ఇతి నేత్రత్రయాయ వౌషట్ ।
అనంతశక్తి సహితః ఇతి అస్త్రాయ ఫట్ ।
గజవదనమచిన్త్యం తీక్ష్ణదంష్ట్రం త్రిణేత్రం
బృహదుదరమశేషం భూతిరాజం పురాణమ్ ।
అమరవర సుపూజ్యం రక్తవర్ణం సురేశం
పశుపతిసతమీశం విఘ్నరాజం నమామి । ఇతి కేచిత్)

అథ సహరనామస్తోత్రం ప్రారమ్భః ।

ఓం గణేశ్వరో గణక్రీడో గణనాథో గణాధిపః ।
ఏకదంష్ట్రో(న్ద్రో)వక్రతుణ్డో గజవక్త్రో మహోదరః ॥ ౬ ॥

ఓం వియదాదిప్రపఞ్చస్య సమూహో గణ ఉచ్యతే ।
తదాత్మకస్తదీశశ్చ తేన దేవో గణేశ్వరః(౧) ॥ ౧ ॥

సాక్షాచ్ఛిష్యో గణేశస్య గణక్రీడాభిధో గురుః ।
 తచ్ఛిష్యో వికటస్తస్య శిష్యో వై విఘ్ననాయ(శ)కః ॥ ౨॥
 ఇత్యాదయోఽప్యభేదేన గణేశా ఏవ దేశికాః ।
 మన్తారమ్భే గురుస్మృత్యావశ్యకత్వేన కీర్తితాః ॥ ౩॥
 వియదాదిగణస్యాన్తః ప్రవిశ్య క్రీడనేన వా ।
 గణక్రీడ ఇతి ప్రోక్షస్తస్సప్తేష్వత్యాదివిశ్రుతేః(౨) ॥ ౪॥
 గణనం గుణసంఖ్యనామథశబ్దాత్తు మజ్జలమ్ ।
 కృతే తయోర్భవహుప్రీహౌ గణనాథ ఇతి స్మృతః(౩) ॥ ౫॥
 ఆదిత్యవిశ్వవస్వాద్యా రుద్రాన్తా గణదేవతాః ।

(Footnotes)

(౧) గణేశాద్యాశ్చ చత్వారోమూర్తయో (౧।౧)బ్రహ్మణస్సతేః ।
 అవ్యక్తాద్యాస్తత్వగణాః బ్రహ్మాద్యా దేవతాగణాః ।
 అనాదయో బ్రహ్మగణాః స్మృతా ఏవ త్రిధా గణాః ।
 గణాత్మకస్తదీశశ్చ తేన దేవో గణేశ్వరః (౧।౨) ॥ (బ్రహ్మ)
 (౧।౧) గణేశః గాలవః ముద్గలః సుధాకరః ఇతి ।
 (౧।౨) జగద్రూపో గకారశ్చ ణకారో బ్రహ్మవాచకః ।
 తయోర్లోకే గణేశాయ నామ తుభ్యం నమో నమః ॥ (ముద్గలే ।)
 జ్ఞానార్థవాచకో గశ్చ ణశ్చ నిర్వాణవాచకః ।
 తయోర్లోకే పరం బ్రహ్మ గణేశం ప్రణమామ్యహమ్ ॥ (బ్రహ్మవైవర్తే)
 (౨) త్రివిధేషు గణేశస్వన్తః ప్రవిశ్య క్రీడనేన చ ।
 గణక్రీడ ఇతి ప్రోక్షః తత్సప్తేష్వత్యాదితః శ్రుతేః ॥
 గుణ నిర్గుణరూపేణ చతుర్త్వపి జగత్సు చ ।
 క్రీడకస్తు స్వస్వరూపీ గణక్రీడ ఇతి స్మృతః ॥ (బ్రహ్మ)
 (౩) సర్వాకారా మహామాయా ప్రకృతిర్గుణరూపిణీ ।
 తస్యాః సత్తాదాయకోఽయం నిర్గుణో గణనాథకః ।
 చిన్మాయాసంయోగరూపీ సగుణో గణనాథకః ॥ (బ్రహ్మ)
 తదాధిపత్యశాలితాన్మమ దేవో గణాధిపః(౧) ॥ ౬॥
 ఏకా ముఖ్యా కేవలా వా దంష్ట్రా యస్య గణేశితః ।

భూమ్యుద్ధారే జగన్నాశే వైకదంష్ట్రః స కీర్త్యతే(౨) ॥ ౭॥

(౩) శుణ్డాదణ్డస్య వక్రత్వాద్ వక్రతుణ్డ ఇతిర్యతే ।
శ్రియం తనోతి రమ్యాణాం వికారోఽపీతి లోకవాక్ ॥ ౮॥

గజన్యేవ ముఖం యస్య గజవక్త్రః స ఉచ్యతే (౪) ।
అనంతకోటిబ్రహ్మాణ్డపూర్ణకుక్షిర్మహోదరః ॥ ౯॥

లంబోదరో ధూమ్రవర్ణో వికటో విఘ్ననాయకః ।
సుముఖో దుర్ముఖో బుద్ధో విఘ్నరాజో గజాననః ॥ ౧౦॥

(Footnotes)

(౧) జగజ్జీవేశ్వరాణాం చ సమూహో గణ ఉచ్యతే ।
తదాధిపత్యశాలిత్వాత్ దేవదేవో గణాధిపః ॥

సమృజ్ఞాతాసమృజ్ఞాతసమాధీనాం సమూహకః ।
గణ ఇత్యేవ కథితః తదీశః స్వమహిమ్నిగః ॥

పూర్ణ యోగాత్మకో దేవో గణేశ ఇతి కథ్యతే ।
చతుర్విధానాం జగతామధిపోఽయం గణాధిపః । (బ్రహ్మ)

(౨) ఏకశబ్దాత్మికా మాయా దంతః సత్తాధరో మతః ।
తయోరభేదసంయోగే వైకదంత ఇతి స్మృతః ।
ఏకశబ్దః ప్రధానార్థీ దంతశ్చ బలవాచకః ।
బలం ప్రధానం సర్వస్మాత్ ఏకదంతం నమామ్యహమ్ ॥ (బ్రహ్మైవ)

(౩) వక్రతుణ్డాదయశ్చాష్ట హావతారాః పరాత్మనః ।
(౩౧) వక్రతుణ్డః, ఏకదంతః, మహోదరః, గజాననః, లంబోదరః
వికటః విఘ్నరాజ, ధూమ్రవర్ణః ఇతి । (ముద్గల)
కలా మాయా ఇతి ప్రోక్తాః స్వానన్దేశస్య బ్రహ్మణః ॥

అసమృజ్ఞాతసమాధి స్థితిరూపాః పురాతనాః ।
వక్రా విఘ్నా ఇతి ప్రోక్తాః విఘ్నాః సత్తాత్మకాః స్మృతాః ॥

తుణ్డేన హన్తి తాన్దేవ వక్రతుణ్డో మతో బుధైః ।
(౪) గజాత్మకం పరం బ్రహ్మ నిర్గుణం యస్య వక్త్రకమ్ ।
ముఖచిహ్నజాయతే యః స ఏవ గజవక్త్రకః ॥

బ్రహ్మాణ్డాలంబనం యస్య కుక్షిర్లంబోదరస్తు సః ।
వాయోర్బిజం ధూమ్రవర్ణం తద్రూపత్వాదసావపి(౧) ॥ ౧౦॥

కట వర్షావరణయోరితి ధాతోరనావృతేః ।
 విభుత్వాద వికటః ప్రోక్తః స యస్య విగతః కటః ॥ ౧౧॥
 విఘ్నాన్నయతి భక్తైః పూజితో విఘ్నానామధిపోఽథ వా ।
 యద్వా విహన్తి నయతి ప్రాణినో విఘ్నానాయకః(౨) ॥ ౧౨॥
 ఆరమ్భాః శోభనా యేన యస్య శోభనమాననమ్ ।
 స ఏవ సుముఖస్తస్మై సుముఖాయ నమో నమః ॥ ౧౩॥
 దుఃస్పర్శం వా సుదుర్దర్శమగ్నేః సూర్యస్య వా ముఖమ్ ।
 తద్రూపత్వాదభక్తైః పూజితాత్వాచైష దుర్ముఖః(౩) ॥ ౧౪॥
 నిత్యబుద్ధస్వరూపత్వాత్ అవిద్యావృత్తినాశనః ।
 యద్వా జినావతారత్వాద్ బుద్ధ ఇత్యభిధీయతే(౪) ॥ ౧౫॥
 విఘ్నైర్విరాజతే తేషాం రాజా విఘ్నస్తు విఘ్నకః ।
 భక్తాధీనశ్చ రాజా చ విఘ్నరాజస్తతో మతః(౫) ॥ ౧౬॥
 “అన ప్రాణన” ఇత్యస్మాద్ధాతోర్ణిచి తతో ల్యుటి ।
 గజాననయతిత్యర్థే సాధురేష గజాననః(౬) ॥ ౧౭॥
 భీమః ప్రమోద ఆమోదః సురానన్దో మదోత్కటః ।
 హేరమ్భః శమ్భరః శమ్భుర్లమ్భకర్ణో మహాబలః ॥ ౧౮॥

(Footnotes)

- (౧) ధూమ్రాయస్తే యత్రవర్షా ధూమ్రవర్షః స ఈరితః ।
 (౨) విద్యాన్నయత్యభక్తైః పూజితో విఘ్నానామధిపోఽథ వా ।
 (౩) దుఃస్పర్శం వా సుదుర్దర్శం సూర్యాగ్నివిద్యుతామివ
 తద్వస్మృఖమభక్తాయ దుర్ముఖాయ నమో నమః ।
 (౪) బుద్ధ్యరూఢో బుద్ధ ఇతి చిత్తవృత్తి ప్రచాలకః ।
 (౫) విఘ్నః కాలాత్మకస్తస్య విరాజో నియామకః ॥
 (౬) గజా సత్వమయీ మాయా తస్యాః సత్తాప్రదానతః ।
 అన్నాత్ప్రాణదో దేవో గజానన మహేశ్వరః ॥
 గకారః సర్వగం బ్రహ్మ గజానన ఇతి స్మృతమ్ ।
 గజస్య వక్త్రసంయుక్తః శివపుత్రో గజాననః ॥
 దుష్టానాం భయకారిత్యాద్ భీమ ఇత్యుచ్యతే బుద్ధైః ।

ఇష్టలాభాత్సుఖం యత్తు స ప్రమోద ఇతి స్మృతః ॥ ౧౮॥

తతః ప్రాక్ సుఖమామోద ఇష్టార్థప్రాప్తినిశ్చయాత్ ।

(౧) ఇష్టార్థభోగజనితం సుఖమానంద ఉచ్యతే ॥ ౧౯॥

స సురోత్తః సురస్థో (రార్థో)వా సురానందస్తదాత్మనా ।

అత ఏవాన్యవిషయమోషాదాత్మైకభావతః ॥ ౨౦॥

మదేనావరణోత్కాన్త్యా మదోత్కట ఇతి స్మృతః ।

హః శక్కురే రవిః శబ్దే శైవతస్తప్రవర్తనాత్ ॥ ౨౧॥

ఉద్దామశౌర్యవత్త్వాద్వా హేరమ్బ ఇతి కథ్యతే(౨) ।

శం సుఖం తద్వరం శ్రేష్ఠం యస్మిన్నస్తి స శమ్భరః ॥ ౨౨॥

శమ్భం వా కులిశం రాతి యద్వా సలిలవిగ్రహః ।

శమ్భుస్తు శం భవత్యస్మాచ్చివాభేదేన వోదితః ॥ ౨౩॥

యత్ర క్వాపి కృతం భక్తైరాహ్వానస్తవనాదికమ్ ।

నాతిదూర ఇవాకర్ణ్య లమ్బకర్ణ ఇతి స్మృతః ॥ ౨౪॥

మహాన్బలాసురో యేన బలిత్వాద్వా మహాబలః ।

(మహాబలా జితా యేన బలిత్వాద్వా మహాబలః)

నన్దనోఽలమ్బతోఽభీరుర్మేఘనాదో గణజ్ఞాయః ।

వినాయకో విరూపాక్షో ధీరశూరో వరప్రదః ॥ ౨౫॥

మహాగణపతిర్బుద్ధిప్రియః శీఘ్రప్రసాదనః ।

రుద్రప్రియో గణాధ్యక్ష ఉమాపుత్రోఽఘనాశనః ॥ ౨౬॥

నదిః సమృద్ధివాపీతి తద్ధేతో ల్యుటి నన్దనః ॥ ౨౭॥

అలమ్బట సమృద్ధత్వాదలఙ్కారః పటోఽన్య వా ।

అభీరుర్భయశూన్యత్వాత్ అఙ్గనారహితోఽథ వా ॥ ౨౮॥

మేఘనాదః ప్రసిద్ధార్థో మేఘాన్ నాదయతీతి వా ।

ఏకైకం యత్నతః శత్రుజ్ఞాయతి ప్రాకృతో జనః ॥ ౨౯॥

(Footnotes)

(౧) ఇష్టార్థ భోగజనిత ఆనందస్తు ప్రమోదకః ।

తదాత్మకః ప్రమోదః స్యాత్ ఇష్టార్థలాభ సమ్భవః ।

ఆమోదస్తన్మయో దేవః ఆమోద ఇతి కథ్యతే । (బ్రహ్మ)

(౨) హే జీవస్తు పరో రమ్భో ద్విభేదపరివర్జితః ।

సర్వసాక్షీ పరం బ్రహ్మ హేరమ్బోద్ధామశౌర్యవాన్ ।

అనాయాసాదయం వ్యూహాన్ జయతీతి గణజ్ఞాయః(౧) ॥

విః పక్షిరూపో జీవౌఘః తన్నేతృత్వాద్వినాయకః(౨) ॥ ౨౮॥

విరూపాక్షో విసద్మతైర్వేత్తైరగ్నిరపిన్దభిః ।

ధీరశూరో ధైర్యశౌర్య-సామానాధి-కరణ్యతః ॥ ౨౯॥

వరాన్ స్వపాదసేవిభ్యో దదాతీతి వరప్రదః(౩) ।

గణాః గుల్మాదయః సేనాభేదాస్తేషు య ఉత్తమః ॥ ౩౦॥

స్థూలాస్తాసపి పాతీతి మహాగణపతిర్మతః ।

(౪)బుద్ధిప్రియః సంశయఘ్నా బుద్ధిః స్యాన్నిశ్చయాత్మికా ॥ ౩౧॥

(౫)క్షిప్రప్రసాదనః క్షిప్రం భక్తైర్గ్యాతః ప్రసీదతి ।

రుద్రప్రియ ఇతి ప్రోక్తో రుద్రైకాదశినీప్రియః ॥ ౩౨॥

(౬)గణాధ్యక్షస్తు షట్రింశత్తత్త్వసన్తోహపాలకః ।

ఉమాపుత్రస్తు పున్లోకాత్పార్వత్యా అపి తారకః ॥ ౩౩॥

మహోదరోఽప్యసావల్పవైవేద్వైవైవ తృప్యతి ।

అశనం న ధనం దుఃఖహరణాద్వాఽఘనాశనః(౭) ॥ ౩౪॥

(Footnotes)

(౧) గణాసురస్య జేతాయం గణజ్ఞాయ ఇతి స్మృతః ।

(౨) విగతో నాయకో యస్య వినాయక ఇతి శ్రుతః । (బ్రహ్మ)

(౩) ధీర ధైర్యవాన్ శూరః శౌర్యవాంశ్చ వరాన్స్వకాన్ ।

ఇష్టాన్ సర్వాన్దదాతీతి పాతీతి చ వరప్రదః । (బ్రహ్మ)

(౪) వియదాదిప్రపంచస్య సమూహో గణ ఉచ్యతే ।

తస్య పాతా గణపతిః శమ్భుపుత్రో గణేశ్వరః ।

వ్యాకృతావ్యాకృతమయచతుర్థాం జగతామపి ।

మహాగణాః సమూహాశ్చ మహాగణపతిః పతిః । (బ్రహ్మ)

(౫) పంచచిత్తవృత్తిమయీ బుద్ధిర్మాయామయీ పరా ।

తస్యాః పతిర్గణేశానో బుద్ధిప్రియ ఇతి స్మృతః । (బ్రహ్మ)

(౬) రుద్రస్య ప్రియదత్వాచ్చ రుద్రప్రియ ఇతి స్మృతః ।

(౭) అఘస్య పాపసంజ్ఞస్య హరణాదఘనాశనః ॥ (బ్రహ్మ) ।

కుమారగురురీశానపుత్రో మూషకవాహనః ।

సిద్ధిప్రియః సిద్ధిపతిః సిద్ధః సిద్ధివినాయకః ॥ ౧౧॥

అవిఘ్నస్తుమ్భురుః సింహవాహనో మోహినిప్రియః ।

కటకో రాజపుత్రః శాలకః సమ్మితోఽమితః ॥ ౧౨॥

సనత్కుమారరూపోఽపి విద్యాముపదిశన్ గురుః ।

స్కన్ధపూర్వభవత్వాద్వా కుమారగురురీరితః(౧) ॥ ౩౫॥

ఈశానపుత్ర ఇత్యుక్తః శితికణ్ఠాత్మజత్వతః ।

ఉన్దరుం వాహనీకృత్య ఖ్యాతో మూషకవాహనః(౨) ॥ ౩౬॥

సిద్ధిప్రియః ప్రియా అన్యేత్యణిమాద్యష్టసిద్ధయః(౩) ।

అణిమాద్యష్టసిద్ధీనాం పాతా సిద్ధిపతిస్తతః ॥ ౩౭॥

గోరక్షాదిమహాసిద్ధరూపత్వాత్ సిద్ధ ఉచ్యతే ।

భక్తే సిద్ధీర్విశేషేణ జయన్ సిద్ధివినాయకః(౪) ॥ ౩౮॥

భావప్రధాననిర్దేశాదవిత్వం పశుతాం హరన్ ।

విఘ్నైర్విరహితత్వాద్వాఽప్యవిఘ్న ఇతి కథ్యతే ॥ ౩౯॥

రోరూయమాణస్తుమ్భైన వైణీకైరితి తుమ్భురుః ।

ఇమే గాయన్త్రీ వీణాయాం ఏతమేవేతి హి శ్రుతిః ॥ ౪౦॥

మయూరమూషకౌ యద్యత్తథా సింహోఽపి వాహనమ్ ।

గౌర్యా వా సింహవాహాయా అభేదాత్సింహవాహనః ॥ ౪౧॥

మోహినిశః శివస్తస్మాదభిన్నో మోహినిప్రియః(౫) ।

కటమావృతిరజ్ఞానం నీహరేణేతి హి శ్రుతేః ॥ ౪౨॥

కటయత్యావృణోతీతి జ్ఞానదానాత్కటజ్కటః ।

వరేణ్యాఖ్యస్య పృథివీనేతుః పుత్రవదాచరన్ ॥ ౪౩॥

చన్ద్రో వా పుత్రవద్యస్య రాజపుత్రః స ఉచ్యతే(౬) ।

శః పరోక్షేఽలకః కేశే యస్యైకాంశోఽప్యచాక్షుషః ॥ ౪౪॥

సోఽతీన్ద్రియః శాలతేఽసౌ రాజతేవేతి శాలకః ।

అఙ్గాష్ఠమాత్ర ఇత్యాది శ్రుత్యా వ్యాప్తోఽపి సమ్మితః ॥ ౪౫॥

మశకేనాపి నాగేన సమ ఇత్యపి చ శ్రుతేః ।

(Footnotes)

- (౧) సనత్కుమారముఖ్యానాం విద్యాముపదిశన్ గురుః । (బ్రహ్మ)
 (౨) స్త్రీయం బ్రహ్మ యస్య వాహః తేన మూషకవాహనః । (బ్రహ్మ)
 (౩) బుద్ధేర్వరమోహదాత్రి సిద్ధిర్మాయామయీ పరా ।
 ప్రియా యస్య తు సా సిద్ధిః అణిమాద్యష్టసిద్ధయః । (బ్రహ్మ)
 (౪) భక్తాన్ సిద్ధయా విశేషేణ నయన్ సిద్ధివినాయకః । (బ్రహ్మ)
 (౫) మోహినీ పంచమీ కన్యా భువనేశీనముద్భవా ।
 గణేశస్య ప్రియా సా తు తేనాయం మోహినీప్రియః ।
 (౬) మహారాజ్ఞీసుతశ్చాస్మి కురురాజ సుతోఽపి వా ।
 పరిమాణం త్వణు స్థూలం హ్రస్వం దీర్ఘం చతుర్విధమ్ ॥ ౪౬॥
 తన్నాస్తీత్యమితోఽస్థూలమనణ్యత్వాదితః శ్రుతేః ।
 కూష్మాంధసామసమ్భూతిర్దుర్జయో ధూర్వహో జయః ।
 భూపతిర్భువనేశానో భూతానామృతిరవ్యయః ॥ ౧౩॥
 విశ్వకర్తా విశ్వముఖో విశ్వరూపో నిధిర్భుజీః ।
 కవిః కవీనామృషభో బ్రహ్మణో బ్రహ్మణస్పతిః ॥ ౧౪॥
 కూష్మాంధసామసమ్భూతిః కూష్మాంధైర్జుహుయాదితి ॥ ౪౭॥
 విధో ప్రసిద్ధా మన్త్రాశ్చ సామాని అస్య విభూతయః ।
 అజయ్యో బలిభిరైత్యైర్మనసాపీతి దుర్జయః ॥ ౪౮॥
 ధురం వహత్యనాయాసాజ్జగతామితి ధుర్వహః ।
 జయో జయస్వరూపత్వాద్భారతాద్యాత్మకత్వతః ॥ ౪౯॥
 భూపతిర్భువనపతిర్భూతానామృతిరిత్యమీ ।
 భ్రాతరోఽస్తదాత్మత్వాద్భూపత్వాదిః ప్రకీర్తితః(౧) ॥ ౫౦॥
 అవ్యయో నాశరాహిత్యాద్ విశ్వకర్తా జగత్కృతేః ।
 విశ్వస్య ముఖమారమ్భో యస్మాద్విశ్వం ముఖేఽస్య వా ॥ ౫౧॥
 విశ్వస్య ముఖవత్ప్రప్తేహేతుర్విశ్వముఖస్తతః ।
 సర్వప్రపంచాచూపత్వాద్ విశ్వరూప ఇతి స్మృతిః ॥ ౫౨॥
 అథవా విశ్వరూపోఽసౌ త్వాష్టో దేవపురోహితః ।

వియదాదిజగజ్జాతం నితరాం యత్ర ధీయతే ॥ ౫౩॥

మహాపద్మాదినవకరూపత్వాద్వా నిధిః స్మృతః ।

ఘృణిరాదిత్యరూపత్వాద్ ఘృణః సూర్య ఇతి శ్రుతేః ॥ ౫౪॥

కావ్యత్వాత్ కావ్యకర్తృత్వాత్ కవిరేష తథా కవిమ్ ।

కవినాముపమశ్రుత్యా కవినామృషభోఽప్యయమ్(౨) ॥ ౫౫॥

బ్రహ్మణ్యో బ్రాహ్మణే వేదే సాధుస్తపసి ధాతరి(౩) ।

వాగ్వి బ్రహ్మ పతిస్తస్యా ఇత్యేష బ్రహ్మణస్పతిః ॥ ౫౬॥

(Footnotes)

(౧) భూపతీ రాజపుత్రత్వాద్భువనస్య పతిర్విభుః ।

భూతానామిశ్వరోఽయం తు జగద్బ్రహ్మస్వరూపవాన్ ॥

(౨) కవిస్తు కావ్యరూపత్వాత్పాక్షీ కూటస్థసంజ్ఞకః ।

చిన్మాయామోగరూపత్వాత్కవినామృషభో మతః ॥

(౩) బ్రహ్మణ్యో మునిజత్వాచ్చ బ్రహ్మణో బ్రహ్మణస్పతిః ।

జ్యేష్ఠరాజో నిధిపతిర్నిధిప్రియపతిప్రియః ।

హిరణ్మయపురాస్తస్థః సూర్యమణ్డలమధ్యగః ॥ ౧౫॥

కరాహతిధ్వస్తసిన్ధుసలిలః పూషదన్తభిత్ ।

ఉమాజ్కేలికుతుకీ ముక్తిదః కులపాలనః ॥ ౧౬॥

జ్యేష్ఠరాజ ఇతి ఖ్యాతో జ్యేష్ఠాఖ్యే సాన్ని రాజనాత్ ।

ఏష నామ్నా నిధిపతిర్నిధీనాం పరిపాలనాత్ (౧) ॥ ౫౭॥

నిధీనాం త్వా నిధిపతిం హవామహ ఇతి శ్రుతేః ।

నిధిప్రియా యే పతయో రాజరాజాదయో నృపాః ॥ ౫౮॥

తైరప్యపాస్య ఇత్యేష నిధిప్రియపతిప్రియః ।

హిరణ్మయపురాస్తస్థో దహరాకాశమధ్యగః ॥ ౫౯॥

చిన్మయ బ్రహ్మపూర్దేహస్తదన్తర్వదయే స్థితేః ।

ధ్యేయత్వాదన్తరాదిత్యే సూర్యమణ్డలమధ్యగః ॥ ౬౦॥

శుణ్డాదణ్డాభిఘాతేన రిక్తమబ్ధిం చకార యః ।

కరాహతిధ్వస్తసిన్ధుసలిలః స తతో మతః ॥ ౬౧॥

వీరభద్రో దక్షమఖే పూష్ణో దంతానపాతయత్ ।
 తద్రూపత్వాదసౌ దేవః కథ్యతే పూషదన్తభిత్ (౨) ॥ ౬౨ ॥
 గౌర్యత్సజ్ఞో కృతాక్రీడో న బాల్యాత్కిన్తు కౌతుకాత్ ।
 అత ఏవోమాఙ్కరేలికుతుకీ విబుధైః స్మృతః ॥ ౬౩ ॥
 నిగడాన్మోచనాన్మోక్షదానాద్వా ముక్తిదో మతః (౩) ।
 వంశస్య కౌలతన్త్రస్యాప్యవనాత్ కులపాలనః (౪) ॥ ౬౪ ॥

(Footnotes)

(౧) జలనిధిః సముద్రః స్యాద్ధననిధిన్తు యక్షపః ।
 ప్రజాపతినిధిర్బ్రహ్మ సూర్యస్తేజోనిధిః స్మృతః ॥
 ఏతాదృశనిధీనాం తు పత్తిర్నిధిపత్తిప్రియః ॥
 (౨) వినాయకః సూర్యయుద్ధే పూష్ణో దంతానపాతయత్ ।
 తేన దేవో మణ్డలస్థః కథ్యతే పూషదన్తభిత్ ॥
 (౩) మోక్షద్వారం మణ్డలం తు తత్తస్థో ముక్తిదో మతః ।
 నిగడాదభవబన్ధాద్వా మోచనాన్ముక్తిదో భవాన్ ॥
 (౪) వంశస్య దక్షరాజస్య పాలనాత్కులపాలనః ।
 కిరీటీ కుణ్డలీ హరీ బనమాలీ మనోమయః
 వైముఖ్యహతదైత్యశ్రీః పాదాహతిజితక్షితిః ॥ ౧౭ ॥
 సద్యోజాతస్వర్ణముజ్జామేఖలీ దుర్నిమిత్తహృత్ ।
 దుఃస్వప్రహృత్ ప్రసహనో గుణీ నాదప్రతిష్ఠితః ॥ ౧౮ ॥
 కిరీటీ మౌలిభూషావానథవాఽర్జునరూపధృక్ ।
 కుణ్డలీ కర్ణభూషావాన్ అథవా శేషరూపధృక్ ॥ ౬౫ ॥
 హరీ ముక్తాదిమాలాధృగథవాఽత్యన్తసున్దరః ।
 వనమాలీ దధాత్యేష మాలామాపాదలమ్పినీమ్ ॥ ౬౬ ॥
 మనోమయః స్వసంక్కుల్పకల్పితైకకలేవరః ।
 యదాభిముఖ్యరాహిత్యాన్నష్టా సమృత్సురద్విషామ్ ॥ ౬౭ ॥
 యత్పాదాఘాతమాత్రేణ పృథ్వీ నమ్రా బభూవ సః ।
 వైముఖ్యహతదైత్యశ్రీః పాదాహతిజితక్షితిః ॥ ౬౮ ॥

ముజ్జాఖ్యహైమతృణజాం మౌజ్జీం తాత్కాలికీం దధత్ ।
 సద్యోజాత-స్వర్ణముజ్జమేఖలీతి నిగద్యతే ॥ ౬౯॥
 మూర్తిస్ఫోటనభూకమ్పమహోల్కా పతనాదిభిః ।
 సంసూచితాన్యరిష్టాని హస్త్యతో దుర్నిమిత్తహృత్ ॥ ౭౦॥
 దుఃస్వప్నమపి సుస్వప్నం కుర్వన్ దుఃస్వప్నహృన్మతః ।
 భక్తపరాధాన్ క్షమతే తేన ప్రసహనః స్మృతః ॥ ౭౧॥
 విశోకవిజఘత్సత్వప్రముఖైః స్యాత్ గుణైర్గుణీ(౧) ।
 అస్తి ప్రణవ బిన్ద్వస్తేఽర్థచన్ద్యాద్యక్షరాష్టకమ్ ॥ ౭౨॥
 తత్ర నాదస్త్రుతీయస్తద్వాచ్యో నాద-ప్రతిష్ఠితః ।
 సురూపః (౧౦౦)సర్వనేత్రాధివాసో వీరాసనాశ్రయః ।
 పీతామ్బరః ఖణ్డరదః ఖణ్డేన్ద్రకృతశేఖరః ॥ ౭౩॥
 చిత్రాఙ్కశ్యామదశనో భాలచన్ద్రశ్చతుర్భుజః ।
 యోగాధిపస్తారకస్థః పురుషో గజకర్ణకః ॥ ౭౪॥

(Footnote)

(౧) సర్వజ్ఞత్వస్వతంత్రత్వ ప్రముఖైర్ముగ్ధైర్గుణైర్గుణీ ।
 సురూపో భూరిలావణ్యాద్యద్వా తత్త్వనిరూపణాత్ (౧) ॥ ౭౩॥
 సర్వనేత్రేషు వసతి “య ఏషోఽక్షిణీ పూరుషః ।
 ఏష ఆత్మేతి వచనాత్ సర్వనేత్రాధివాసకః ॥ ౭౪॥
 వామజానూపరిగతదక్షపాదోపవేశనమ్ ।
 వీరాసనం తథా స్థానాదేష వీరాసనాశ్రయః ॥ ౭౫॥
 నిపీతం గగనం యేన యస్య పీతోఽథ వా పటః ।
 స తు పీతామ్బరః ఖణ్డరదో దన్తార్ధధారణాత్ ॥ ౭౬॥
 అర్ధచన్ద్రం దధన్మాధ్నా ఖణ్డేన్ద్రకృతశేఖరః ।
 శ్యామైకప్రచురైశ్చిత్తైరజ్జితే రదనే సతి ॥ ౭౭॥
 చిత్రాఙ్కశ్యామదశన ఇత్యేవం స్తూయనే బుధైః ।
 భాలచన్ద్ర ఇతి ఖ్యాతో భాలే చన్ద్రస్య ధారణాత్ ॥ ౭౮॥
 అష్టమీచన్ద్రసదృశం లలాటం యస్య సోఽథవా ।

చత్వారో బాహవో యస్య విగ్రహో స చతుర్భుజః ॥ ౭౯ ॥

యోగాచార్యావతారా యే తైజ్ఞేఽష్టావింశతిః స్మృతాః ।
లకులీశాదయస్తత్తద్రూపో యోగాధిపో మతః(౨) ॥ ౮౦ ॥

ప్రణవేనాభిధేయత్వాత్ తారకస్థ ఇతి స్మృతః ।
పూర్వ సర్వాసు శేతేఽసౌ సాక్షిత్యేనేతి పూరుషః ॥ ౮౧ ॥

యస్య కర్ణౌ గజస్యేవ తేనాసౌ గజకర్ణకః ।
గణాధిరాజో విజయస్థిరో గజపతిధ్వజీ ।
దేవదేవః స్మరప్రాణదీపకో వాయుకీలకః ॥ ౮౨ ॥

విపశ్చిద్వరదో నాదోన్నాదభిన్నబలాహకః ।
వరాహరదనో మృత్యుఞ్జయో వ్యాపూజనామ్బరః ॥ ౮౩ ॥

(Footnotes)

(౧) సురూపాదినామభిశ్ర ధ్యేయో నేత్రసుసంస్థితః ॥

(౨) ఆద్యే శ్వేతః కతౌ రుద్రః సుతారో మదనస్తథా ।
సుహోత్రః కఙ్కణత్వైవ లోకా(గా)క్షిర్మునిసత్తమాః ॥

జైగీషవ్యో మహాతేజా భగవాన్స్తధివాహనః ।
ఋషభశ్చ మునిర్ధామానుగ్రశ్రాత్రిః సుబాలకః ॥

(౨)౧) గౌతమశ్చాథ భగవాన్సర్వదేవనమస్కృతః ।
వేదశిర్షశ్చ గోకర్ణో గుహావాసీ శిఖణ్ణభృత్ ॥

జటామాల్యదృహాసశ్చ దారుకో లాఙ్గలీ తథా ।
మహా కాయమునిఃశూలీ దణ్డీ ముణ్డీశ్వరః స్వయమ్ ॥

సహిష్టుః సోమశర్మా చ ల(న)కులీశో జగద్గురుః ।
వైవస్తేఽన్తరే సమ్యక్ప్రకృతా హి పరమాత్మనః ।
యోగాచార్యావతారా యే సర్వావర్తేషు సుబ్రతాః ॥ (తైంశ్శ్రే) ॥

అధీయన్తే యత్ర కావ్యే గణా మయరసాదయః ॥ ౮౪ ॥

గణాధిరాజస్తేనాసౌ రాజతే ప్రతిపాద్యతే ।
భక్తానాం విజయస్థైర్య శాలిత్వాద్ విజయస్థిరః ॥ ౮౫ ॥

గజేన్ద్రాఢ్యో ధ్వజోఽన్యేతి మతో గజపతిధ్వజీ ।

దేవదేవో వాసవాది-దైవతైరప్యపాస్యతే (౧) ॥ ౮౪ ॥

రుద్రేణ దగ్ధదేహౌపి ప్రాణానుజ్ఞివయన్నయమ్ ।

మన్మథస్య స్మరప్రాణదీపకత్వేన కీర్త్యతే ॥ ౮౫ ॥

నవద్వారి తనౌ ప్రాణాన్ స్తమ్భయన్ వాయుకీలకః ।

రాజ్ఞే విపశ్చిదాఖ్యాం చతువర్గం వరం దదత్ ॥ ౮౬ ॥

అగ్ర్యాత్మనా త్వం వాసిష్ఠో(ష్ఠే)విపశ్చిద్వరదః స్మృతః ।

అల్పనాదైర్మహానాదైరపి యేన విదారితాః ॥ ౮౭ ॥

మేఘాః స కథ్యతే నాదోన్నాదభిన్నబలాహకః ।

వరాహదంష్ట్రాశోభాజదేకదంతవిరాజితః ॥ ౮౮ ॥

ఇతీభాస్యపురాణోక్తైర్వరాహరదనో మతః ।

కాలమృత్యుం ప్రమాదం వా హరన్ మృత్యుజ్ఞాయో మతః ॥ ౮౯ ॥

ప్రమాదం వా మృత్యుమహం బ్రవీతి తు భారతాత్ ।

వస్తే శార్దూలచర్యేతి స్మృతో వ్యాఘ్రాజినామ్బరః ॥ ౯౦ ॥

ఇచ్ఛాశక్తిధరో దేవత్రాతా దైత్యవిమర్దనః ॥

శమ్భువక్త్రోద్భవః శమ్భుకోపహా శమ్భుహాస్యభూః ॥ ౯౧ ॥

శమ్భుతేజాః శివాశోకహరీ గౌరీసుఖావహః ॥

ఉమాఙ్గమలజ్ఞో గౌరీరేజోభూః స్వర్గునీభవః ॥ ౯౨ ॥

(Footnote)

(౧)నామాన్యేతాని నేత్రస్థ ధ్యానదేవరాణి చ ।

జగత్సంసృజాధారిత్యాత్ ఇచ్ఛాశక్తిధరో మతః ।

దేవత్రాతా౭భిలాన్దేవాన్త్రాయతే దైత్యజాదభయాత్ ॥ ౯౦ ॥

అత ఏవ హరన్ దేవరిపూన్ దైత్యవిమర్దనః ।

శమ్భువక్త్రోద్భవో యో౭యమవతీర్ణః శివాననాత్ ॥ ౯౧ ॥

పితుః క్రోధం హరన్బాలలీలాభిః శమ్భుకోపహా ।

అజ్ఞవత్ కతిచిత్ క్రీడాః కుర్వాణః శమ్భుహాస్యభూః ॥ ౯౨ ॥

శమ్భుతేజా ఇతి ప్రోక్తః శివతేజో౭స్తి యస్య సః ।

మహిషాదిహతౌ భగ్నోత్సాహాయా వర్ధయన్ బలమ్ ॥ ౯౩ ॥

దాక్షాయణ్యాః శివాశోకహరీతి పరిగీయతే ।
 హర్షం గౌర్యాస్తపస్యన్త్యాః కుర్వన్ గౌరీసుఖావహః ॥ ౯౫॥
 నిజాజ్ఞోద్వర్తనోత్థేన మలేన ప్రతిమాముమా ।
 చక్రే తదన్తః ప్రవిశన్ ఉమాఙ్గమలజో మతః ॥ ౯౬॥
 చణ్డికాభూయమాత్మానం విష్ణుబ్రహ్మాదితేజసామ్ ।
 ఆధారత్వాదసౌ గౌరీతేజోభూరితి కథ్యతే(౧) ॥ ౯౭॥
 స్కన్ధో గజ్ఞోద్భవస్తస్మాదభేదాత్ స్వర్ధునీభవః ।
 స్వర్ధున్యా ఉదభవో యస్మాదితి వా స్వర్ధునీభవః ॥ ౯౮॥
 యజ్ఞకాయో మహానాదో గిరివర్మా శుభాననః ।
 సర్వాత్మా సర్వదేవాత్మా బ్రహ్మమూర్ధా కకుప్పుతిః ॥ ౯౯॥
 బ్రహ్మణ్డకుమ్భశ్చిద్వ్యోమభాలః సత్యశిరోరుహః ।
 జగజ్జన్మలయోన్మేషనిమేషోఽగ్న్యైర్కసోమదృక్ ॥ ౧౦౦॥
 యజ్ఞకాయోఽశ్వమేధాదిమఖజాతస్వరూపవాన్ ।
 ఉచ్చైస్తరాం వషట్కారోస్తు శ్రౌషడ్వ్యయజామహే ॥ ౧౦౧॥
 ఆశ్రావయేత్త్యాదిరూపో మహానాద ఇతి స్మృతః ।
 గిరివర్మాద్రయో యస్య విరాజో దేహతాం గతాః ॥ ౧౦౨॥
 మఙ్గలానామనం ప్రాణం జనయన్ స శుభాననః ।
 సర్వాత్మాఽవ్యేష సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మేతి తు శ్రుతేః ॥ ౧౦౩॥
 దేహభూతా యస్య సర్వదేవాత్మాఽఖిలదేవతాః ।
 బ్రహ్మైవ యస్య మూర్ధా స బ్రహ్మమూర్ధేతి కథ్యతే ॥ ౧౦౪॥
 కర్ణభూతా దిశో యస్య కథితః స కుకుప్పుతిః ।
 బ్రహ్మణ్డఖర్పరయుగం న్యుజ్జం సద్యస్య కుమ్భతి ॥ ౧౦౫॥
 విశ్వాత్మనః స బ్రహ్మణ్డకుమ్భ ఇత్యభిధీయతే ।
 (౧)గౌరీతేజోభవో ధుణ్ణిః దురాసదనిషాదనః ।
 బ్రహ్మణ్డఖర్పరాన్తర్యల్లగ్నం ఖం తచ్చిదమృరమ్ ॥ ౧౦౬॥
 తదస్య బ్రహ్మరస్థి చిద్వ్యోమభాలః స ఉచ్యతే ।
 సత్యలోకో యస్య కైశ్యమసౌ సత్యశిరోరుహః(౧) ॥ ౧౦౭॥
 ఉన్మేషాజ్ఞాయతే యస్య నిమేషాల్లియతే జగత్ ।

జగజ్జన్మలయోన్మేషనిమేష ఇతి స స్మృతః ॥ ౧౦౬ ॥

ఊర్ధ్వదక్షిణవామాని నేత్రాణి జగదాత్మనః ।

వహ్నిసూర్యేన్ద్రవో యస్య క్రమాతోఽస్యర్కసోమదృక్ ॥ ౧౦౭ ॥

గిరీన్ద్రైకరదో ధర్మాధర్మోష్ఠః సామబృంహితః ।

గ్రహర్షదశనో వాణీజహ్వో వాసవనాసికః ॥ ౧౦౮ ॥

కులాచలాంసః సోమార్కఘణ్ణో రుద్రశిరోధరః ।

నదీనదభుజః సర్వాఙ్గులీకస్తారకానఖః ॥ ౧౦౯ ॥

ఏకః స్థూలో బహిర్దన్తో గిరీన్ద్రః కనకాచలః ।

విరాడ్రూపజషో యస్య గిరీన్ద్రైకరదో హి సః ॥ ౧౧౦ ॥

పాపపుణ్యే యదోష్ఠౌ స ధర్మాధర్మోష్ఠ ఉచ్యతే ।

ధర్మోత్తరోష్ఠో దురితాధర్మోష్ఠ ఇతి చ స్మృతేః ॥ ౧౧౧ ॥

యద్బృంహితం సామవేదః స ప్రోక్తః సామబృంహితః ।

సూర్యాదయో గ్రహో యస్య కృత్తికాద్యాశ్వ తారకాః ॥ ౧౧౨ ॥

ముఖాస్తఃస్థాః సూక్ష్మదతో గ్రహర్షదశనో హి సః ।

పురాణన్యాయమీమాంసాథర్వ-ఋగ్యజుషాదికా ॥ ౧౧౩ ॥

వాక్త్రీ రసనా యస్య స వాణీజహ్వ ఉచ్యతే(౨) ।

నాసా యస్య శునాసీరః సోఽయం వాసవనాసికః ॥ ౧౧౪ ॥

కులాచలాంసో విన్ధ్యాద్యా యస్య స్కన్దతయా మతాః ।

కన్ధరోర్ధ్వం మాంసపిణ్డాపున్నతో ఘణ్ణకే మతే ॥ ౧౧౫ ॥

తే రపీన్ద్రా యస్య సోమార్కఘణ్ణ కథితో హి సః ।

(గజఘణ్ణాయుగులం శబ్దాయమానమితి కేచిత్)

యస్య గ్రీవా రుద్ర ఏవ స వై రుద్రశిరోధరః ॥ ౧౧౬ ॥

గఙ్గాశోణాదయో నద్యో నదా యస్య భుజాః స తు ।

నదీనదభుజః సిన్ధునదీనదతి వా భుజః ॥ ౧౧౭ ॥

సర్వాఙ్గులీకః శేషాద్యా అఙ్గుల్యో యస్య పన్నగః ।

ధ్రువాద్యా యన్నఖాస్తారాః స స్మృతస్తారకానఖః ॥ ౧౧౮ ॥

(Footnotes)

(౧) సత్యం యస్య శిరః కైశో హ్యసౌ సత్యశిరోరుహః ।

(౨) వాగ్రూపా రసనా యస్య స వాణీజిహ్వ ఉచ్యతే ।

భ్రూమధ్యసంస్థితకరో బ్రహ్మవిద్యామదోత్కటః ।

వ్యోమనాభిః శ్రీహృదయో మేరుపుష్పోఽర్ణవోదరః ॥ ౨౯॥

కుక్షిస్థయక్షగన్ధర్వరక్షః కిన్నరమానుషః ।

పుఖీష్వకటిః సృష్టిలింగః శైలోరుర్దస్రజానుకః ॥ ౩౦॥

భ్రూమధ్యసంస్థితకరో భ్రువోద్ధ్రాణస్య సన్ధిగమ్ ।

యత్తత్సం శ్రుతిషాక్తం తచ్ఛుష్ణాదణ్డాత్మ యస్య సః ॥ ౩౧॥

ప్రసౌఖ్యభానాపహ్నుత్యా బ్రహ్మవిద్యైవ వై మదః ।

తేనోద్భిన్నౌ కటౌ యస్య బ్రహ్మవిద్యామదోత్కటః ॥ ౩౨॥

యస్య వ్యోమబిలం నాభిరోవ్యోమనాభిరసౌ మతః ।

ఋచః సామాని యజాంషి సా హి శ్రీరమృతా సతామ్ ॥ ౩౩॥

త్రయ్యర్థ ఏవ యచ్ఛిత్తం స శ్రీహృదయ ఉచ్యతే ।

సుమేరురేవ యత్పుష్టం మేరుపుష్టః స ఉచ్యతే ॥ ౩౪॥

జరరాన్తర్జలస్థానేఽర్ణవా ఇత్యర్ణవోదరః ।

అన్త్రాద్యవయవాః కుక్షౌ యస్య యక్షాదయః స తు ॥ ౩౫॥

కుక్షిస్థయక్షగన్ధర్వరక్షః కిన్నరమానుషః ।

పుఖీష్వేవ కటిస్థానం యస్య పుఖీష్వకటిస్తు సః ॥ ౩౬॥

సృష్టిలింగస్తు యచ్ఛేఫస్థానే మైథునజాః ప్రజాః ।

శైలోరుః పర్వతా ఏవ యస్యోరుస్థానతాం గతాః ॥ ౩౭॥

దస్త్రౌ యస్యాశ్విన్ౌ జానూ స మతోఽదస్రజానుకః ।

పాతాలజఙ్ఘో మునిపాత్ కాలాఙ్గుష్ఠస్త్రయీతనుః ।

జ్యోతిర్మణ్డలలాఙ్గాలో హృదయాలాననిశ్చలః ॥ ౩౮॥

హృత్పద్మకర్ణికాశాలివియత్కేలిసరోవరః ।

సద్భక్తధ్యాననిగడః పూజావారీనివారితః ॥ ౩౯॥

పాతాలజఙ్ఘో యజ్ఞజ్ఞాత్మకం పాతాలసప్తకమ్ ॥ ౪౦॥

మునిపాత్ మునిభిః పాదల్గ్నై పాదాత్మతాం గతైః ।

కాలాఙ్గాష్టో మహామృత్యుర్యత్పాదాఙ్గాలితాం గతః ॥ ౧౨౫॥

అనుక్తవయవా యస్య శ్రుతయః స త్రయీతనుః ।

శింశుమారాభిధం జ్యోతిశ్చక్రం పుచ్చం హి యస్య సః ॥ ౧౨౬॥

జ్యోతిర్మణ్డలలాఙ్గాతో బ్రహ్మాత్మోక్తం గజాకృతి ।

భక్తానాం హృదయాన్యేవాస్యాలానం గజబన్ధనమ్ ॥ ౧౨౭॥

తత్రాపగతచాఙ్చలో హృదయాలాననిశ్చలః ।

హృదస్తర్ధహరాకాశం యస్య క్రీడాసరః స తు ॥ ౧౨౮॥

హృత్పద్మకర్ణికాశాలివియత్కేలిసరోవరః ।

సర్వగోఽపి పరిచ్ఛిన్నో భక్తైర్ధ్యానేన యః స తు ॥ ౧౨౯॥

సదభిక్షధ్యాననిగడః శృంఖలా హ్యవరోధికా ।

పూజైవ కథితా వారీ గజబన్ధనశృంఖలా ॥ ౧౩౦॥

సన్నిరుద్ధస్తయా దేవః పూజావారీనివారితః ।

ప్రతాపీ కశ్యపసుతో గణపో విష్ణుపీ బలీ ।

యశస్వి ధార్మికః స్వోజాః ప్రథమః ప్రథమేశ్వరః ॥ ౩౩॥

చింతామణిద్వీపపతిః కల్పద్రుమవనాలయః ।

రత్నమణ్డపమధ్యస్థో రత్నసింహాసనాశ్రయః ॥ ౩౪॥

తీవ్రాశిరోధృతపదో జ్వాలినిమౌలిలాలితః ।

నన్దానన్దితపీఠశ్రీర్భగదాభూషితాసనః ॥ ౩౫॥

సకామదాయినీపీఠః స్ఫురదుగ్రాసనాశ్రయః ।

తేజోవతీశిరోరత్నం సత్యానిత్యావతంసితః ॥ ౩౬॥

సవిఘ్ననాశినీపీఠః సర్వశక్త్యమ్బుజాశ్రయః ।

లిపిపద్మాసనాధారో వహ్నిధామత్రయాశ్రయః ॥ ౩౭॥

ప్రతాపీ తాపకత్వేన పరాక్రమయుతోఽథవా ॥ ౧౩౧॥

కశ్యపస్య మునేః కుఞ్జవవతీర్ణ ఇతి స్మృతః ।

కథా పురాణే గాణేశే స కశ్యపసుతో మతః ॥ ౧౩౨॥

గణపోఽధ్వర్యుహోత్రాదీన్ పాతీతి చతురో గణాన్ ।

విష్ణుపీ భువనాధారో బలసామాన్యవాన్ బలీ ॥ ౧౩౩॥

యశస్వీ పుణ్యకీర్త్యాభ్యో ధార్మికో ధర్మవర్ధకః ।
 అష్టమో ధాతురోజః స్యాత్ సోజాస్తద్యస్య శోభనమ్ ॥ ౧౩౪ ॥
 పూజ్యః సర్వకార్యాదౌ పూజ్యత్వాత్సర్వదేహినామ్ ।
 ప్రథమా బ్రహ్మవిష్ణ్వశాస్తదీశః ప్రథమేశ్వరః ॥ ౧౩౫ ॥
 చిన్తామణిద్వీపపూర్వం రత్నసింహాసనావధి ।
 యస్యోపభోగ్యం స ప్రోక్తః చతుర్భరిహ నామభిః ॥ ౧౩౬ ॥
 తీవ్రా చ జ్వాలినీ నన్దా భోగదా కామదాయినీ ।
 ఉగ్రా తేజోవతీ సత్యా నవమీ విఘ్ననాశినీ ॥ ౧౩౭ ॥
 పత్రాష్టకే కర్ణికాయాం సన్యేతాః పీఠశక్తయః ।
 నవైతాః పద్మసహితాః కథితా దశనామభిః ॥ ౧౩౮ ॥
 ద్విద్విస్వరకకిణ్ణాల్కపరాప్రాసాదకర్ణికమ్ ॥ ౧౩౯ ॥
 కాదీవర్గాష్టకదలం మాతృకాపద్మముచ్యతే ॥ ౧౪౦ ॥
 తత్రస్తో లిపిపద్మా సనాధార ఇతి కథ్యతే ।
 కర్ణికోపర్యుపర్యర్కేన్ద్వగ్న్యఖ్యం తేజసాం త్రయమ్ ॥ ౧౪౧ ॥
 ఆస్తీర్ణం తత్ర నివసన్ వహ్నిధామత్రయాశ్రయః ।
 ఉన్నత పదో గూఢగుల్ఫః సంవృత(త్ర)పార్శ్వికః ।
 పీనజఙ్ఘః శ్లేష్టజానుః స్థూలోరుః ప్రోన్నమత్కటిః ॥ ౩౮ ॥
 నిమ్ననాభిః స్థూలకుక్షిః పీనవక్షా బృహదుబ్బజః ।
 పీనస్కంధః కమ్బుకణ్ఠో లమ్బోష్ఠో లమ్బనాసికః ॥ ౩౯ ॥
 భగ్నవామరదస్తుజ్గసవ్యదంతౌ మహాహనుః ।
 హ్రస్వనేత్రత్రయః శూర్పకర్ణౌ నిబిడమస్తకః ॥ ౪౦ ॥
 స్తబకాకారకుమ్భాగ్రో రత్నమౌలిర్నిరఙ్కుశః ।
 సర్పహారకటీసూత్రః సర్పయజ్ఞోపవీతవాన్ ॥ ౪౧ ॥
 సర్పకోటీరకటకః సర్పగ్రైవేయకాఙ్గదః ।
 సర్పకక్షోదరాబస్థః సర్పరాజోత్తరీయకః ॥ ౪౨ ॥
 పాదాగ్రే ఉన్నతే యస్య చోన్నతప్రపదో మతః ॥ ౧౪౨ ॥
 కూర్మపృష్ఠసమాకారభావ ఔన్నత్యమీరితమ్ ।

పాదమూలగతావస్థిగ్రస్థీ ఆచ్ఛాదితౌ యది ॥ ౧౪౩॥

నోన్నతత్యేన దృశ్యేతే గూఢగుల్ఫస్తదోచ్యతే ।

గుల్ఫాథోభాగయోర్మాంసపూర్వ్యా సంవృత(త్ర)పార్శికః ॥ ౧౪౪॥

పిణ్డకే మాంసలే యస్య పీనజఙ్ఘః స కథ్యతే ।

జఙ్ఘోరుసన్నియుగ్మం చేదస్పష్టం శ్లిష్టజానుకః ॥ ౧౪౫॥

స్థూలోరురూరుయుగలం మాంసలం యస్య స స్మృతః ।

ఆనమ్రో న కటిర్యస్య స ప్రోక్తః ప్రోన్నమత్కటిః ॥ ౧౪౬॥

గామ్భీర్యతో నిమ్ననాభిః స్థూలకుక్షిః పిచణ్డీలః ।

వ్యూఢోరస్కః పీనవక్షో ఆజానుత్వాదబ్బహద్బుజః ॥ ౧౪౭॥

పీనస్కన్ధో మాంసలాంసః కమ్బుకణ్ఠోఽబ్జకన్ధరః ।

వలిత్రితయసంయుక్తః కణ్ఠో యస్య స కీర్తితః ॥ ౧౪౮॥

లమ్బమానాధరోష్ఠత్వాల్లమోబ్బః స్వాధ్గజాననః ।

శుణ్డాదణ్ఠో లమ్బమానో యస్యాసౌ(ధో)లమ్బనాసికః ॥ ౧౪౯॥

భగ్నవామరదో యస్య చ్ఛిన్నాగ్రో వామదన్తకః ।

దన్తోఽస్య దక్షిణస్తగ్గసవ్యదన్తో యదున్నతః ॥ ౧౫౦॥

కపోలపరభాగస్య మహత్త్వేన మహాహనుః ।

గజస్య యాదృశం వక్త్రం తద్యోగ్యపరిమాణకమ్ ॥ ౧౫౧॥

న లోచనమనేనాసౌ హ్రాస్వనేత్రత్రయః స్మృతః ।

యస్య శూర్పాకృతీ కర్ణౌ శూర్పకర్ణః స ఉచ్యతే ॥ ౧౫౨॥

ఘనత్వాదతికాఠిన్యాన్మూర్ధ్నో నిబిడమస్తకంః ।

స్తబ్ధకాకాంఠకుమ్భాగ్రో గుచ్ఛోపమశిరోఽచ్చలః ॥ ౧౫౩॥

రత్నోత్కిర్ణ కిరీటాఢ్యో రత్నమౌలిరుదీరితః ।

కుమ్భయోరఙ్కుశాస్పర్శాత్వాత్సత్ర్యాద్వా నిరఙ్కుశః ॥ ౧౫౪॥

సర్పహారకటీసూత్రయజ్ఞసూత్రాణి యస్య సః ।

సర్పహారకటీసూత్రః సర్పయజ్ఞోపవీతవాన్ ।

సర్పకోటిరకటకః సర్పా యన్మౌలికఙ్కణే ॥ ౧౫౫॥

సర్పాత్మకణ్ఠదోర్భాషః సర్పగ్రైవేయకాఙ్గదః ।

కణ్ణ చ కటిబద్ధాఖ్యా కుణ్ణ్యాబద్ధశ్చ పన్నగౌ || ౧౫౬ ||

యస్యాసాతే సర్పకణ్ణోదరాబన్ధః స కీర్తితః ।

సోత్తరీయో వాసుకినా సర్పరాజోత్తరీయకః || ౧౫౭ ||

రక్తో రక్తామృరధరీ రక్తమాల్యవిభూషణః ।

రక్తేక్షణో రక్తకరో రక్తతాల్పోష్ఠపల్లవః || ౪౩ ||

శ్వేతః శ్వేతామృరధరః శ్వేతమాల్యవిభూషణః ।

శ్వేతాతపత్రరుచిరః శ్వేతచామరవీజితః || ౪౪ ||

సర్వావయవసమ్పూర్ణసర్వలక్షణలక్షితః ।

సర్వాభరణశోభాఢ్యః సర్వశోభాసమన్వితః || ౪౫ ||

రక్తః కాన్త్యా వస్త్రమాల్యభూషాదృక్కరతాలునామ్ ।

ఓష్ఠాగ్రస్య చ శోణత్వాన్నామభిః పంచాభిః స్తుతః || ౧౫౮ ||

విద్యాకామాదిభిర్యధ్యేయం రూపం బోధయితుం పునః ।

ప్రవృత్తం శ్వేత ఇత్యాది స్పష్టార్థం నామపంచాకమ్ || ౧౫౯ ||

సర్వాగేషు సముద్రోక్తలక్షణైః పూరణాదయమ్ ।

సర్వావయవసమ్పూర్ణసర్వలక్షణలక్షితః || ౧౬౦ ||

సర్వాభరణశోభాఢ్యోఽలంకారాలంకృతత్వతః ।

లావణ్యాఖ్యాఙ్గకాన్త్యాఢ్యః సర్వశోభాసమన్వితః || ౧౬౧ ||

సర్వమంగలమాంగల్యః సర్వకారణకారణమ్ ।

సర్వదైకకరః శార్ఙ్గీ బీజాపూరీ గదాధరః || ౪౬ ||

ఇక్షుచాపధరః శూలీ చక్రపాణిః సరోజభృత్ ।

పాశీ ధృతోత్పలః శాలిమజ్జరీభృత్ స్వదస్త్రభృత్ || ౪౭ ||

కల్పవల్లిధరో విశ్వాభయదైకకరో వశీ ।

అక్షమాలాధరో జ్ఞానముద్రావాన్ ముద్గరాయుధః || ౪౮ ||

పూర్ణపాత్రి కమ్బుధరో విధృతాలిసముద్గకః ।

మాతులిజగరశ్చూతకలికాభృత్ కుఠారవాన్ || ౪౯ ||

పుష్కరస్థస్వర్ణఘటిపూర్ణరత్నాభివర్షకః ।

సర్వమంగలమాంగల్యః శుభానాం చ శుభావహః ।

సర్వస్య జగతోఽవ్యక్తం పరమాణ్వాది కారణమ్ || ౧౬౨ ||

తేషామపి చ హేతుత్వాత్ సర్వకారణకారణమ్ ।
 సర్వదైకకరః సర్వం ధత్తే ముఖ్యః కరోఽస్య యత్ ॥ ౧౬౩॥
 శృంగోద్భవం ధనుః శార్ఙ్గం తద్వాన్ శార్ఙ్గథ నామభిః ।
 దశభిర్దశహస్తస్యాయుధాన్యత్ర గణేశితుః ॥ ౧౬౪॥
 మాతులినంజం గదామిక్షుధనుః శూలం సుదర్శనమ్ ।
 పద్మ(శఙ్ఖ)పాశోత్పలప్రీహికణిశాని రదార్థకమ్ ॥ ౧౬౫॥
 అథ మన్త్రాన్తరాఙ్గాని ధ్యాననామాయుధాన్యపి ।
 సాకల్యేన వినిర్దేష్టుం నామాన్యత్ర త్రయోదశ ॥ ౧౬౬॥
 కల్పవల్లిధరః కల్పలతాం ధత్తే కరామ్బుజే ।
 విశ్వస్మాద(స్యా)ప్యభయం ధత్తే యస్య ముఖ్యః కరః స తు ॥ ౧౬౭॥
 మహాగణపతిర్విశ్వాభయదైకకరః స్మృతః ।
 వశేఽస్య విశ్వం సర్వస్య వశీతి శ్రుతితో వశీ ॥ ౧౬౮॥
 అకారాదిక్షకారాన్తమాత్మకాత్మకమాలికా ।
 ఉక్తాక్షమాలా తద్ధారీ త్వక్షమాలాధరో మతః ॥ ౧౬౯॥
 తర్జన్యజ్ఞుష్ఠసంయోగో జ్ఞానముద్రా హృది స్థితః ।
 తాదృశైకకరో జ్ఞానముద్రావానితి కథ్యతే ॥ ౧౭౦॥
 ముదం గిరన్తి యన్మన్త్రసాధనాన్యరుబుధ్నకమ్ ।
 ముసలం వాయుధం యస్య స దేవో ముద్గరాయుధః ॥ ౧౭౧॥
 పూర్ణపాత్రం యాజ్ఞాకేషు ప్రసిద్ధం తద్యుతో మఖః ।
 యద్వా సుధాఘటయుతః పూర్ణపాత్రీతి కీర్త్యతే ॥ ౧౭౨॥
 శఙ్ఖస్య ధారణాద్ధన్తే దేవః కమ్బుధరః స్మృతః ।
 మద్యసమ్ముటకం ధత్తే భృంజాణాం సమ్ముటాయతే ॥ ౧౭౩॥
 యో మదన్తం కటే ధత్తే విధృతాలినముద్రకః ।
 బీజాపూరఫలం చామ్రమజ్జరీం చ కరే దధత్ ॥ ౧౭౪॥
 మాతులిజ్గధరశ్చూతకలికాభృచ్చ కథ్యతే ।
 యోగిజ్ఞానం కేవలాఖ్యం కుఠారం తస్య సాక్ష్యసౌ ॥ ౧౭౫॥

జ్ఞానార్థకాత్తు శత్రుత్వాద్ధాతోః సిద్ధః కుఠారవాన్ ।
 శుణ్ణాగ్రస్థ స్వర్ణకుంభపూర్ణరత్నప్రదానతః ॥ ౧౭౬ ॥
 పుష్కరస్థస్వర్ణఘటిపూర్ణరత్నాభివర్షకః ।
 భారతీసుందరీనాథో వినాయకరతిప్రియః ॥ ౫౦ ॥
 మహాలక్ష్మీప్రియతమః సిద్ధలక్ష్మీమనోరమః ।
 రమారమేశపూర్వాక్షో దక్షిణోమామహేశ్వరః ॥ ౫౧ ॥
 మహిషరాహవామాక్షో రతికన్దర్పపశ్చిమః !
 ఆమోదమోదజననః సప్రమోదప్రమోదనః ॥ ౫౨ ॥
 సమేధితసమృద్ధిశ్రీః ఋద్ధిసిద్ధిప్రవర్తకః ।
 దత్తసౌముఖ్యసుముఖః కాన్తికన్దలితాశ్రయః ॥ ౫౩ ॥
 మదనావత్యాశ్రితాఙ్గిః కృత్తదౌర్ముఖ్య దుర్ముఖః ।
 విఘ్నసమృల్లవోఘ్నః సేవోన్నిద్రమదద్రవః ॥ ౫౪ ॥
 విఘ్నకృన్నిఘ్నచరణో ద్రావిణీశక్తిసత్కృతః ।
 తీవ్రాప్రసన్ననయనో జ్వాలినిపాలనైకదృక్ ॥ ౫౫ ॥
 మోహినీమోహనో (౩౦౦)భోగదాయినీకాన్తిమణ్డితః ।
 కామినీకాన్తివక్త్రశ్రీరధిష్ఠితవసున్దరః ॥ ౫౬ ॥
 వసుధారామదోన్నద్ధమహాశఙ్ఖనిధిప్రభుః ।
 నమద్వసుమతీమౌలిమహాపద్మనిధిప్రభుః ॥ ౫౭ ॥
 భారతీసుందరీనాథో బ్రహ్మవిష్ణు-శివాత్మకః ॥ ౧౭౭ ॥
 లక్ష్మీవాచకమికారం ప్రశ్నిష్యార్థోఽయమూహ్యతామ్ ।
 వినాయకా గ్రహాః కేచిత్తైః సహ క్రీడనం ప్రియమ్ ॥ ౧౭౮ ॥
 పక్షిరాజేన వాఽన్యేతి (శిఖినా)వినాయకరతిప్రియః ।
 మహాలక్ష్మీసిద్ధలక్ష్మ్యవస్య ద్వే వల్లభే ఇతి ॥ ౧౭౯ ॥
 మహాలక్ష్మీ-ప్రియతమః సిద్ధలక్ష్మీమనోరమః ।
 అథ నామచతుష్కేన దేవస్యావరణాత్మికాః ॥ ౧౮౦ ॥
 ప్రాచ్యామవాచ్యాం చోదీచ్యాం ప్రతీచ్యాం చ స్థితాః క్రమాత్ ।
 రమాదామోదరౌ గౌరీశఙ్కరౌ భూమిసూకరౌ ॥ ౧౮౧ ॥

రతిమారావతి ద్వంద్వదేవతాః కీర్తితాః స్ఫుటాః ।
 తతః షణ్మిథునీభూత్వా షడస్సావరణే స్థితాః ॥ ౧౮౨॥
 ఛన్దోవశాదక్రమేణ ప్రోక్తా ద్వాదశనామభిః ।
 ఋద్ధ్యామోదో సమృద్ధిప్రమోదో చ మిథునే ఉభే ॥ ౧౮౩॥
 సుముఖః కాన్తిరిత్యేకం దుర్ముఖో మదనావతీ ।
 విఘ్నో మదద్రవేత్యేకం విఘ్నకృద్ధ్యావిణీతి చ ॥ ౧౮౪॥
 ఆమోదం మోదయత్యేష ప్రమోదస్య ప్రమోదనః ।
 సహితశ్చ సమృద్ధ్యా శ్రీరనేనైవాభివర్ధితా ॥ ౧౮౫॥
 ఋద్ధిదేవ్యాం స్థితాః సిద్ధిః ప్రవర్తయతి చాప్యసౌ ।
 సుముఖః స్వేషు సౌముఖ్యం యత్ప్రసాదాత్ప్రయచ్ఛతి ॥ ౧౮౬॥
 యద్వశాదాశ్రయః కాన్తేర్దేవ్యా అఙ్కరితోఽభవత్ ।
 ధృతవాన్ మదనావత్యా దౌర్ముఖ్యం దుర్ముఖే స్థితమ్ ॥ ౧౮౭॥
 కృతం చిన్నమనేనైవ సమ్యగ్విఘ్నస్య పల్లవః ।
 విస్తారస్తస్య చోపఘ్న ఆశ్రయో యస్య నేవనే ॥ ౧౮౮॥
 ఉన్నిద్రానలనైవాస్తే దేవీ నామ్నా మదద్రవా ।
 భక్త్యా విఘ్నకృతోఽధీనే యస్య తచ్ఛరణామ్బుజే ॥ ౧౮౯॥
 ద్రావిణీసంజ్ఞయా శక్త్యా సత్కృతోఽయం గణాధిపః ।
 అథ నామాని షట్ ప్రాహ షడ్భిన్నీవ్రాదిశక్తిభిః ॥ ౧౯౦॥
 తీవ్రాయాం యస్య నయనే ప్రసాదపిశునేక్షణే ।
 జ్ఞాపిన్యా రక్షణే ముఖ్యా యద్ధృష్టిర్మోహినీమపి ॥ ౧౯౧॥
 యో మోహయతి తస్మై శ్రీగణాధిపతయే నమః ।
 త్వం భోగదాయినీశక్తేః కాన్త్యా మణ్డితపాదుకః ॥ ౧౯౨॥
 కామిన్యాః శోభనే (సుందరే)వక్త్రే యా శోభా తత్స్వరూపకః ।
 వసున్ధరాభిధా దేవీ జాతా త్వత్తః ప్రతిష్ఠితా ॥ ౧౯౩॥
 అథ ద్వే నామనీ ప్రాహ మిథునద్వయబోధికే ।
 మహాశక్భమహాపద్మాభిధే ద్వే నిధిదైవతే ॥ ౧౯౪॥
 వసుధారా వసుమతీత్యేతే ద్వే తత్తదంగనే ।

సర్వసద్గురుసంసేవ్యః శోచిష్కేశహృదాశ్రయః ।

ఈశానమూర్ధా దేవేంద్రశిఖా పవననన్దనః ॥ ౫౮॥

అగ్రప్రత్యగ్రనయనో దివ్యాస్త్రాణాం ప్రయోగవిత్ ।

ఐరావతాదినర్వాశావారణావరణప్రియః ॥ ౫౯॥

వజ్రాద్యస్త్రపరీవారో గణచణ్డసమాశ్రయః ।

జయాజయపరీవారో విజయావిజయావహః ॥ ౬౦॥

అజితార్చితపాదాబ్జో నిత్యానిత్యావతంసితః ।

విలాసినీకృతోల్లాసః శౌణ్డిసౌందర్యమణ్డితః ॥ ౬౧॥

అనంతానన్తసుఖదః సుమగ్గలసుమగ్గలః ।

ఇచ్ఛాశక్తిజ్ఞానశక్తిక్రియాశక్తినిషేవితః ॥ ౬౨॥

సుభగాసంశ్రితపదో లలితాలాలితాశ్రయః ।

కామినీకామనః కామమాలినీకేలిలాలితః ॥ ౬౩॥

సరస్వత్యాశ్రయో గౌరీనన్దనః శ్రీనికేతనః ।

గురుగుప్తపదో వాచాసిద్ధో వాగీశ్వరీపతిః ॥ ౬౪॥

నలినీకాముకో వామరామో జ్యేష్ఠామనోరమః ।

రాద్రీముద్రితపాదాబ్జో హుమ్భిజస్తుజశక్తికః ॥ ౬౫॥

గణేశాది-స్వనాథాన్తైః సమ్యగారాధితో యతః ॥ ౬౬॥

సర్వసద్గురుసంసేవ్య ఇతి తేన నిగద్యసే ।

గార్హప్త్యాదయః పఞ్చ శోచిష్కేశాస్తదీయహృత్ ॥ ౬౭॥

ఆశ్రయో యస్య తద్దేయః శోచిష్కేశ-హృదాశ్రయః ।

ఈశానస్యాపి మూర్ధా త్వం దేవేంద్రస్యాపి వై శిఖా ॥ ౬౮॥

శక్రశక్కురయోర్మాన్య ఇతి నామద్వయాశయః ।

జీవనాన్నాన్య ఆనన్దస్తత్ప్రాణ-పవనాత్మకః ॥ ౬౯॥

ప్రాణస్యాపి చ యః ప్రాణః స స్యాత్పవననన్దనః ।

అగ్రే సూక్ష్మం చోత్తమం వా ప్రత్యగ్రం జీర్ణతోజ్ఞితమ్ ॥ ౭౦॥

తాదృగ్గోచనవానగ్రప్రత్యగ్రనయనో మతః ।

అస్త్రవిద్యాప్రవక్తుత్వాద్దివ్యాస్త్రాణాం ప్రయోగవిత్ ॥ ౭౧॥

క్రీడయైవావృణోత్యేష యుగపద్ధిగ్గజానపి ।
 ఐరావతాదిసర్వాశావారణావరణప్రియః ॥ ౨౦౧॥
 వజ్రాదీని యదస్త్రాణి తైరిన్ద్రాదిభిరావృతః ।
 వజ్రాద్యస్త్రపరీవార ఆయుధావరణోఽపి వా ॥ ౨౦౨॥
 గణాశ్చణ్డాదయో యద్వా యే ప్రచణ్డౌ గణేష్యపి ।
 తేషాం బలప్రదాతృత్వాద్గణచణ్డసమాశ్రయః ॥ ౨౦౩॥
 అథాష్టనామభిః ప్రాహ ప్రాణశక్త్యాద్యభిన్నతామ్ ।
 జయా చ విజయా పశ్చాదజయా చాపరాజితా ॥ ౨౦౪॥
 నిత్యా విలాసిని శౌణ్డి తతోఽనంతాథ మజ్గలా ।
 ప్రాణశక్త్యాదిదేవీనామేతాః స్యుః పీఠశక్తయః ॥ ౨౦౫॥
 జయా చాప్యజయేత్యేతత్సమాహారో జయాజయమ్ ।
 తే ఏవాస్య పరీవారో ద్వితీయం నామ తు స్ఫుటమ్ ॥ ౨౦౬॥
 తృతీయనామ్నాజితాపదేనోక్తాఽపరాజితా ।
 సప్తమే నా మ్నా నంతాయా అనంతసుఖదాయకః ॥ ౨౦౭॥
 శోభనా మజ్గలా యస్మింస్తత్తు పీఠం సుమజ్గలమ్ ।
 తాదృక్ సుమజ్గలం యస్మాత్ సుమజ్గలసుమజ్గలః ॥ ౨౦౮॥
 యా బ్రహ్మణ్యుద్గతా వృత్తిః స్వర్గాదావీక్షణాత్మికా ।
 జ్ఞానేచ్ఛాకృతిరూపా సేత్యస్మాభిః శ్రుతియుక్తిభిః ॥ ౨౦౯॥
 వామకేశ్వరతన్త్రస్య వ్యాఖ్యానాం ప్రతిపాదితమ్ ।
 తాదృగ్వృత్తియుతం బ్రహ్మనామ్నైకేనేహ కథ్యతే ॥ ౨౧౦॥
 ఇచ్ఛాశక్తిజ్ఞానశక్తిక్రియాశక్తినిషేవితః ।
 సైవ వృత్తిర్భిద్యమానా తత్తద్ధర్మైకయోగతః ॥ ౨౧౧॥
 సుభగాదికరోద్భవనామభాగిత్యపీఠితమ్ ।
 తత్ర యా సుభగాదేవీ తయా సేవ్యాఙ్గిరప్యసౌ ॥ ౨౧౨॥
 గణేశసుందరీమన్త్రాల్లలితాలలితాశ్రయః ।
 కామినీ యా కామకలా కామేశీ కామమాలినీ ॥ ౨౧౩॥
 సరస్వత్యాశ్రయాదీని శ్రీణి స్పష్టార్థకాన్యథ ।
 గణక్రీడాదిగురుభిర్గన్ధాదౌ ప్రతిపాదితైః ॥ ౨౧౪॥

గోపితత్వాత్పదస్యాస్య గురుగుప్తపదో మతః ।
 వాచా సిద్ధ్యతి యత్ఫక్త్యా స వాచాసిద్ధ ఇష్యతే ॥ ౨౧౫॥
 వాగీశ్వరీ తు నకులీ నలినీ తు సురాపగా ।
 తయోః పతిః కాముకోఽథ వామా జ్యేష్ఠా చ రౌద్రీకా ॥ ౨౧౬॥
 బ్రహ్మవిష్ణుహరా వ శక్తిరూపధరా యది ।
 వామైవ యస్య రామా స జ్యేష్ఠా యస్య మనోరమా ॥ ౨౧౭॥
 రౌద్రీముద్రితపాదాబ్జస్తదాజ్ఞానిధృతాజ్ఞీకః ।
 హుక్కార ఏవ చరమో వక్రతుణ్ణిషడక్షరే ॥ ౨౧౮॥
 బీజం సర్వపుమర్థానాం హుమ్బిజస్తేన గీయనే ।
 తత్రత్య ఏవ తుక్కారోఽష్టావింశత్యర్థగం చ గమ్ ॥ ౨౧౯॥
 శక్తిస్తాః సకలౌన్నత్యశక్త్యాఽవన్ తుక్కుశక్తికః ।
 విశ్వాదిజననత్రాణః స్వాహాశక్తిః సకీలకః ।
 అమృతాభిక్రూతావాసో మదఘూర్ణితలోచనః ॥ ౨౨౦॥
 ఉచ్చిష్టగణ ఉచ్చిష్టగణేశో గణనాయకః ।
 సార్వకాలికసంసిద్ధిర్నిత్యశైవో దిగమ్బరః ॥ ౨౨౧॥
 హిరణ్యగర్భో విశ్వాదిస్తదుత్పాదనపాలనే ॥ ౨౨౨॥
 యస్మాత్ స్యాతాం స విశ్వాదిజననత్రాణ ఉచ్యతే ।
 జననత్రాణవచ్ఛక్తో హోమే కవలనే ప్రియః ॥ ౨౨౩॥
 స్వాహేతి మన్తశక్తిర్యా స స్వాహాశక్తిరీరితః ।
 మన్తే మృత్యుజ్ఞాయే సారే స ఇత్యర్థః సకీలకః ॥ ౨౨౪॥
 వాచకో యస్య మన్త్రాఙ్గసాహిత్యాద్వా సకీలకః ।
 సురాసుధేక్షుసిన్ధుస్థో యస్తత్పానరతశ్చ సః ॥ ౨౨౫॥
 అమృతాభిక్రూతావాసో మదఘూర్ణితలోచనః ।
 ఉచ్చిష్టగణ ఉత్కృష్టా గణాః శిష్టాశ్చ యస్య సః ॥ ౨౨౬॥
 ఉచ్చిష్టం నామ రూపం చేత్యాద్యృచః సప్తవింశతిః ।
 ఆథర్వణా యం వదన్తి స గణేశో న చాపరః ॥ ౨౨౭॥

మోదకం భక్షయన్దేవో ధ్యేయో మన్త్రో నవాక్షరైః ।

సాధకేనేతి వోచ్ఛిష్టగణేశ ఇతి కథ్యనే ॥ ౨౨౬॥

గణనం గుణసంఖ్యాయతే గణనాయకః ।

సార్వకాలికసంసిద్ధిః శాశ్వతోఽయస్య సిద్ధయః ॥ ౨౨౭॥

నిత్యతైవః కదాప్యస్య శివభావనయా యతః ।

దిశమద్భుతయత్యావృణోతీతి స దిగద్భురః ॥ ౨౨౮॥

అనపాయోఽనస్తదృష్టిరప్రమేయోఽజరామరః ॥

అనావిలోఽప్రతిరథో హ్యచ్యుతోఽమృతమక్షరమ్ ॥ ౨౨౯॥

అప్రతర్క్యోఽక్షయోఽజయ్యోఽనాధారోఽనామయోఽమలః ।

అమోఘసిద్ధిరద్వైతమఘోరోఽప్రమితాననః ॥ ౨౩౦॥

అనపగతశుభావహవిధిరనపాయో నాశవిరహాద్వా ।

అగణితచక్షుర్నాశవిరహితజ్ఞానోఽప్యనస్తదృష్టిరితి ॥ ౨౩౧॥

జ్ఞానేన్ద్రియవాఙ్మనసాగమ్యత్వాదప్రమేయ ఇతి ।

విజరో విమృత్సురిత్యామ్నాదజరామరో గదితః ॥ ౨౩౨॥

ఆవిద్యకధర్మతతిభిరకలుషితత్వాదనావిలోఽపి భవాన్ ।

అప్రతిరథ ఇతి గదితో నాస్తి యతస్తే ప్రతిద్వంద్వీ ॥ ౨౩౩॥

మృతిరాహిత్యాదమృతనామా నారాయణాదభేదాద్వా ।

పీయూషం మోక్షో (ఐక్షవం)కా త్వమేవ భగవంస్తతోఽస్యమృతం ॥ ౨౩౪॥

అక్షరమశ్నోతేర్వాప్యప్యర్థాదథవా క్షయాభావాత్ ।

వేదాననుమతతర్కాగమ్యత్వాదప్రతర్కస్త్యమ్ ॥ ౨౩౫॥

న క్షతిరపి న చ వసతిర్జేతుమశక్యోఽక్షయోఽజయ్యః ।

జగదాధారస్య తవాధారో నాస్తీత్యనాధారః ॥ ౨౩౬॥

ఆమయమాలిన్యాభ్యామగృహీతత్వాదనామయోఽస్యమలః

సిద్ధిర్భవత్యర్థవతీ న మోఘ

భక్తస్య తేన త్వమమోఘసిద్ధిః ।

ద్వైతప్రపఞ్చోఽపశమాచ్ఛతుర్థ-

మద్వైతమిత్సుచ్యస ఈశరూపః ॥ ౨౩౭॥

అఘోరమూర్తిః శివ ఇత్యఘోరో

నమజ్జనానామభయజ్కరో వా ।

అసంఖ్యవక్త్రోఽస్యమితాని యస్మాత్

సంజ్ఞోవనాన్యప్రమితానసంస్తవమ్ ॥ ౨౩౬॥

అనాకారోఽబ్ధిభూమ్యగ్నిబలఘ్నాఽవ్యక్తలక్షణః ।

ఆధారపీఠ ఆధార ఆధారాధేయవర్జితః ॥ ౭౦॥

ఆఖుకేతన ఆశాపూరక ఆఖుమహారథః ।

ఇక్షుసాగరమధ్యస్థ ఇక్షుభక్షణలాలసః ॥ ౭౧॥

భక్తోషార్థమాకారాః సగుణాః సంతి యద్యపి ।

తథాపి త్వమనాకారః పరమార్థదృశా విభో ॥ ౨౩౭॥

భూవారితేజోమరుతాం బలాని

సంస్తమ్భనక్లేదనదాహశోషాః ।

త్వయి క్షమాస్తేన భవంతి తేన

త్వమబ్ధిభూమ్యగ్నిబలఘ్న ఉక్తః ॥ ౨౩౮॥

సచ్చిత్సుఖైకమయతా తు తవ స్వరూప-

లక్ష్మ ప్రపంచకలనా తు తటస్థలక్ష్మ ।

న వ్యజ్యతే తదుభయం హి బహిర్ముఖానాం

అవ్యక్తలక్షణ ఇతి ప్రథితోఽసి తేన ॥ ౨౩౯॥

ఆజ్ఞో వ్యాపనం వక్త్రీ ధరైవ ధారం

శివావధి క్షౌవధితత్త్వపక్షైః ।

షట్ప్రింశతః పీఠ ఇవాసనం త్వ-

మాధారపీఠోఽసి తతో నమస్తే ॥ ౨౪౦॥

అకారో వాసుదేవః స్యాదాకారస్తు పితామహః ।

తావుభౌ యో ధారయతి స ఆధారో గణాధిపః ॥ ౨౪౧॥

సర్వాధారస్యాధారాంతరవిరహోదతాత్త్వికత్వాచ్చ ।

ఏషామాధేయానామాధారాధేయవర్జితోఽసి తతః ॥ ౨౪౨॥

ఆఖువాహం ధ్వజీకుర్వన్ దిశస్తృష్టాం చ పూరయన్ ।

ఆఖుకేతన ఆశాపూరక ఆఖుమహారథః ॥ ౨౪౩॥

ఇక్షుశబ్దాదిమం నామయుగలం ప్రకటార్థకమ్ ।

ఇక్షుచాపాతిరేకశ్రీరిక్షుచాపనిషేవితః ।
 ఇన్ద్రగోపసమానశ్రీరిన్ద్రనీలసమద్యుతిః ॥ ౭౨॥
 ఇన్ద్రివరదలశ్యామ ఇన్దుమణ్డలనిర్మలః ।
 ఇధృప్రియ ఇడాభాగ ఇరాధామేన్దిరాప్రియః ॥ ౭౩॥
 ఇక్షాకువిఘ్నవిధ్వంసీ ఇతికర్తవ్యతేప్పితః ।
 ఈశానమౌరిశాన ఈశానసుత ఈతిహా ॥ ౭౪॥
 ఇక్షుచాపాతిరేకశ్రీర్మదనాధికకాన్తిమాన్ ॥ ౭౪౪॥
 చాపదేవతయా మూర్తిమత్యా పంచశరేణ వా ।
 నిత్యం యః సేవ్యతే సోఽయమిక్షుచాపనిషేవితః ॥ ౭౪౫॥
 ఏతస్యైవారక్తరూపం భాస్వరాభాస్వరాసితే ।
 శుక్లం చ భాస్వరం ధ్యేయం కామనాభేదతో జనైః ॥ ౭౪౬॥
 యుగభేదేన భేదస్తత్పురాణోఽపి నిరూపితః ।
 ఇతి ధ్వనయితుం నామచతుష్కం ప్రకటార్థకమ్ ॥ ౭౪౭॥
 శ్రౌతస్మార్తాగ్నిరూపత్వాద్భవానిధృప్రియో మతః ।
 ఇడా మహి హవిశ్శేషో గౌశ్చ భాగస్తవైవ యత్ ॥ ౭౪౮॥
 ఋత్విగ్యాజ్యాదిరూపత్వాదిడాభాగ ఇతీర్యసే ।
 ఇరేతి పృథీ్వీ తద్ధామా తదన్తర్యమయన్ స్థితః ॥ ౭౪౯॥
 యః పృథివ్యాం తిష్ఠతీతి బృహదారణ్యకశ్రుతేః ।
 లక్ష్మీపూజ్యోఽథవా విష్ణురూపత్వాదిన్దిరాప్రియః ॥ ౭౫౦॥
 ఇక్షాకుః కటుతుమ్బి తత్తుల్యప్రత్యూహనాశనాత్ ।
 ఇక్షాకువిఘ్నవిధ్వంసీ రాజ్ఞో వా విఘ్ననాశనాత్ ॥ ౭౫౧॥
 ఇతికర్తవ్యతాశబ్దః క్రత్వజ్గస్తోమవాచకః ।
 తామపేక్ష్య దదత్కామానితికర్తవ్యతేప్పితః ॥ ౭౫౨॥
 నరభూతసురేశాద్యా ఈశానా బహవోఽమితాః ।
 తేషామేషోఽధికో మౌలిరమితైశ్వర్యయోగతః ॥ ౭౫౩॥
 అనయన్ జీవయన్నిశానీశాన ఇతి కీర్త్యసే ।
 ఈశానేన సుతః సోమరూపస్తస్య సుతోఽథవా ॥ ౭౫౪॥

అతివృష్టిమనావృష్టిం మూషకాన్ శలభాన్ శుకాన్ ।
 స్వచక్రం పరచక్రం చ వినిఘ్నన్నీతిహా మతః ॥ ౨౫౫॥
 ఈషణాత్రయ కల్పాంత ఈహమాత్రవివర్జితః ।
 ఉపేన్ద్ర (౪౦౦) ఉడుభృన్మౌలిరుణ్డేరకబలిప్రియః ॥ ౭౫॥
 ఉన్నతానన ఉత్తుఙ్గ ఉదారత్రిదశాగ్రణీః ।
 ఊర్జస్వానూష్మలమద ఊహాపోహదురాసదః ॥ ౭౬॥
 ఋగ్యజుఃసామసమ్భూతిః ఋద్ధిసిద్ధిప్రవర్తకః ।
 ఋజుచిత్రైకసులభ ఋణత్రయవిమోచకః ॥ ౭౭॥
 లోకపుత్రధనేచ్ఛానాం తిసృణాం ప్రలయాత్మకః ।
 ఈషణాత్రయకల్పాంతో “నృణాం వైరాగ్యదాయకః ॥ ౨౫౬॥
 నిశేష్టచిత్స్వరూపత్వాదీహమాత్రవివర్జితః ।
 వామనేన సహాభేదాదుపేన్ద్ర ఇతి కీర్తితః ॥ ౨౫౭॥
 భిభ్రత్యుడూని యా ద్యౌః సా యస్య విశ్వాత్మనః శిరః ।
 స త్వమేవోడుభృన్మౌలిర్ద్యాం మూర్ధానమితి శ్రుతేః ॥ ౨౫౮॥
 యద్వా చన్ద్రావతంసత్వాదుడుభృన్మౌలిరుచ్యసే ।
 ఉణ్డేరకాః పూపభేదా వర్తులాకృతయోఽల్పకాః ॥ ౨౫౯॥
 ఉపహారాస్తవేష్టా ఇత్యుణ్డేరకబలిప్రియః ।
 ఉత్కృష్టానామజాదీనాం ప్రాణనాదున్నతాననః ॥ ౨౬౦॥
 తుఙ్గా నామ నదీ కాచిత్ వరాహవపుషస్తవ ।
 దంష్ట్రాయా ఉద్గతా తస్మాద్భవానుత్తుఙ్గ ఈరితః ॥ ౨౬౧॥
 ఉదారో దాతృమహతోస్త్రీదశో దేవ ఉచ్యతే ।
 మహాదేవాదపి శ్రేష్ఠ ఉదారత్రిదశాగ్రణీః ॥ ౨౬౨॥
 ఊర్జస్వానపి తేజోవానత ఏవ మదోదకమ్ ।
 ఉష్ణం స్రవతి గణ్డాభ్యాం తేనోష్మలమదో భవాన్ ॥ ౨౬౩॥
 ఊహో వితర్కస్తత్త్వస్యాపోహ-స్తాత్త్వికబాధనమ్ ।
 తాభ్యాం దురాసదోఽప్రాప్య ఊహాపోహదురాసదః ॥ ౨౬౪॥
 ఋగ్యజుః సామసమ్భూతిర్యస్య నిఃశ్వసితం త్రయా ।
 రాజ్యాణిమాదిదాతృత్వాదృద్ధిసిద్ధిప్రవర్తకః ॥ ౨౬౫॥

దృశ్యతే త్వగ్గ్రయా బుద్ధ్యేత్సుకైర్వద్విమలం మనః ।
 తద్భాహ్య ఋజుచిత్తైక సులభస్తేన గీయనే ॥ ౨౬౬ ॥
 పుత్రీయన్తి యియక్షన్తి వేదానిచ్చన్తి యే ద్విజాః ।
 తత్కామనాపూరకత్వాదృణత్రయవిమోచ కః ॥ ౨౬౭ ॥
 లుప్తవిఘ్నః స్వభక్తానాం లుప్తశక్తిః సురద్విషామ్ ।
 లుప్తశ్రీర్విముఖార్చానాం లూతావిస్ఫోటనాశనః ॥ ౨౬౮ ॥
 ఏకారపీఠమధ్యస్థ ఏకపాదకృతాసనః ।
 ఏజితాఖిలదైత్యశ్రీరేధితాఖిలసంశ్రయః ॥ ౨౬౯ ॥
 ఐశ్వర్యనిధిరైశ్వర్యమైహికాముష్మికప్రదః ।
 ఐరమ్మదసమోన్మేష ఐరావతనిభాననః ॥ ౨౭౦ ॥
 ఓంకారవాచ్య ఓంకార ఓజస్వానోషధీపతిః ।
 ఔదార్యనిధిరౌద్ధత్యధుర్య ఔన్నత్యనిస్సవః ॥ ౨౭౧ ॥
 అఙ్కుశః సురనాగానామఙ్కుశః సురవిద్విషామ్ ।
 అఃసమస్తవిసర్గాస్తపదేషు పరిక్రీడితః ॥ ౨౭౨ ॥
 లుప్త శబ్దాదికం నామత్రితయం ప్రకటార్థకం(౧) ।
 దంశలూతాదయో రోగా ఆస్తరా బహిరామయాః ॥ ౨౭౩ ॥
 స్ఫోటాద్యాస్తాన్నిహస్తీతి లూతావిస్ఫోటనాశనః ।
 ఏకారపీఠమధ్యస్థత్రికోణాస్తస్థవిస్థగః ॥ ౨౭౪ ॥
 కాశ్యామేకపదా తిష్ఠన్నేకపాదకృతాసనః ।
 ఏజితాఖిలదైత్యశ్రీః కమ్పితాసురసమ్పదా ॥ ౨౭౫ ॥
 స్వాశ్రితా వర్ధితా యేనేత్యేధితాఖిల-సంశ్రయః ।
 ఐశ్వర్యనిధిరైశ్వర్యం భక్తేషు నిదధాతి యః ॥ ౨౭౬ ॥
 ఈశ్వరేషు యదైశ్వర్యం సమృత్తిః సా త్వమేవ హి ।
 ఏషాఽస్య పరమా సమృద్ధితి బోధయతి శ్రుతిః ॥ ౨౭౭ ॥
 దత్సే సుతాదీన్స్వర్గం చేత్యైహికాముష్మికప్రదః(౨) ।
 విద్యుత్తుల్యస్తవోన్మేషః క్షణాద్భాసి న భాసి చ ॥ ౨౭౮ ॥

ఐరమ్మదసమోన్నేషః స్వాధ్ధే జ్ఞేయోఽణిరమ్మదాత్ ।

(Footnotes)

(౧) భక్తవిఘ్ననాశకత్వాద్ భవాన్విఘ్నపతిః ప్రభుః ।

లుప్తవిఘ్నః స్వభక్తానామిత్యేవం పరిగీయనే ।

దైత్యసామర్థ్యహననాత్ లుప్తశక్తిః సురద్విషామ్ ।

తవోపాసనహీనానాం హరసి త్వం శ్రియం విభుః ।

లుప్తీర్విముఖానాం ఇత్యేవం గీయనే క్రమాత్ ॥ (బ్రహ్మ)

(౨) ఇహ పుత్రాదిసమృద్ధిః స్వర్గవాసం పరత్ర చ ।

ప్రయచ్ఛసి భవాన్ ఖ్యాతః ఐహికాముష్మికప్రదః ॥ (బ్రహ్మ)౪౦॥

ఐరావతసమాస్యత్వాద్దైరావతనిభాననః ॥ ౨౭౪॥

క్లేశాది రహితమీశ్వరముక్త్యా తస్య వాచకః ప్రణవః ।

ఇతి యోగశాస్త్రసూత్రే కథనాదోఙ్కారవాచ్యస్తవమ్ ॥ ౨౭౫॥

ఓం ఇతి శబ్దోఽపి త్వం భేదాభావేన వాచ్యవాచకయోః(౧) ।

అత ఏవ త్వయి వాచ్యోఙ్కారోఽపి ప్రత్యయో యుక్తః(౨) ॥ ౨౭౬॥

ఓజోఽష్టమధాతురితి ప్రోక్తం యద్వేదభాష్యకృతా ।

శౌర్యోత్కర్షణనిదానం తేజస్తద్వాంస్త్యమోజస్వాన్(౩) ॥ ౨౭౭॥

ఓషధీపతిరౌదార్యనిధిరిత్యాహ్వాయౌ స్ఫుటౌ(౪) ।

బౌద్ధత్యముద్ధతత్వం యత్ స్వభక్తానుజిఘృక్షయా ॥ ౨౭౮॥

స్వోత్కర్షణద్యోతనం తత్ర శ్రేష్ఠ బౌద్ధత్యధుర్యకః ।

బృంహితం యస్య సర్వోచ్ఛం స స్యాదౌన్నత్యనిస్వనః ॥ ౨౭౯॥

అఙ్కుశః సురనాగానాం త్రైలోక్యస్య నియామకః ।

ఊర్ధ్వం సురా అధో నాగా మర్త్యలోకోపలక్షణమ్ ॥ ౨౮౦॥

ద్విషః సురాణాం చ విదాం సుష్ఠు సమ్యగ్ రవిద్విషామ్ ।

నిగ్రాహకత్వాన్విరిష్టోఽస్యఙ్కుశః సురవిద్విషామ్ ॥ ౨౮౧॥

అకారాద్యేకపఞ్చాశద్విసర్గస్తార్ణభోధితః ।

అసమస్తవిసర్గాస్తపదేషు పరికీర్తితః ॥ ౨౮౨॥

కమణ్డలుధరః కల్పః కపర్ధీ కలభాననః ।

కర్మసాక్షీ కర్మకర్తా కర్మాకర్మఫలప్రదః ॥ ౨౮౩॥

కదమ్బగోలకాకారః కూష్మాణ్డగణనాయకః ।
కారుణ్యదేహః కపిలః కథకః కటిసూత్రభృత్ ॥ ౧౪॥

(Footnotes)

- (౧) ఓఙ్కారవాచ్య ఓఙ్కారమన్తేణ ప్రతిపాదితః । (బ్రహ్మ)
(౨) ఓఙ్కారమయదేహత్వాదోఙ్కార ఇతి కథ్యసే । (బ్రహ్మ)
(౩) శౌర్యోత్కర్షసుతేజోవాన్ ఓజస్వానితి వర్ణ్యసే ।
(౪) ఓషధీనాం పతిశ్చన్ద్రః తదాత్మా చౌషధీపతిః । (బ్రహ్మ)
భక్తాభీష్టముదారేణ దీయతే యేన బ్రహ్మణా ।
ఔదార్యనిధిరిత్యేవం స భవాన్కథ్యతే ప్రభుః । (బ్రహ్మ)
కమణ్దులుధరః శుణ్డాశ్శ్చంద్రేణామృతకుమ్భధృక్(౧) ।
కల్పః ప్రలయకాలాత్మా సమర్థః కల్పతేఽపి వా ॥ ౨౧౩॥
వరాదధారీ మల్లా(హ్లా)రిస్త్యం కపర్యథవా జటీ(౨) ।
కలో నాదో భా తు దీప్తిరననం ప్రాణనం మతమ్ ॥ ౨౧౪॥
నాదకాన్యజ్ఞీవకత్వాత్కథ్యసే కలభాననః ।
కర్మసాక్షీ త్వదృష్టానామపి ద్రష్టాసి కర్మణామ్ ॥ ౨౧౫॥
కర్మతప్రేరణాదంతః కర్మకర్తా భవానపి ।
స్వర్గావపర్గదాతృత్వాత్ కర్మాకర్మఫలప్రదః ॥ ౨౧౬॥
సర్వనాడచుద్గమస్థానం కదమ్బకుసుమాకృతిః ।
పరితః సంవృతా తాభిర్ద్వది కాప్యస్తి దేవతా ॥ ౨౧౭॥
కదమ్బగోలకాకార ఇతి తద్రూప ఉచ్యసే ।
దుష్టగ్రహాణాం నేతా త్వం కూష్మాణ్డగణనాయకః ॥ ౨౧౮॥
కారుణ్యదేహః కరుణామూర్తిత్వాత్కపిలో మునిః ।
కర్ణ(వర్ణి)తో వాఽసి కథకః సమృద్ధాయాన్పువర్తయన్ ॥ ౨౧౯॥
రత్నప్రోతస్వర్ణకాశ్చీధారణాత్కటి-సూత్రభృత్ ॥
ఖర్వః ఖడ్గప్రియః ఖఙ్గఖాన్తాన్తస్థః ఖనిర్మలః ।
ఖల్వాటశ్చృఙ్గనిలయః ఖట్యాక్షీ ఖదురాసదః ॥ ౨౨॥
గుణాఢ్యో గహనో గస్థో గద్యపద్యసుధార్ణవః ।
గద్యగానప్రియో గర్జో గీతగీర్వాణపూర్వజః ॥ ౨౩॥

గుహ్యోచారరతో గుహ్యో గుహ్యగమనిరూపితః ।
 గుహశయో గుహబ్ధిస్థో గురుగమ్యో గురోర్గురుః ॥ ౨౭॥
 ఖర్వో వామనరూపత్వాత్థ్థ్థో గణ్ణకసంజ్ఞకః ॥ ౨౯౦॥
 మృగో-౭సిర్వా ప్రియో యస్య స తు ఖడ్గప్రియో మతః ।
 ఖడ్గశబ్దే ఖాత్పరో డస్తదస్తే గాక్షరే తవ ॥ ౨౯౧॥

(Footnotes)

(౧)రత్నయుక్తహేమకుమ్భధారణేనాథవా స్మృతః ।
 (౨)కపర్దాఖ్యజటాధారీ కపర్దీ పార్వతీపతిః ।
 కపర్దినా పూజితోఽయం కపర్దీ తు తదాత్మవాన్ ।
 బీజే తిష్ఠస్యతః ఖడ్గాంతాస్తస్థ ఇతీర్యసే(౧) ।
 ఆకాశవత్సర్వగోఽపి నిర్దేపోఽతః ఖనిర్మలః ॥ ౨౯౨॥
 వృక్షా ఏవ గిరేః కేశాః ఖల్వాటస్తైర్వివర్జితః ।
 ఖల్వాటశ్చృక్కునిలయస్తచ్చుజ్జేఽపి వసన్ మతః ॥ ౨౯౩॥
 ఖట్వాక్గీతి భవాన్ ఖ్యాతః ఖట్వాక్గౌఖ్యాయుధం దధత్ ।
 అమూర్తే వ్యోమవద్ధర్తుం అశక్యః స్వదురాసదః ॥ ౨౯౪॥
 అనంతకల్యాణగుణో గుణాఢ్యో
 గన్తుం న శక్యో గహనోఽసి గన్థః ।
 బీజే నిజే తిష్ఠసి గద్యపద్య-
 సుధార్ణవః కావ్యరసాకరత్వాత్ ॥ ౨౯౫॥
 గదితుం యోగ్యం గద్యం న నిషిద్ధం సామ తే ప్రియం గానమ్ ।
 తేనాసి గద్యగానప్రియోఽథ గర్జోస్సి మేఘనాదాత్మా ॥ ౨౯౬॥
 నాదాత్ గీతాదయః శబ్దా నాదార్థాదమరాదయః ।
 జాతాస్తద్ద్యయరూపత్వాద్గీతగీర్వాణపూర్వజః ॥ ౨౯౭॥
 గుహప్రవిష్టావాత్మానౌ గుహ్యౌ తౌ మనసా చరన్ ।
 అన్తర్ముఖస్తత్ర తుష్టౌ గుహ్యోచారరతో మతః ॥ ౨౯౮॥
 గుహ్య ఏకాన్తవేద్యత్వాద్ధీతకారీ గుహయ వా ।
 రహస్యతన్త్రవేద్యత్వాద్గుహ్యగమనిరూపితః ॥ ౨౯౯॥
 గుహయాం హృదయాకాశే శేతే యః స గుహశయః ।

అవ్యాకృతం నభో గూఢమగాఢం చ గుహాబ్ధివత్ ॥ ౩౦౦॥

అధితిష్ఠసి తత్రైన గుహాబ్ధిస్థ ఇతీర్యసే ।

గురుగమ్యో గురుప్రోక్షయోగోపాయేన లభ్యసే ॥ ౩౦౧॥

శివసూత్రే గురురుపాయ ఇత్యేవం త్వం హి వర్జితః ।

వేదా అధ్యాపితా యేన బ్రహ్మణే స గురోర్గురుః ॥ ౩౦౨॥

ఘణ్డాఘర్షరికామాలీ ఘటకుమ్భా ఘటోదరః ।

చణ్డశ్చణ్డేశ్వరసుహృచ్చణ్డిశచణ్డవిక్రమః ॥ ౩౦౩॥

చరాచరపతిశ్చింతామణిచర్వణలాలసః ।

ఛన్దశ్చన్దోవపుశ్చన్దోదుర్లక్ష్యశ్చన్దవిగ్రహః ॥ ౩౦౪॥

జగద్యోనిర్జగత్సాక్షీ జగదీశో జగన్మయః ।

జపో జపపరో జప్యో జిహ్వసింహాసనప్రభుః ॥ ౩౦౫॥

(Footnote)

(౧) ఖడ్గపోత ఇవ తవ బీజోఽస్తి చ గకారకః ।

తత్ర తిష్ఠసి తేన త్వం ఖడ్గఖాన్తాన్తస్థ ఈరితః ॥

ఘణ్డేవ మఙ్గానాదా ఘర్షరికాః కింకీణీభేదాః ।

తద్ధారీ ఘణ్డాఘర్షరికామాలీతి బాలలీలా తే ॥ ౩౦౩॥

కుమ్భా న్యుజ్జఘటాకారౌ ఘటకుమ్భస్తతో మతః ।

ఘటోదరో బృహత్కుక్షిశ్చణ్డో భూరిపరాక్రమః ॥ ౩౦౪॥

చణ్డేశ్వరః సుహృద్వ్యస్య శైవఖణ్డేశ్వరః సఖా ।

చణ్డిశశ్చణ్డికానాథశ్చణ్డా అత్యన్తకోపనాః ॥ ౩౦౫॥

తానాక్రమ్య వశే కుర్వన్నాఖ్యాతశ్చణ్డవిక్రమః ।

చరాచరపతిః స్థాస్థుచరిష్ణుజగదీశ్వరః ॥ ౩౦౬॥

చింతామణికామ దుఘాకల్పద్రుమగర్వచర్వణతః ।

చింతామణిచర్వణలాలస ఇతి కథితోఽస్యచిన్త్యదానేన ॥ ౩౦౭॥

గాయత్ర్యాద్యాత్మనా ఛన్దో భవాన్ వేదమయాత్మనా ।

ఛన్దోవపుస్తథా ఛన్దోదుర్లక్ష్యో వేదదుర్గ్రహః(౧) ॥ ౩౦౮॥

స్వాభిప్రాయానుసారీణి భక్తేః పరవశాని వా ।

అవతారశరీరాణి యస్య స చ్ఛన్దవిగ్రహః ॥ ౩౦౯ ॥

జగద్యోనిర్జగత్సాక్షీ జగదీశో జగన్మయః ।

విశ్వస్య కారణం ద్రష్టా నాథోఽధిష్ఠానమేవ చ(౨) ॥ ౩౧౦ ॥

జపో జపపరో జప్యః కర్మకర్తృక్రియాత్మకః(౩) ।

కీర్త్యమానం యస్య నామ జిహ్వసింహాసనస్థిమ్ ॥ ౩౧౧ ॥

దదాతి పురుషార్థాన్ స జిహ్వసింహాసనప్రభుః ।

ఝలజ్జల్లోల్లసద్దానఝ౞ర్నిభ్రమరాకులః ।

ట౞౞రస్ఫారసంరావష్ట౞రిమణిసూపురః ॥ ౯౧ ॥

ఠద్వయాపల్లవాన్తఃస్థసర్వమన్త్రైకసిద్ధిదః ।

(Footnotes)

(౧) ఛన్దోవపుస్తథా ఛన్దోదుర్లక్ష్యో వేదపూరుషైః ।

అప్రాప్యశ్చాప్యగమ్యశ్చ నేతి నేతీతి శేషతః ॥

(౨) జగద్యోనిర్విశ్వమూలం కారణం కారణేశ్వరః ।

జగత్సాక్షీ విశ్వద్రష్టా చిన్మాయామోగరూపవాన్ ॥

జగదీశో గుణేశానరూపీ త్రివిధనాయకః ।

జగన్మయో వ్యోమరూపజగదధిష్ఠానరూపకః ॥

(౩) జపో మన్తస్వరూపీ త్వం మన్తవిఘ్నేశసంజ్ఞితః ।

మన్తకర్తా జపపరో జప్యో మన్తక్రియాత్మకః ॥

డిణ్డిముణ్ణో డాకినీశో డామరో డిణ్డిమప్రియః ॥ ౯౨ ॥

ధక్కానినాదముదితో ధౌకో (౫౦౦)ధుణ్ణివినాయకః ।

తత్త్వానాం పరమం తత్త్వం తత్త్వమ్పదనిరూపితః ॥ ౯౩ ॥

ఝలజ్జల్లోల్లసద్దానఝ౞ర్నిభ్రమరాకులః ॥ ౩౧౨ ॥

సదన్తి గణ్డయోర్భ౞గ్గ౞ః స్ఫురన్మదపిపాంసవః ।

కాన్యట౞౞రస్ఫారసంరావ ఇతి లోకే స గీయతే ।

ట౞౞రస్ఫారసంరావ ఇతి లోకే స గీయతే ।

సదద్రత్నాన్భ౞కటకష్ట౞రిమణిసూపురః ॥ ౩౧౪ ॥

ఉద్వయాపల్లవాన్తఃస్థసర్వమన్త్రైకసిద్ధిదః ।

స్వాహాన్తాఖిలమన్రోత ముఖ్యసిద్ధిప్రదో యతః ॥ ౩౧౫॥

డిణ్డిర్నామైకదేశేన డిణ్డిమా న్యుబ్బదున్దభీ ।
తావేవ కుమ్భా యన్ముణ్ణే డిణ్డిముణ్ణః స ఉచ్యతే ॥ ౩౧౬॥

డాకిన్యో నామ యోగిన్యః కాశ్విత్సప్తగణాదిమాః ।
షోఢాన్యాసాదిషు స్పష్టా డాకినీశస్తదీశ్వరః ॥ ౩౧౭॥

డామరస్తు మహాన్స్తన్త్రవిశేషో వా తదాత్మకః ।
దున్దభౌ పటహధ్యానేఽప్యానస్తీ డిణ్డిమప్రియః ॥ ౩౧౮॥

ధక్కానినాదముదితో ధక్కావాద్యప్రియో భవాన్ ।
గత్యర్థాత్ ఢాకతేర్థాకః సర్వగో వాసి సర్వవిత్ ॥ ౩౧౯॥

కాశీఖణ్ణే ఢుణ్ణిధాతుః ప్రథితోఽన్వేషణార్థకః ।
విశిష్టో నాయకోఽన్వేష్య ఇతి ఢుణ్ణివినాయకః ॥ ౩౨౦॥

తత్త్వానాం పరమం తత్త్వం పఞ్చావింశతితః పరమ్ ।
త్రయం సృష్ట్యాది స్వప్నాది వాచ్యం ధర్మం త్వమా సదా ॥ ౩౨౧॥

త్యక్త్వా ధర్మిణీ భక్త్యైవ తత్త్వమ్పదనిరూపితః(౧) ।

(Footnote)

(౧) జీవేశసాక్షిరూపత్వాత్ తత్త్వమ్పదనిరూపితః ॥

తారకాన్తరసంస్థానస్తారకస్తారకాన్తకః ।
స్థాణుః స్థాణుప్రియః స్థాతా స్థావరం జగ్గమం జగత్ ॥ ౯౪॥

దక్షయజ్ఞప్రమథనో దాతా దానవమోహనః ।
దయావాన్ దివ్యవిభవో దణ్ణభృద్దణ్ణనాయకః ॥ ౯౫॥

దన్తప్రభిన్నాభ్రమాలో దైత్యవారణదారణః ॥

దంష్ట్రాలగ్నద్విపఘటో దేవార్థనృగజాకృతిః ॥ ౯౬॥

ధనధాన్యపతిర్ధన్యో ధనదో ధరణీధరః ।
ధ్యానైకప్రకటో ధ్యేయో ధ్యానం ధ్యానపరాయణః ॥ ౯౭॥

తారకాన్తరసంస్థానస్తారకాఽక్షః కనీసికా ॥ ౩౨౨॥

తస్యాం చిన్మ్యో య ఏషోఽన్తరక్షిణీత్యాదికశ్రుతేః ।
తారకో భవపాథోధేన్త్యమేవ ప్రణవో యథా(౭భవా) ॥ ౩౨౩॥

తారకాసురహస్తాత్మా కథితస్తారకాంతకః ।
 స్థాణుః కల్పాస్తవాతాగ్నిసలివైరప్యకమృతః ॥ 3౨౪॥
 స్థాణోః శివస్య పుత్రత్వాత్థాణుప్రియ ఇతీర్యనే ।
 స్థాతా యుద్ధేఽపి కల్పేఽపి నిష్కమ్పా గగనాదివత్ ॥ 3౨౫॥
 చరాచరాత్మకత్వేన స్థావరం జగ్గమం జగత్ ।
 దక్షయజ్ఞప్రమథనో భవానేవ శివాత్మనా ॥ 3౨౬॥
 దాతా దేయః శోధనార్థాద్భవాన్ పతితపావనః(౧) ।
 దానవాంస్తత్త్వవిముఖాన్ కుర్వన్ దానవమోహనః ॥ 3౨౭॥
 దయావాన్ పరదుఃఖాని ప్రహాపయితుమిచ్ఛసి ।
 ప్రాప్త్యర్థాద్దీవ్యతేర్దివ్యవిభవః ప్రాపకః శ్రియామ్ ॥ 3౨౮॥
 దణ్డభృత్ కథితో దణ్డసీతేరపరిలోపతః ।
 యమేంద్రాదిషు యే దణ్డాస్తన్నే తా దణ్డనాయకః ॥ 3౨౯॥
 యచ్చిరః కమృమాత్రేణ మేఘపక్ష్యైః ప్రభిద్యతే ।
 దస్తప్రభిన్నాభ్రమాల ఇతి స త్వం నిగద్యనే ॥ 3౩౦॥
 వారయన్ దారయన్ దైత్యాన్ దైత్యవారణదారణః ।
 యస్య దంష్ట్రైకదేశేఽపి లగ్నా రిపుగజచ్ఛటాః ॥ 3౩౧॥
 దంష్ట్రాలగ్నద్విపఘట ఇతి నామ్నా స గీయతే ।
 దేవానాం కార్యసిద్ధ్యర్థం యేన మర్త్యద్విపాకృతిః ॥ 3౩౨॥
 స్వీకృతా స స్మృతో నామ్నా దేవార్థనృగజాకృతిః ।
 ధనధాన్యప్రదత్వేన ధనధాన్యపతిర్భవాన్ ॥ 3౩౩॥
 ధన్యస్త్యం ధనలబ్ధృత్వాత్ పుణ్యవాన్వాపి గీయనే ।
 ధనదో ధనదానేన కుబేరాత్మతయాపి వా ॥ 3౩౪॥
 శేషేణాదివరాహేణాప్యభిన్నో ధరణీధరః(౨) ।

(Footnotes)

(౧) ఇష్టార్థదానాద్భక్తానాం దాతా త్వం గణనాయకః ।

(౨) యోగభూమిధారణాద్వా శేషాత్మా ధరణీధరః ॥

మనసైవానుద్రష్టవ్యో ధ్యానైకప్రకటో భవాన్ ॥ 3౩౫॥

త్వమేవ త్రిపుటీ ధ్యాయో ధ్యానం ధ్యానపరాయణః ॥

నన్ద్యో నన్దిప్రియో నాదో నాదమధ్యప్రతిష్ఠితః ।

నిష్కలో నిర్మలో నిత్యో నిత్యానిత్యో నిరామయః ॥ ౯౮ ॥

పరం వ్యోమ పరం ధామ పరమాత్మా పరం పదమ్ ।

పరాత్పరః పశుపతిః పశుపాశవిమోచకః ॥ ౯౯ ॥

పూర్ణానందః పరానందః పురాణపురుషోత్తమః ।

పద్మప్రసన్ననయనః ప్రణతాజ్ఞానమోచనః ॥ ౧౦౦ ॥

నన్ద్య ఆనన్దనీయోఽసి నన్దికేశ్వరవల్లభః ॥ ౩౩౬ ॥

నన్దిప్రియోఽసి నాదోఽసి యోఽన్తర్దశవిధధ్వనిః ।

గమ్యో నాదానుసన్ధానాన్నాదమధ్యప్రతిష్ఠితః ॥ ౩౩౭ ॥

నిష్కలోఽవయవైర్హీనో నిర్మలో దూషణోజ్ఞితః ।

నిత్యో నాశోజ్ఞితో నిత్యానిత్యః ఖోర్వాద్యిరూపధృక్ ॥ ౩౩౮ ॥

అవిద్యైవ మహారోగస్తదస్పృష్టో నిరామయః ।

అవ్యాకృతం యదాకాశం పరం వ్యోమ తదాత్మకః ॥ ౩౩౯ ॥

జ్యోతిషామపి యజ్ఞోతిస్తత్పరం ధామ కథ్యతే ।

పరమః సర్వజీవేభ్యః పరమాత్మేతి గద్యతే ॥ ౩౪౦ ॥

కైలాసాదిపదేభ్యోఽపి పరమత్వాత్పరం పదమ్ ।

బ్రహ్మవిష్ణుమహేశానాద్యుత్తమత్వాత్ పరాత్పరః ॥ ౩౪౧ ॥

బ్రహ్మదికీటకాంతానాం పాతా పశుపతిర్మతః ।

ద్విపక్షాన్తద్విధాః పాశాః సాఙ్ఖ్యతన్త్రాదిషు స్ఫుటాః ॥ ౩౪౨ ॥

బ్రహ్మదీన్మోచయన్స్తేభ్యః పశుపాశవిమోచకః ।

పూర్ణానన్దః క్రియాకర్తుకర్మభేదోజ్ఞితం సుఖమ్ ॥ ౩౪౩ ॥

భూపాదిబ్రహ్మపర్యంతానన్దాన్ శతగుణోత్తరాన్ ।

సర్వాసప్యధరీకుర్వన్ పరానన్దో మహాసుఖమ్ ॥ ౩౪౪ ॥

క్షరేభ్యః సర్వభూతేభ్యః కూటస్థాదక్షరాదపి ।

ఉత్తమత్వాదనాదిత్వాత్ పురాణపురుషోత్తమః ॥ ౩౪౫ ॥

పద్మప్రసన్ననయనో వికసత్కమలేక్షణః ।

నమతాం తత్త్వబోధేన ప్రణతాజ్ఞానమోచనః ॥ ౩౪౬ ॥

ప్రమాణప్రత్యయాతీతః ప్రణతార్చినివారణః ।

ఫలహస్తః ఫణిపతిః ఫేత్కారః ఫాణితప్రియః ॥ ౧౦౧ ॥

బాణార్చితాజ్ఞీయుగలో బాలకేలికుతూహలీ ।

బ్రహ్మ బ్రహ్మర్చితపదో బ్రహ్మచారీ బృహస్పతిః ॥ ౧౦౨ ॥

బృహత్తమో బ్రహ్మపరో బ్రహ్మణ్యో బ్రహ్మవిత్ప్రియః ।

బృహన్నాదాగ్ర్యచీత్కారో బ్రహ్మణ్ణావలిమేఖలః ॥ ౧౦౩ ॥

ప్రమాణప్రత్యయాతీతో నిత్యజ్ఞానైకవిగ్రహః ।

ప్రమాకరణజానాం హి ప్రమితినామనిత్యతా ॥ ౩౪౭ ॥

నమతాం నాశయన్ పీడాం ప్రణతార్చినివారణః ।

ఫలహస్తః స్వభక్తానామవిలంబాత్ఫలం దదత్ ॥ ౩౪౮ ॥

వాసుకేరపి శేషస్య స్వామి ఫణిపతిర్మతః ।

ఫేత్కార ఇతి తన్నామ్నా తన్త్రం తత్ర నిరూప్యసే ॥ ౩౪౯ ॥

ఖణ్డా(గుడా)హ్వయేక్షువికృతౌ ప్రీతిమాన్ ఫాణితప్రియః ।

బాణాసురేణ పూజ్యత్వాద్బాలలీలాసు కౌతుకాత్ ॥ ౩౫౦ ॥

బాణార్చితాజ్ఞీయుగలో బాలకేలికుతూహలీ ।

బ్రహ్మ త్వమేవ వేదాంతవేద్యతత్త్వాత్మకత్వతః ॥ ౩౫౧ ॥

బ్రహ్మర్చితపదో వేదైః శ్లాఘనీయం హి తే పదమ్ ।

బ్రహ్మచారీ భవాన్ యేనాకృతదారపరిగ్రహః ॥ ౩౫౨ ॥

వాచస్పతిస్వరూపేణ దేవార్చ్యత్వాద్బృహస్పతిః(౧) ।

బృహతో బ్రహ్మవిష్ణోద్దీనతిశేషే బృహత్తమః ॥ ౩౫౩ ॥

వేదైకతత్పరో ధాతుః శ్రేష్ఠో బ్రహ్మపరో మతః(౨) ।

బ్రహ్మణ్య ఇతి విఖ్యాతో బ్రాహ్మణాన్ మానయన్ స్వయమ్ ॥ ౩౫౪ ॥

ప్రియా బ్రహ్మవిదో యస్య స మతో బ్రహ్మవిత్ప్రియః ।

చీత్కారో గజశబ్దః స మేఘాశన్యాదితో మహాన్ ॥ ౩౫౫ ॥

తవాస్తీతి బృహన్నాదాగ్ర్యచీత్కార ఇతి స్మృతః ।

కటిసూత్రే కింకీణీవ బ్రహ్మణ్ణాన్యేవ గుమ్భయన్ ॥ ౩౫౬ ॥

తాదృగ్గర్భదీప్తిశ్వరూపం బ్రహ్మజ్ఞావలి-మేఖలః ।

(Footnotes)

(౧) బుద్ధిస్తు బృహతీ మాయా తత్పతిత్వాబృహస్పతిః ॥

(౨) ధాతుర్వైదైకపరస్య శ్రేష్ఠో బ్రహ్మపరో మతః ।

భూక్షేపదత్తలక్ష్మీకో భర్గో భద్రో భయాపహః ।

భగవాన్ భక్తిసులభో భూతిదో భూతిభూషణః ॥ ౧౦౪॥

భవ్యో భూతాలయో భోగదాతా భ్రూమధ్యగోచరః ।

మన్త్రో మన్త్రపతిర్మన్త్రీ మదమత్తమనోరమః ॥ ౧౦౫॥

మేఖలావాన్ మన్దగతిర్మతిమత్కమలేక్షణః ।

మహాబలోం మహాపీఠ్యో మహాప్రాణో మహామనాః ॥ ౧౦౬॥

భ్రువోరిజితమాత్రేణ భక్తేభ్యః సమ్పదో దదత్ ॥ ౩౫౭॥

భూక్షేపదత్తలక్ష్మీకో భర్గో గాయత్ర్యుదీరితః ।

భద్రా మన్ద్రా మృగాశ్చేతి సన్ని ద్విరదజాతయః ॥ ౩౫౮॥

తేఘాత్తమా భద్రజాతిర్భద్రస్త్వం తాదృశాననః ।

ద్వితీయాద్యై భయం యత్తదపఘ్నంస్త్యం భయాపహః ॥ ౩౫౯॥

ఉత్పత్తిం చ వినాశం చ భూతానామాగతిం గతిమ్ ।

వేత్సి విద్యామవిద్యాం చేత్యుచ్యనే భగవానితి ॥ ౩౬౦॥

భక్త్యైవ లబ్ధం యః శక్యః స భక్తిసులభో మహాన్(భవాన్) ।

సిద్ధీర్ధతే భస్మ ధతే భూతిదో భూతిభూషణః ॥ ౩౬౧॥

భవ్యో భావుకరూపత్వాద్భావివిశ్వాత్మకత్వతః ।

భూతానాం భూజలాదీనాం పితౄణాం చ దేహీనామ్ ॥ ౩౬౨॥

అతితానామధిష్ఠానమతో భూతాలయో భవాన్ ।

భోగదాతా దుఃఖసుఖసాక్షాత్కారప్రదత్వతః ॥ ౩౬౩॥

అవిముక్తే భ్రువోర్మధ్యే ధ్యేయో భ్రూమధ్యగోచరః ।

మన్త్రాః సామర్గ్యజూరూపా షడర్థైకాక్షరాదయః ॥ ౩౬౪॥

రహోవిచారరూపాశ్చ రాజ్యభారోపయోగినః ।

తద్రూపస్తదభిమానిదేవతా తస్య కారకః ॥ ౩౬౫॥

తేన మన్తౌ మన్తపతిర్మస్త్రీత్యపి చ గీయసే ।
 మదః సమాధిసమ్భూతధ్యేయాన్యవిషయాగ్రహః ॥ 3౬౬ ॥
 రమసే తద్యుతే చిత్తే మదమత్త మనోరమః ।
 మేఖలావాన్ రశనయా మౌఙ్గా వా విలసత్కటిః ॥ 3౬౭ ॥
 యేషాం కాపి గతిర్నాస్తి మన్దానాం జ్ఞానకర్మణోః ।
 అభావేన గతిస్తేషామపి మన్దగతిస్తతః ॥ 3౬౮ ॥
 యస్మాజ్ఞానయుతా సమృత్తాదృగ్ యస్య నిరీక్షణమ్ ।
 దృశైవ దత్తధీశ్రీకో మతిమత్కమలేక్షణః ॥ 3౬౯ ॥
 బలవీర్యప్రాణమనఃసమష్ట్యేకతనుర్భవాన్ ।
 మహాబలో మహావీర్యో మహాప్రాణో మహామనాః ॥ 3౭౦ ॥
 యజ్ఞో యజ్ఞపతిర్యజ్ఞగోప్తా యజ్ఞఫలప్రదః ।
 యశస్కరో యోగగమ్యో యాజ్ఞాకో యాజకప్రియః ॥ ౩౭౧ ॥
 రసో (౬౦౦)రసప్రియో రసోఽయం రజ్జుకో రావణార్చితః ।
 రక్షోరక్షాకరో రత్నగర్భో రాజ్యసుఖప్రదః ॥ ౩౭౨ ॥
 లక్ష్మ్యం లక్ష్మ్యప్రదో లక్ష్మ్యో లయస్థో లడ్డుకప్రియః ।
 లానప్రియో లాస్యపరో లాభకృత్లోకవిశ్రుతః ॥ ౩౭౩ ॥
 యజ్ఞ ఇత్యాదికం నామాష్టకం తు ప్రకటార్థకం (౧) ।
 రసః పరమ ఆనందో రసో వై స ఇతి శ్రుతేః ॥ 3౭౪ ॥
 శాంతాదౌ మధురాదౌ వా రసే ప్రిత్యా రసప్రియః ।
 రస్యతే చరస్యతే ప్రాజ్ఞైర్భూయో భూయోఽనుభూయతే ॥ 3౭౫ ॥
 స రస్యస్తన్మనోవృత్తిరజ్ఞానేనాసి రజ్జుకః ।
 రావణైః శబ్దనైర్వేదశాస్త్రగీతాదిపాతిభిః ॥ 3౭౬ ॥
 దశాన్యేనాపి సిద్ధ్యర్థం పూజితో రావణార్చితః ।
 రక్షాంసి భస్మసాత్కుర్వన్ రక్షోరక్షాకరః స్మృతః ॥ 3౭౭ ॥
 రత్నగర్భా మహీ తద్వాన్ రత్నగర్భస్తదాశ్రయః ।
 రాజ్యం తజ్జన్మసౌఖ్యం చ దదద్రాజ్యసుఖప్రదః ॥ 3౭౮ ॥
 తారేణ ధనుషా చిత్తశరేణ బ్రహ్మ వేధయేత్ ।

ఇతి శ్రుత్యా శరవ్యస్తవం తల్లక్ష్యమసి యోగినామ్ ॥ ౩౭౬ ॥

(Footnote)

(౧) బ్రాహ్మణస్పత్యయజ్ఞాత్మా యజ్ఞో యజ్ఞస్వరూపవాన్ ।

యజ్ఞతోఽప్యో యజ్ఞపతిర్యజ్ఞభోక్తా చ తత్ర భుక్ ।

యజ్ఞే ప్రీత్యా ఫలదో మతో యజ్ఞఫలప్రదః ।

యశస్కరో యశోవృద్ధికర్తా లోకత్రయేషు చ ।

జ్ఞానయోగేన గమ్యస్తవం యోగగమ్యస్తు శాన్తిదః ।

త్వమేవ యుగ(యజ్ఞ)కర్తా స్యాత్తేన త్వం యాజ్ఞకః స్మృతః ।

యాజకేషు ప్రీతియుక్తో మతస్తవం యాజకప్రియః ।

లక్ష్మణీ చిత్తస్థైర్యార్థం లక్షసంఖ్యాన్యదీదృశన్ ।

ఋషయస్తాని నిర్విఘ్నం దదల్లక్ష్యప్రదో భవాన్ ॥ ౩౭౭ ॥

లక్ష్మీ లక్షణయా గమ్యో మహావాక్యగతైః పదైః ।

లయస్థః కల్పకాలేఽపి తిష్ఠంశ్చిత్తలయేఽపి వా ॥ ౩౭౮ ॥

లడ్డుకా వర్తులాకారాః ప్రియాలతిలఖాఖనైః ।

రచితాః శర్కరాపక్వాస్తత్ప్రియో లడ్డుకప్రియః ॥ ౩౭౯ ॥

లానప్రియో గజావాసశాలాయాం ప్రీతిసంయుతః ।

విలాసార్హం పరం ధామ యస్య లాస్యపరో హి సః ॥ ౩౮౦ ॥

యే లాభకారిణో లోకాః శీఘ్రం భక్తవరప్రదాః ।

తేషు శ్రేష్ఠతయా ఖ్యాతో లాభకృల్లోకవిశ్రుతః ॥ ౩౮౧ ॥

వరేణ్యో వహ్నివదనో వన్ద్యో వేదాంతగోచరః ।

వికర్తా విశ్వతశ్చక్షుర్విధాతా విశ్వతోముఖః ॥ ౩౮౨ ॥

వామదేవ విశ్వనేతా వజ్రవజ్రనివారణః ।

విశ్వబంధనవిష్కంభాధారో విశ్వేశ్వరప్రభుః ॥ ౩౮౩ ॥

శబ్దబ్రహ్మ శమప్రాప్యః శమ్భుశక్తిగణేశ్వరః ।

శాస్త్రా శిఖాగ్రనిలయః శరణ్యః శిఖరీశ్వరః ॥ ౩౮౪ ॥

వరేణ్యాఖ్యో గణపతేరద్వైతభజనే రతః ।

కశ్చిద్బ్రాజా తదద్వైతాద్వరేణ్యోఽస్యత్తమోఽపి వా ॥ ౩౮౫ ॥

యదభవంతముద్దిశ్య సమిధేఽగ్నౌ హుతం హవిః ।

తేనైవ తృప్యసీత్యర్థాత్త్వం వహ్నివదనో మతః ॥ ౩౮౩॥

వన్యో నమ్యోఽస్యపనిషద్గమ్యో వేదాంతగోచరః ।

వికర్తా త్వం హి షడ్భావవికారాణాం ప్రవర్తకః ॥ ౩౮౪॥

యత్ర క్వచన భక్తేన పత్రం పుష్పం ఫలం జలమ్ ।

దత్తం తత్రైవ తత్పశ్యన్ ధారయన్ భక్షయన్నపి ॥ ౩౮౫॥

కీర్త్యనే విశ్వతశ్చక్షుర్విధాతా విశ్వతోముఖః ।

వామదేవో వల్గుతరం దీవ్యసి ద్యోతనే యతః ॥ ౩౮౬॥

విశ్వనేతాసి జగతో విష్ణోర్వా నాయకో యతః ।

ఇన్ద్రవజ్రస్తమ్భనేన వజ్రవజ్రనివారణః ॥ ౩౮౭॥

విశ్వనిర్మాణపర్యాప్తో దేశో విష్కమ్భ ఉచ్యతే ।

విశ్వబంధనవిష్కమ్భాధారస్తస్యాపి ధారణాత్ ॥ ౩౮౮॥

బ్రహ్మజ్ఞానాం తదీశానాం చేశో విశ్వేశ్వరప్రభుః ।

శబ్దబ్రహ్మ పరాం వాచమతీతో నాదరూపధృక్ ॥ ౩౮౯॥

శమప్రాప్యః శాన్తిదాన్తిజితచిత్తేన లభ్యనే ।

శైవాన్ శాక్తాన్ గణాంశ్చేష్టే శమ్భుశక్తిగణేశ్వరః ॥ ౩౯౦॥

శాస్తా కేరలదేశీయా దేవతాఽస్తి తదాత్మకః ।

తస్యాః శిఖాయా మధ్యే యః పరమాత్మా వ్యవస్థితః ॥ ౩౯౧॥

శ్రుతిసిద్ధోఽస్తి తద్దూపః శిఖాగ్రనిలయో భవాన్ ।

త్రాతా శరణ్యః ప్రాలేయాచలాత్మా శిఖరీశ్వరః ॥ ౩౯౨॥

షడ్వతుకుసుమస్రగ్వీ షడాధారః షడక్షరః ।

సంసారవైద్యః సర్వజ్ఞః సర్వభేషజభేషజమ్ ॥ ౪౦౩॥

సృష్టిస్థితిలయక్రీడః సురకుజ్జారభేదనః ।

సిన్ధూరితమహాకుమ్భః సదసద్వ్యక్తిదాయకః ॥ ౪౦౪॥

సాక్షీ సముద్రమథనః స్వసంవేద్యః స్వదక్షిణః ।

స్వతన్త్రః సత్యసంకల్పః సామగానరతః సుఖీ ॥ ౪౦౫॥

జాతీచమ్పకకున్దాదీన్మైకైకర్తుభవాన్యపి ।

షడ్వతుకుసుమస్రగ్వీ సర్వదా యుగపద్ధధత్ ॥ ౪౦౬॥

మూలాధారే గణేశోఽస్తి చక్రషట్కం తదూర్ధ్వతః ।

షణ్ణామాధారభూతోఽసి షడాధార ఇతి స్మృతః ॥ ౩౯౪॥

జేవర్మయుగ్వక్రతుణ్ణమస్త్రరూపః షడక్షరః ।

సంసారవైద్య ఇత్యుక్తో భవరోగవిनाశకః ॥ ౩౯౫॥

సర్వజ్ఞః సకలజ్ఞాతా సుగతాత్మా వినాయకః ।

సర్వోపామపి రోగాణాం దివ్యం పీయూషమౌషధమ్ ॥ ౩౯౬॥

తస్యాపి నాశయన్ దోషాన్ సర్వభేషజభేషజమ్ ।

లీలయా సర్వజగతాం నిర్మితి-స్థితి-సంహృతీః ॥ ౩౯౭॥

సృష్టి-స్థితి-లయక్రీడః కథ్యనే రచయన్ షణ్ణాత్ ।

దానవైరర్చితశ్చేత్త్వం సురకుజ్జరభేదనః ॥ ౩౯౮॥

సిన్ధూరితమహాకుమ్భః సిన్ధూరారుణమస్తకః ।

సద్భ్రహ్మైవా న సద్విశ్వం తయోర్వ్యక్తిః ప్రకాశనమ్ ॥ ౩౯౯॥

స్వభక్తేభ్యో దదాసీతి సదసద్వ్యక్తిదాయకః ।

సాక్షీ పశ్యసి సాక్షాత్త్వం విశ్వం చిత్తానపేక్షయా ॥ ౪౦౦॥

సముద్రమథనే దేవైర్మన్థనారమ్భణేఽర్చితః ।

సముద్రమథనః ప్రోక్తః స్వసంవేద్యః పరాత్పరః ॥ ౪౦౧॥

పరజ్యోతిః స్వరూపత్వాత్ స్వయంశక్తః స్వదక్షిణః ॥ ౪౦౨॥

స్వతన్త్రః స్వయమేవాసి నానాతన్త్రాత్మనా యతః ।

అమోఘకల్పనాత్ సత్యసంకల్ప ఇతి గీయనే ॥ ౪౦౩॥

సామప్రీతేః సదానన్దాత్ సామగానరతః సుఖీ ।

హంసో హస్తిపిశాచీశో హవనం హవ్యకవ్యభుక్ ।

హవ్యో హుతప్రియో హర్షో హృలేఖామస్త్రమధ్యగః ॥ ౪౦౪॥

క్షేత్రాధిపః క్షమాభర్తా క్షమాపరపరాయణః ।

క్షప్రక్షేమకరః క్షేమానందః క్షోణీసురద్రుమః ॥ ౪౦౫॥

హంసో యతివిశేషాత్మా యద్వా భాస్కరమూర్తికః(౧) ॥ ౪౦౬॥

ఏతత్పఞ్చాక్షరస్యాస్తే లిఖేఢ్మద్భ్యాద్విరో మనుః ।

తత్ప్రతీకముపాదాయ తస్యేశో దేవతోదితా ॥ ౪౦౭॥

సోఽయం హస్తిపిశాచీశో నవార్ణమనుదేవతా ।
 యాగః ప్రక్షేపయుఘోమస్తద్రూపో హవనం భవాన్ ॥ ౪౦౬ ॥
 దేవతాః పితరశ్చైతి ద్వీరూపో హవ్యకవ్యభుక్ ।
 హన్యో హవిః స్వరూపత్వాద్ధవిర్భూహృతి హి స్మృతేః ॥ ౪౦౭ ॥
 హుతం ద్రవ్యం ప్రియం యస్యా దేవతాయాః (హుతప్రియః)స వై భవాన్ ।
 హవిర్భక్షణజో మోదో హర్షః సోఽపి త్వదాత్మకః ॥ ౪౦౮ ॥
 హృల్లేఖార్థస్త్రరాజే వర్ణితో వ్యాకులాక్షరైః ।
 వ్యోమ్నా ప్రకాశమానస్తస్య గ్రసమానస్త్వమగ్నినా ॥ ౪౦౯ ॥
 తయోర్విమర్శ ఈకారో బిన్దునా తన్నిఘానమ్ ।
 ఇతి ప్రాజ్ఞానరవాచ్యోఽసి హృల్లేఖామస్త్రమధ్యగః ॥ ౪౧౦ ॥
 ప్రయాగాదేః శరీరాదేర్వేశః క్షేత్రాధిపో మతః(౨) ।
 క్షమాభర్తా క్షితిం జ్ఞాన్తిమపి వా యో బిభర్తి సః ॥ ౪౧౧ ॥
 (Footnotes)
 (౧) హంసో యతి విశేషో వా గణకో భానుమూర్తిమాన్ ।
 (౨) కాశీమయూరపుర్యాయ క్షేత్రేశా బహువిశ్రుతాః ।
 అధిపశ్చాపి తేషాం త్వం దేవ క్షేత్రాధిపో మతః ॥
 జ్ఞాన్తిశీలమునిప్రాప్యః క్షమాపరపరాయణః ।
 శీఘ్రం సిద్ధిం దదాతితి క్షిప్రక్షేమకరో భవాన్ ॥ ౪౧౨ ॥
 క్షేమం సాంసారికం సౌఖ్యమానన్దః పారమార్థికః ।
 ఉభయాత్మా త్వమేవేతి క్షేమానన్ద ఇతిర్యసే ॥ ౪౧౩ ॥
 కల్పవృక్ష ఇవ క్షోణ్యామిష్టాన్సన్ధ్యాన్సన్ధ్యయచ్ఛసి ।
 ధర్మాదిదుఃఖభోగాంతాన్ అతః క్షోణీసురద్రుమః ॥ ౪౧౪ ॥
 ధర్మప్రదోఽర్థదః కామదాతా సౌభాగ్యవర్ధనః ।
 విద్యాప్రదో విభవదో భుక్తిముక్తిఫలప్రదః ॥ ౪౧౫ ॥
 ఆభిరూప్యకరో వీరశ్రీప్రదో విజయప్రదః ।
 సర్వవశ్యకరో గర్భదోషహా పుత్రపౌత్రదః ॥ ౪౧౬ ॥
 మేధాదః కీర్తిదః శోకహారి దౌర్భాగ్యనాశనః ।
 ప్రతివాదిముఖస్తమోఘ రుష్టచిత్తప్రసాదనః ॥ ౪౧౭ ॥

పరాభిచారశమనో దుఃఖభజ్జనకారకః ।

కల్పద్రుమత్వం వివినక్త్యేకవింశతినామభిః ।

ధర్మప్రదోఽర్థదః కామదాతేత్సుకప్రవర్గదః ॥ ౪౧౫॥

స్త్రీణాం జీవత్పతిత్వాది దదత్సౌభాగ్యవర్ధనః ।

విద్యాప్రదో విభవదో జ్ఞానసంప్రతిదాయకః ॥ ౪౧౬॥

భోగజీవన్ముక్తిదానాద్భక్తిముక్తిఫలప్రదః ।

ఆశ్రయః సహ దరిద్రాణాం మూర్ఖాణాం పణ్డితైః సహ ।

సామ్యం ప్రదర్శయన్ సభ్యేష్వాభిరూప్యకరో మతః ॥ ౪౧౭॥

సమరే కాన్తిశీకానాం అపి వీరశ్రియం దదత్ ।

నామ స్మృతవతాం వీరశ్రీప్రదః కీర్త్యనే బుధైః ॥ ౪౧౮॥

వీరశ్రియా జయఫలం దదానో విజయప్రదః ।

సర్వం భక్తవశే కుర్వన్ సర్వవశ్యకరో భవాన్ ॥ ౪౧౯॥

బీజదోషాన్ స్రావపాతౌ నాశయన్ గర్భదోషహః ।

పుత్రః సూనుశ్వ దుహితా తత్సౌత్రాన్ దుహితుః సుతాన్ ॥ ౪౨౦॥

నప్తూణ్పుణప్తూణ్ దౌహిత్రాన్ దదానః పుత్రపౌత్రదః ।

ధీర్ధారణావతీ మేధా మేధాదస్తత్ప్రదాయకః ॥ ౪౨౧॥

లోకే యా సద్గుణఖ్యాతిస్తత్ప్రదానేన కీర్తిదః ।

శోకహరీ జ్ఞానదానాత్తరతి శోకమాత్మవిత్ ॥ ౪౨౨॥

దుర్భగత్వాపహరేణ స్త్రీణాం దౌర్భాగ్యనాశనః ।

వాచం స్తభాస్వి దుష్టానాం ప్రతికూలం ప్రజల్పతామ్ ॥ ౪౨౩॥

ప్రతివాదిముఖస్తమ్భః కథ్యనే స్మృతిమాత్రతః ।

సేవకేషు క్రోధజప్తాం రాజ్ఞాం చిత్తాని శోధయన్ ॥ ౪౨౪॥

స్నేహశాలీని కుర్వాణో రుష్టచిత్తప్రసాదనః ।

పరాభిచారశమనో మారణాఖ్యస్య కర్మణః ॥ ౪౨౫॥

స్వశత్రుభిః ప్రణీతస్య నిష్ఫలీకరణాన్మతః ।

భజ్జాయన్ సర్వదుఃఖాని దుఃఖభజ్జనకారకః ॥ ౪౨౬॥

లవస్త్రుటిః కలా కాష్ఠా నిమేషస్తత్పరః షణః ॥ ౪౨౭॥

ఘటీ ముహూర్తం ప్రహరో దివా నక్షం (౭౦౦)అహర్నిశమ్ ।
 పక్షీ మాసోఽయనం వర్షం యుగం కల్పో మహాలయః ॥ ౧౨౨॥
 రాశిస్తారా తిథిర్యోగో బారః కరణమంశకమ్ ।
 లగ్నం హోరా కాలచక్రం మేరుః సప్తర్షయో ధ్రువః ॥ ౧౨౩॥
 రాహుర్మన్దః కవిరీవో బుధో భౌమః శశి రవిః ।
 కాలః సృష్టిః స్థితిర్విశ్వం స్థావరం జఙ్గమం చ యత్ ॥ ౧౨౪॥
 అథ కాలస్వరూపత్వముక్తం వింశతినామభిః ।
 పద్మపత్రసహస్రస్య సూక్ష్మసూచ్యాభివేధనే ॥ ౪౨౭॥
 దలే దలే లవః కాలః సహస్రేణ లవైస్తుటిః ॥ ౪౨౮॥
 త్రుటిః శతం తత్పరస్థైర్నిమేషస్త్రింశతా భవేత్ ।
 అష్టాదశనిమేషైః స్యాత్కాష్ఠా త్రింశతా కలా ॥ ౪౨౯॥
 త్రింశతా క్షణస్తే షడ్ఘటి తాభ్యాం ముహూర్తకమ్ ।
 ప్రహరస్తచ్చతుష్కం తచ్చతుష్కం నక్షకం దివా ॥ ౪౩౦॥
 అహర్నిశం త్వహోరాత్రం ప్రహరైరష్టభిర్భవేత్ ।
 తే పంచాదశ పక్షస్తా మాసః షడయనం తు తే ॥ ౪౩౧॥
 తాభ్యాం తు మానుషం వర్షం తైః షష్ట్యా త్రిశతీయుజా ।
 దివ్యం ద్వాదశసాహస్రైర్దివ్యవర్షైశ్చతుర్యుగమ్ ॥ ౪౩౨॥
 చతుర్యుగసహస్రేణ కల్పో దైనన్నినో లయః ।
 ద్వాసప్తతినహస్రైస్తైః స్యాన్మహాప్రలయో విధేః ॥ ౪౩౩॥
 రాశిర్ద్వాదశ మేషాద్యాః కృత్తికాద్యాశ్చ తారకాః ।
 త్వమేవ చ తిథిశ్శాస్త్రీ కలా పంచాదశత్మికా ॥ ౪౩౪॥
 విష్కమ్భప్రథమా యోగాస్త్యద్రూపాః సప్తవింశతిః ।
 యోగా అమృతసిద్ధాద్యా ఆనన్దాద్యాస్త్యమేవ చ ॥ ౪౩౫॥
 రవ్యాదిసప్తవారాత్మా బవాదికరణాత్మకః ।
 చత్వారి ప్రతినక్షత్రమంశకాని త్వమేవ హి ॥ ౪౩౬॥
 రాశీనాముదయో లగ్నం హోరా లగ్నార్ధసమ్మితా ।
 కాలచక్రం శైశుమారం మేరుః సౌవర్ణపర్వతః ॥ ౪౩౭॥

సప్తర్షయః కశ్యపాద్యా జౌత్తానచరణీర్ధ్రువః ।
 రాహ్యద్వయో గ్రహో అష్టా త్వద్రూపా ఏవ నేతరే ॥ ౪౩౮॥
 కలనాత్ కాల ఇత్యుక్తో జగత్సంహరణక్రియా ।
 సృష్టిః స్థితిశ్చ జగదుత్పాదనప్రాణనక్రియే ॥ ౪౩౯॥
 యత్థానవరాది విశ్వం తత్త్వమిత్యేకాభిధానకమ్ ।
 భూరాపోఽగ్నిర్మరుదోఽప్యమాహజ్జుతిః ప్రకృతిః పుమాన్ ।
 బ్రహ్మ విష్ణుః శివో రుద్ర ఈశః శక్తిః సదాశివః ॥ ౪౪౦॥
 త్రిదశాః పితరః సిద్ధా యజ్ఞ రక్షాంసి కిన్నరాః ।
 సాధ్యా విద్యాధరా భూతా మనుష్యాః పశవః ఖగాః ॥ ౪౪౧॥
 సముద్రాః సరితః శైలా భూతం భవ్యం భవోద్భవః ।
 సాక్ష్యం పాతజ్జలం యోగః పురాణాని శ్రుతిః స్మృతిః ॥ ౪౪౨॥
 వేదాఙ్గాని సదాచారో మీమాంసా న్యాయవిస్తరః ।
 ఆయుర్వేదో ధనుర్వేదో గాన్ధర్వం కావ్యనాటకమ్ ॥ ౪౪౩॥
 వైఖానసం భాగవతం సాత్వతం పాశ్చరాత్రకమ్ ।
 శైవం పాశుపతం కాలాముఖం భైరవశాసనమ్ ॥ ౪౪౪॥
 శాక్తం వైనాయకం సౌరం జైనమార్హతసంహితా ।
 సదసద్వ్యక్తమవ్యక్తం సచేతనమచేతనమ్ ॥ ౪౪౫॥
 భూరాపోఽగ్నిర్మరుదోఽప్యమ పంచభూతాత్మకో భవాన్ ॥ ౪౪౬॥
 అహజ్జుతిరహజ్జూరః ప్రకృతిర్మూలకారణమ్ ।
 పుమాంశ్చ పంచవింశస్త్యం ప్రకృత్యాద్యైరసంహతః ॥ ౪౪౭॥
 మజ్జన్తబ్రహ్మవిష్ణవీశరుద్రాః పాదాః సదాశివః ।
 ఫలకస్తత్ర కామేశః శివస్తస్యాఙ్గామినీ ॥ ౪౪౮॥
 శక్తిః కామేశ్వరీత్యేతే సప్తాపి భవదాత్మకాః ।
 త్రిదశాదికశైలాంతా అర్థాస్త్యం తిథిభిర్మితాః(౧) ॥ ౪౪౯॥
 భవాన్ భూతమతితం చ భవ్యం క్షేమం చ భావి చ ।
 భవోద్భవః శివోత్పన్నః సంసారప్రభవోఽథవా ॥ ౪౫౦॥
 అథ సాక్ష్యాదయో విద్యాస్త్యద్రూపాః సప్తవింశతిః ।

సాక్ష్యం కపిలమున్ముక్తం శాస్త్రం పాతజ్జాలం పునః ॥ ౪౪౫॥

సామనూత్రనిదానాఖ్యం యోగః ఫణిపతీరితః ।

బ్రాహ్మదీని పురాణాని శ్రుతయో బహ్వాచాదయః ॥ ౪౪౬॥

మన్వాద్యాః శ్రుతయో వేదాజ్ఞాని కల్పాదికాని షట్ ।

సదాచారః సదాచారసంస్కరహాత్మాఽధునా తతః ॥ ౪౪౭॥

మీమాంసా షోడశాధ్యాయా సజ్కర్షసహితా సతీ ।

త్రిచతుర్లక్షణే భక్తిబ్రహ్మమీమాంసకే అపి ॥ ౪౪౮॥

కణాదగౌతమమునిప్రణీతో న్యాయవిస్తరః ।

ఋగ్యజుఃసామవేదానామపవేదా అపి క్రమాత్ ॥ ౪౪౯॥

ఆయుర్వేదధనుర్వేదగాంధర్వాస్తనమయో భవాన్ ।

కావ్యనాటకశబ్దాభ్యాం శ్రవ్యం దృశ్యం చ గృహ్యతే ॥ ౪౫౦॥

శ్రవ్యమష్టవిధం దృశ్యం అష్టావింశతిధా చ యత్ ।

సజ్కర్ణం యచ్చ బహుధా తత్తత్సర్వాత్మకో భవాన్ ॥ ౪౫౧॥

విష్ణోర్వైఖానసాదీని శైవాని తు మహేశితః ।

పుథక్ చత్వారి చత్వారి తన్త్రాణ్యేతత్త్వదాత్మకమ్ ॥ ౪౫౨॥

శాక్తాదిత్రితయం శక్తేర్ణణేశస్య వివస్వతః ।

తన్త్రే ద్వే నాస్తికోన్నీతే అపి జైనార్హతే తథా ॥ ౪౫౩॥

(౧)బ్రహ్మద్యాః పంచ భూతానామీశ్వరాః సన్నియామకః ।

పంచానాం జననీ శక్తిః ప్రకృతిః పరదేవతా ॥

శివస్తు పురుషో జ్ఞేయస్తర్మాపీ త్వం గణేశ్వర ।

వియదాదికైలాస్తజివరూపీ త్వమేవ చ ॥

కార్యాణాం కారణస్యాస్తరవస్థానం సదాత్మతా ।

అకారణేనావస్థానం తదభావేఽసదాత్మతా ॥ ౪౫౪॥

సర్వం కార్యాత్మనా వ్యక్తమవ్యక్తం కారణాత్మనా ।

సచేతనం ప్రాణిమాత్రం వ్యోమాదికమచేతనమ్ ॥ ౪౫౫॥

బంధో (౮౦౦)మోక్షః సుఖం భోగోఽయోగః సత్యమణుర్మహాన్ ।

స్వస్తి హుం ఫట్ స్వధా స్వాహా శ్రౌషడ్వాషడ్వషణ్ణమః ॥ ౧౩౧॥

జ్ఞానం విజ్ఞానమానన్దో బోధః సంవిచ్ఛమో యమః ।

ఏక ఏకాక్షరాధార ఏకాక్షరపరాయణః ॥ ౧౩౨॥

బద్ధ ఆత్మన్యనాత్మత్వభ్రమో నాత్మని చాత్మతా ।

ఏతత్సర్వం భవానేవ భగవన్ పరిక్రీరితః ॥ ౪౫౬॥

మోక్షస్త్యవిద్యావిధ్వంసస్తతో యదవశిష్యతే ।

తత్సుఖం ప్రత్యగానన్దో భోగః సోఽనుభవాత్మకః ॥ ౪౫౭॥

అయోగః సంగ్రహితః తద్ధి సత్యమబాధితమ్ ।

స ఏవాణుర్మనః షష్ఠేన్ద్రియగోచరతావశాత్ ॥ ౪౫౮॥

తతోఽధికస్య సౌఖ్యస్యాభావాదేవ స వై మహాన్ ।

తదేవ సమ్యగస్తీతి స్వస్తి నాస్తి తతః పరమ్ ॥ ౪౫౯॥

అన్యస్య దూరీకరణాత్తదేవ బ్రహ్మ హుం మతమ్ ।

దూరోత్సారణమాత్రం న కిన్తు (విఘ్న)నాశోఽపి తేన ఘటూ ॥ ౪౬౦॥

స్వధేతి పితృదైవత్యం సావహేత్యగ్న్యదిదైవతమ్ ।

శ్రౌషడిత్యాదయస్తత్తచ్ఛబ్దయుక్కర్మలక్షకాః ॥ ౪౬౧॥

సర్వేషాం కర్మణామిష్టసిద్ధ్యర్థత్వాన్మహాఫలే ।

సుఖే లభే తు తత్రైవ తత్సర్వం పర్యవస్యతి ॥ ౪౬౨॥

తేన కర్మాపి సకలం భవేదేకాత్మకం సుఖమ్ ।

మోక్షే ధీరానమన్యత్ర విజ్ఞానం తద్వైయం భవాన్ ॥ ౪౬౩॥

త్వమేవ ప్రత్యగానన్దః ప్రత్యబోధస్త్యమేవ హి ।

యోగిభిః సేవ్యతే సంవిద్బాహ్యవృత్తినిరాసికా ॥ ౪౬౪॥

తదేకప్రవణత్వాయ సౌషధీ భవదాత్మికా ।

సర్వస్య శమనాత్సర్వోపరమాత్త్వం శమో యమః(౧) ॥ ౪౬౫॥

ఏక ఏవాద్వితీయస్త్యం భేదత్రైవిధ్యశూన్యతః ।

(౧)సర్వస్య దుష్టభావస్య శమనాచ్చ శమో యమః ।

గమ్భిజాన్తః స్థితేరేకాక్షరాధార ఇతి స్మృతః ॥ ౪౬౬॥

ఏకాగ్రధీరేకవీర ఏకానేకస్వరూపధృక్ ।

ద్విరూపో ద్విభుజో ద్వ్యక్షో ద్విరదో ద్వీపరక్షకః ॥ ౧౩౩॥

ద్వైమాతురో ద్వివదనో ద్వన్ద్వాతీతో ద్వయాతిగః ।
 త్రిధామా త్రికరస్త్రతాత్రివర్గఫలదాయకః ॥ ౧౩౪॥
 ఓమిత్యేకాక్షరస్థతాద్దేకాక్షరపరాయణః ।
 ఏకాగ్రధీః స్వాత్మమాత్రప్రవణాపి మతిర్భవాన్ ॥ ౪౬౭॥
 అహమి ప్రలయం కుర్వన్నిదమః ప్రతియోగినః ।
 పరాక్రమపరోఽన్యేకవీరస్త్యత్తో న చాపరః(౧) ॥ ౪౬౮॥
 ప్రతిభూతమవస్థానాదేకానేకస్వరూపధృక్ ।
 ఏకధా బహుధా వైవ దృశ్యనే జలచన్ద్రవత్ ॥ ౪౬౯॥
 ద్వే బ్రహ్మణీ ఇతి శ్రుత్యా ద్విరూపోఽన్యపరం పరమ్ ।
 త్వమేవ ద్విభుజో ద్వ్యక్షో ద్విరదః ప్రకటార్థకః ॥ ౪౭౦॥
 సప్తద్వీపాధిపత్యస్య ప్రదానాద్విపరక్షకః ।
 ద్వైమాతురోఽన్యమాగగ్గే మాతరౌ తవ విశ్రుతే ॥ ౪౭౧॥
 తవైవ మూర్తిరమ్యాఖ్యా తేన ద్వివదనో భవాన్(౨) ।
 శీతోష్ణాదీన్యతిక్రాంతో ద్వన్ద్వాతీత ఇతి శ్రుతః ॥ ౪౭౨॥
 రజస్తమశ్చాతిలిజ్ఞ్య వర్తమానో ద్వయాతిగః ।
 త్రిధామా సూర్యచన్ద్రాగ్నితేజస్త్రితయమూర్తిమాన్(౩) ॥ ౪౭౩॥
 త్రయాణామపి లోకానాం (దేవానాం)కరణాస్త్రికరో భవాన్ ।
 నర్యాద్యగ్నిత్రయాకాఙ్క్షధర్మకామార్థకర్మణాం(౪) ॥ ౪౭౪॥
 ఫలప్రద ఇతి త్రేధా త్రివర్గఫలదాయకః ।

(Footnotes)

(౧) లయాది బ్రహ్మకల్పాన్తమయస్య కాలరూపిణః ।
 జేతా దేవేష్వేకవీరః త్వత్తో నాస్తి సురేష్వపి ॥
 (౨) నరగజవక్త్రయుక్తో భవాన్ద్రివదనో మతః ।
 (౩) త్రిధామా సచ్చిదానందబ్రహ్మత్రితయసంజ్ఞకః ।
 (౪) సమష్టి వ్యష్ట్యభేదాత్మా త్రేతా త్వం గజవక్త్రక ।
 ధర్మార్థకాలఫలదః త్రివర్గఫలదాయకః ॥
 త్రిగుణాత్మా త్రిలోకాదిస్త్రిశక్తీశస్త్రిలోచనః ।
 చతుర్బాహుశ్చతుర్దన్తశ్చతురాత్మా చతుర్ముఖః ॥ ౧౩౫॥

చతుర్విధోపాయమయశ్చతుర్వర్ణాశ్రమాశ్రయః ।

చతుర్విధవచోవృత్తిపరివృత్తిప్రవర్తకః ॥ ౧౩౬ ॥

చతుర్థీపూజనప్రీతశ్చతుర్థీ తిథిసమ్భవః ।

పఞ్చాక్షరాత్మా పఞ్చాత్మా పఞ్చాస్యః పఞ్చకృత్యకృత్ ॥ ౧౩౭ ॥

గుణత్రయవతీ మూలప్రకృతిస్త్రిగుణా మతా ॥ ౪౭౫ ॥

తస్యా హృది త్వమేవేతి త్రిగుణాత్మేతి గీయనే ।

త్రయాణామపి లోకానాం త్రిలోకాదిశ్చ కారణమ్ ॥ ౪౭౬ ॥

రమాలజ్ఞానజ్యోగస్త్రిశక్తిః కథ్యతే మనుః ।

ప్రభావోత్సాహమన్త్రా వా త్రిశక్తిశస్త్రదీశ్వరః(౧) ॥ ౪౭౭ ॥

త్రిలోచనశ్చతుర్బాహుశ్చతుర్దంత ఇతి స్ఫుటమ్(౨) ।

ఆత్మాన్తరాత్మా జ్ఞానాత్మా పరమాత్మేతి భేదతః ॥ ౪౭౮ ॥

ఆత్మోపనిషది ప్రోతశ్చతురాత్మా త్వమేవ హి ।

చతుర్విధా ముఖే వేదా యస్య స త్వం చతుర్ముఖః ॥ ౪౭౯ ॥

భేదో దణ్డః సామ దానమిత్యుపాయచతుష్టయమ్ ।

చతుర్విధోపాయమయస్తజ్జన్యఫలసాధకః ॥ ౪౮౦ ॥

బ్రాహ్మణబ్రాహ్మచర్యాదివర్ణాశ్రమవిభాగశః ।

విషాితైః కర్మభిః ప్రాప్యశ్చతుర్వర్ణాశ్రమాశ్రయః ॥ ౪౮౧ ॥

గుహాయాం వర్తయంతిస్త్రః పశ్యంతి మధ్యమాం పరామ్ ।

వైఖరీం పరితో బాహ్యవర్తనేన ప్రవర్తయన్ ॥ ౪౮౨ ॥

(Footnotes)

(౧) బ్రామర్యాధారకామేశో నైజాస్త్రిశక్తయో మతాః ।

తాసామిశస్త్రిశక్తీశః స్వానందభువనేశ్వరః ॥

(౨) త్రిధా స్థితం బ్రహ్మ యస్య లోచనాని ముఖామ్బుజే ।

త్రిలోచనస్తతః ప్రోక్తో నిర్గుణం యచ్ఛతుర్విధమ్ ।

తదేవ దంతాస్త్రే చతుర్దంతస్తతో భవాన్ ।

సదసత్సమ సహజసంజ్ఞకం తు చతుర్విధమ్ ।

స్వానందం యస్య దేవస్య ఖ్యాతస్తేన చతుర్ముఖః ॥

చతుర్విధవచోవృత్తిపరివృత్తి ప్రవర్తకః ।

చతుర్థీపూజనప్రీతశ్చతుర్థీతిథిసమ్భవః ।

ఇతి నామద్వయం స్పష్టం స్యాద్గణేశపురాణతః(౧) ॥ ౪౮౩॥

నాదబిన్దమకారోకారాకారాః ప్రణవస్థితాః ॥ ౪౮౪॥

త్వచ్ఛరీరమతః పఞ్చాక్షరాత్మా పరికీర్త్యసే ।

బ్రహ్మ విష్ణుశ్చ రుద్రశ్చ ఈశ్వరశ్చ సదాశివః ॥ ౪౮౫॥

యస్యైతే విగ్రహాః పఞ్చ స పఞ్చాత్మేతి గీయసే(౨) ।

విస్తీర్ణం వదనం యస్య బ్రహ్మాణ్డకవలక్షణమ్ ॥ ౪౮౬॥

పచేయస్తారవాచిత్యాత్మన పఞ్చాస్య ఇతి స్మృతః ।

సృష్టిః స్థితిశ్చ సంహారస్తిరోధానమనుగ్రహః ॥ ౪౮౭॥

బ్రహ్మదిరూపైరేతాని కుర్వాణః పఞ్చకృత్యకృత్ ।

పఞ్చాధారః పఞ్చవర్ణః పఞ్చాక్షరపరాయణః ।

పఞ్చతాలః పఞ్చకరః పఞ్చప్రణవభావితః ॥ ౪౮౮॥

పఞ్చబ్రహ్మమయస్ఫూర్తిః పఞ్చావరణవారితః ।

పఞ్చభిక్ష్యప్రియః పఞ్చబాణః పఞ్చశివాత్మకః ॥ ౪౮౯॥

పఞ్చాధారోఽసి భూతానాం పఞ్చానామపి ధారకః ॥ ౪౯౦॥

సర్వదా సూర్యకోటిప్రభః సన్ కృతత్రేతయోశ్చన్ద్రవర్ణోఽర్జునద్రుచ్ఛవిః ।

ద్వాపరే శక్రగోపాపమోఽభూత్కలౌ ధూమ్రవర్ణోఽభవత్పఞ్చవర్ణో భవాన్(౩) ॥ ౪౯౧॥

జపన్ పఞ్చాక్షరం శైవం పఞ్చాక్షరపరాయణః ।

ఆమధ్యమాగ్రాదఙ్గష్ఠాత్ప్రమాణం తాల ఉచ్యతే ॥ ౪౯౨॥

(Footnotes)

(౧) చతుర్థ్యాం పూజనేనైవ ప్రీతో విధిపురస్కరమ్ ।

చతుర్థీపూజనప్రీత ఇతి త్వం పరిగీయసే ।

చతుర్థ్యాం యస్తు సజ్జాతః చతుర్థీతిథిసమ్భవః ॥

(౨) బ్రహ్మ విష్ణుశ్చ రుద్రశ్చ పరా శక్తిశ్చ భాస్కరః ।

యస్యైతే విగ్రహాః పఞ్చ స పఞ్చాత్మేతి గీయసే ।

సూర్యకోటిప్రభన్ద్రం తు సర్వదా గణనాయకః ।

హేమవర్ణ కృతయుగే త్రేతాయాం ధవలచ్ఛవిః ॥

ద్వాపరే రక్తవర్ణస్త్వం కలౌ తు ధూమవర్ణకః ॥ (బ్రహ్మ)
 తాలపఞ్చకదేహోఽథ్యః పఞ్చతాలోఽసి వామనః ।
 పఞ్చహస్తమితః ప్రాంతరపి పఞ్చకరో భవాన్ ॥ ౪౯౧॥
 తారవాగ్భవలజ్జాభాః ప్రసాదపరయా సహ ।
 ప్రణవాః పఞ్చ తైర్వాఙ్మయః పఞ్చప్రణవభావితః(౧) ॥ ౪౯౨॥
 సద్యోజాతవామదేహఘోరతత్పురుషేశ్వరైః ।
 (౨)పఞ్చబ్రహ్మమయస్ఫూర్తిరభిన్నస్ఫురణాత్మకః ॥ ౪౯౩॥
 పఞ్చావృతిస్తవప్రోక్తైర్గృహ్యద్యావరణైర్వృతః ।
 ఛన్నో వా పఞ్చభిః కోశైః పఞ్చావరణవారితః(౩) ॥ ౪౯౪॥
 లడ్డుకమణ్డకపూరీఫేణీవటకాభిధాని భవ్యాణి ।
 యస్య ప్రియాణి పఞ్చాపి పఞ్చభిక్ష్యప్రియః స భవాన్ ॥ ౪౯౫॥
 బాణేశ్వర్యభిధామ్బాయాః కామేశ్వరశివస్య చ ।
 ప్రత్యేకం పఞ్చ బీజాని సిద్ధాన్యేవ తు తద్విదామ్ ॥ ౪౯౬॥
 తదాత్మకతయా పఞ్చబాణః పఞ్చశివాత్మకః(౪) ।
 షట్కోణపీఠః షట్పక్రధామా షడ్గన్ధిభేదకః ।
 షడధ్వధ్వాన్తవిధ్వంసీ షడజులమహాహృదః ॥ ౧౪౦॥
 షణ్ముఖః షణ్ముఖభ్రౌతా షట్పక్షిపరివారితః ।
 షడ్వైరివర్గవిధ్వంసీ షడూర్మిభయభజ్జనః ॥ ౧౪౧॥
 షట్పర్కదూరః షట్కర్మనిరతః షడ్రసాశ్రయః ।
 సప్తపాతాలచరణః సప్తద్వీపోరుమణ్డలః ॥ ౧౪౨॥

(Footnotes)

- (౧) అకారోకారమకారనాదబిన్దుమయాః పరాః ।
 ప్రణవాః పఞ్చ తైరర్చ్యః పఞ్చప్రణవభావితః ॥ (బ్రహ్మ)
 (౨) సదసత్సమసహజయోగసంజ్ఞకైర్వ రైః ।
 పశ్చబ్రహ్మమయస్ఫూర్తిః అభిన్నస్ఫురణాత్మకః ॥ (బ్రహ్మ)
 (౩) పఞ్చావృతిదేవనేవ్యః పఞ్చావరణవారితః । (బ్రహ్మ)
 (౪) పఞ్చబాణో మన్మథస్తు పఞ్చబాణస్తదాత్మకః ।
 పరః శివభువనేశరుద్రేశ్వరసదాశివాః ।

సహజసాక్ష్యపరమశివరుద్రాభిధో హాథ ।

శివః పంచవిధః ప్రోక్తః ఆత్మా పంచశివాత్మకః ।

(బ్రహ్మ)

సప్తస్వర్లోకముకుటః సప్తసప్తవరప్రదః ।

సప్తాంశరాజ్యసుఖదః సప్తర్షిగణమణ్డితః ॥ ౧౪౩॥

షట్కృణపీఠః కోణాః షట్ పూజాస్థానాని యస్య సః ॥ ౪౯౭॥

షట్పక్రధామా త్వం మూలాధిష్ఠానమణిపూరకాః ।

అనాహతవిశుద్ధ్యాజ్ఞా వాసస్థానాని యస్య సః ॥ ౪౯౮॥

మూలాజ్ఞామణిపూరేషు ద్వా ద్వా గ్రన్థి భినత్తి యః ।

వహ్నికుణ్డలిని సైవ భవాన్ షడ్గన్ధిభేదకః ॥ ౪౯౯॥

పదభువనవర్ణతత్త్వకలామన్త్రాఖ్యాః షడధ్వానః ।

తచ్ఛోధనకర్తృత్వేన షడన్వధాన్వవిధ్వంసీ ॥ ౫౦౦॥

మహాహృదో నాభిరూపో గామీర్భర్యేణ షడంజులః ।

పిచణ్డిలత్వాద్యస్యైష షడంజులమహాహృదః ॥ ౫౦౧॥

షట్సంఖ్యాకాని శాస్త్రాణి ముఖే యస్య స షణ్ముఖః ।

స భవాన్ షణ్ముఖభ్రాతా సేనానీర్యస్య తేననుజః ॥ ౫౦౨॥

షడంజుయువతిచ్ఛన్నః షట్పక్షిపరివారితః ।

షడ్వైరివర్గవిధ్వంసీ కామక్రోధో చ మత్సరమ్ ॥ ౫౦౩॥

లోభమోహమదాన్ హంసి షడిమాన్వైరిశబ్దితాన్ ।

అశనాయాం పిపాసాం చ శోకం మోహం జరాం మృతిమ్ ॥ ౫౦౪॥

షడూర్మిశబ్దితాన్నిఘ్నన్ షడూర్మిభయభజ్జనః ।

షడ్గర్భనోదీతైస్తర్కైర్ముక్తిభిర్యో న గృహ్యతే ॥ ౫౦౫॥

వాగతీతః స షట్పర్కదూర ఇత్యభిధీయతే(౧) ।

షట్కర్మనిరతః సక్తః షట్సు యాగాదికర్మసు ॥ ౫౦౬॥

మధురాదిరసానామప్యాధారః షడ్రసాశ్రయః ।

అతలాద్యా అధోఽధఃస్థాః సప్త లోకా యదజ్ఞిగాః ॥ ౫౦౭॥

సప్త జమ్భూద యో ద్వీపా యస్య సక్తి భువర్ముఖాః ।

ఊర్ధ్వగాః సప్త గోలోకావధయో యస్య మూర్ధ్ని సః ॥ ౫౦౮ ॥

సప్తపాతాలచరణః సప్తద్వీపారుమణ్డలః ।

సప్తస్వర్లోకముకుట ఇతి నామత్రయేరితః ॥ ౫౦౯ ॥

సప్తాభిర్జటాభిః సహితః సప్త ఇత్యుచ్యతే శివః ।

(Footnote)

(౧) మన్తతర్కం యన్తతర్కః తన్తతర్కః ప్రయోగకః ।

అణుతర్కో న్యాయతర్కః తర్కా ఏవ తు షడ్విధాః ॥

శుక్రశ్చ విశ్వకర్మా చ విష్ణుశ్చ మయ దానవః ।

కణాదో గౌతమశ్చైవ దర్శనానాం ప్రవర్తకాః ॥

మణిమల్లమృధే తస్మై భవాన్ ప్రాదాద్ధయోత్తమం (జయం పరం) ॥ ౫౧౦ ॥

సూర్యాయ వా వరం తేన సప్తసప్తివరప్రదః ।

స్వామ్యమాత్యాదిసప్తాంగయుక్తరాజ్యాత్ సుఖం దదత్ ॥ ౫౧౧ ॥

సప్తాంగరాజ్యసుఖదః సప్తభిః కశ్యపాదిభిః ।

గణదేవైశ్చ నేవ్యత్వాత్ సప్తగిరిణమణితః ॥ ౫౧౨ ॥

సప్తచ్ఛన్దోనిధిః సప్తహోతా సప్తస్వరాశ్రయః ।

సప్తాభికేలికాసారః సప్తమాతృనిషేవితః ॥ ౧౪౪ ॥

సప్తచ్ఛన్దోమోదమదః సప్తచ్ఛన్దోమఖప్రభుః ।

అష్టమూర్తిధ్యేయమూర్తిరష్టప్రకృతికారణమ్ ॥ ౧౪౫ ॥

అష్టాంగయోగఫలభూరష్టపత్రామ్బుజాసనః ।

అష్టశక్తిసమృద్ధశ్రీః (౯౦౦) అష్టైశ్వర్యప్రదాయకః ॥ ౧౪౬ ॥

సప్తఛన్దోనిధిః పథ్యచ్ఛన్దః సప్తకసంశ్రయః ।

హోత్రాదయోఽచ్చావా(యః స్తా)కాంతాః హోతారః సప్త సౌమికాః ॥ ౫౧౩ ॥

మహాహవిర్మునిర్వాపి సప్తహోతా తదాత్మకః ।

షడ్జాదిస్వరవాన్నాద ఇతి సప్తస్వరాశ్రయః ॥ ౫౧౪ ॥

సప్తాభికేలికాసారో యస్య క్రీడాసరోఽర్ణవః ।

బ్రాహ్మ్యదిమాతృనేవ్యత్వాత్ సప్తమాతృనిషేవితః ॥ ౫౧౫ ॥

పథ్యాది సప్తచ్ఛన్దాంసి తేషాం మోదేన యో మదః ।

తేనైవ ఘోరనాత్ సప్తచ్ఛన్దోమోదమదః స్మృతః ॥ ౫౧౬ ॥

పథ్యా (ఉక్థా)ద్యక్రతుపూజ్యత్వాత్ సప్తచ్ఛన్దోమఖప్రభుః ।

అష్టమూర్తిః శివస్తేన యన్మూర్తిర్బుధి చిన్త్యతే ॥ ౫౧౭ ॥

సోఽష్టమూర్తిధ్యేయమూర్తిధ్యేయో వా పృథగష్టభిః ।

ప్రకృత్యహజ్కృతిమహత్పజ్చతన్మాత్రసంజ్ఞితాః ॥ ౫౧౮ ॥

ప్రకృతీర్వో జనయతి సోఽష్టప్రకృతికారణమ్ ।

అష్టాంగయోగఫలభూః సమాధ్యన్తైర్యమాదిభిః ॥ ౫౧౯ ॥

అఙ్గైర్యుక్తస్య హృద్వృత్తిరోధస్య ఫలదాయకః ।

పజ్కజేఽష్టదలే తిష్ఠన్ అష్టపత్రామ్బుజాసనః ॥ ౫౨౦ ॥

అష్టశక్తీనమృద్ధశ్రీర్దలాష్టకనివాసినా ।

తీవ్రాదిశక్త్యష్టకేన పరితః సేవితో భవాన్ ॥ ౫౨౧ ॥

దాతాఽణిమాదిసిద్ధీనామష్టైశ్వర్యప్రదాయకః ।

అష్టపీఠోపపీఠశ్రీరష్టమాతృసమావృతః ।

అష్టభైరవసేవ్యోఽష్టవసువన్ద్యోఽష్టమూర్తిభృత్ ॥ ౧౪౭ ॥

అష్టచక్రస్ఫురన్మూర్తిరష్టద్రవ్యహవిఃప్రియః ।

నవనాగాసనాధ్యాసీ నవనిధ్యనుశాసితా ॥ ౧౪౮ ॥

నవద్వారపురాధారో నవాధారనికేతనః ।

నవనారాయణస్తుత్యో నవదుర్గానిషేవితః ॥ ౧౪౯ ॥

నవనాథమహానాథో నవనాగవిభూషణః ।

నవరత్నవిచిత్రాఙ్గో నవశక్తిశిరోధృతః ॥ ౧౫౦ ॥

అష్టపీఠోపపీఠశ్రీర్మహాపీఠోపపీఠయోః ॥ ౫౨౨ ॥

పురాణే స్ఫుటయోర్భూరిసంజ్ఞయోః సమృధాత్మకః ।

అష్టమీ తు మహాలక్ష్మీరాబ్ధిహ్యూద్యాః సప్త మాతరః ॥ ౫౨౩ ॥

ఆవృతౌ యస్య తిష్ఠన్తి సోఽష్టమాతృసమావృతః ।

అష్టభైరవసేవ్యోఽష్టౌ భైరవా వటుకాదయః ॥ ౫౨౪ ॥

త్రైః సేవ్యో వసవోఽష్టౌ తు ప్రభాసాన్తా ధరాదయః ।

త్రైర్వన్దితో భవానష్టవసువన్ద్యః ప్రకీర్తితః ॥ ౫౨౫ ॥

భూతాని పుష్పవన్తౌ స్వ ఏతద్దూపోఽష్టమూర్తిభృత్ (౧) ।

అష్టాచక్రా నవద్వారా దేవానాం పూరితి శ్రుతేః ॥ ౫౨౬ ॥

యన్త్రే తిష్ఠన్నష్టచక్రస్ఫురన్మూర్తిరితి స్మృతః ।

లాజ్ఘేషనక్తుచిపిటాః కదల్యో(కలమా)మోదకాస్తిలాః ॥ ౫౨౭ ॥

నారికేలా ఘృతాక్తా ఇత్యష్టద్రవ్యహవిఃప్రియః ।

నవనాగాసనాధ్యాసీ నాగైః కర్కోటకాదిభిః ॥ ౫౨౮ ॥

పత్రేష్వష్టసు మధ్యే చ యస్యాసనమధిష్ఠితమ్ ।

శాసచ్ఛుక్లముకున్దాదీన్ నవనిధ్యనుశాసితా ॥ ౫౨౯ ॥

నవద్వారపురాధారో జీవరూపేణ దేహభృత్ ।

కులాకులసహస్రారే మూలాద్యాజ్ఞాన్తిమాని షట్ ॥ ౫౩౦ ॥

లమ్పికేతి నవస్వాన్నే నవాధారనికేతనః ।

ధర్మాద్యనస్తబదరీరూపశక్కరసున్దరైః ॥ ౫౩౧ ॥

లక్ష్మ్యో సాధ్యోనోపపదైర్యుక్తా నారాయణా నవ ।

(౧) బిన్ద్వాదిసహజాన్తఃస్థ బ్రహ్మరూపోఽష్టమూర్తిభృత్ ।

నవనారాయణస్తుత్యస్తైః స్తుత్యః స భవానితి ॥ ౫౩౨ ॥

దుర్గాయా నవకూష్మాణ్డచన్ద్రఘణ్ణాదయోఽభిధాః ।

ప్రసిద్ధాస్తాభిరీడ్యత్వాన్నవదుర్గానిషేవితః ॥ ౫౩౩ ॥

జ్ఞానప్రకాశసత్యానన్ద విమర్శస్వభావసుభగానామ్ ।

నవనాథమహానాథో నాథత్వాత్ప్రతిభపూర్ణయోశ్చ భవాన్ ॥ ౫౩౪ ॥

కర్కోటకాదిమణ్డ్యత్వాన్నవనాగవిభూషణః ।

నవరత్నవిచిత్రాజ్ఞో వజ్రముక్తాదిభూషితః ॥ ౫౩౫ ॥

తీవ్రాద్యా నవ తే పీఠే నవశక్తిశిరోధృతః ।

దశాత్మకో దశభుజో దశదిక్పతివన్దితః ।

దశాధ్యాయో దశప్రాణో దశేన్ద్రియనియామకః ॥ ౧౫౧ ॥

దశాక్షరమహామన్త్రో దశాశావ్యాపివిగ్రహః ।

ఏకాదశాదిభీ రుద్రైః స్తుత ఏకాదశాక్షరః ॥ ౧౫౨ ॥

ద్వాదశద్దణ్డదోర్దణ్డో ద్వాదశాన్తనికేతనః ।

త్రయోదశాభిధా భిన్నవిశ్వేదేవాధిదైవతమ్ ॥ ౧౫౩ ॥

దిశో దశ తదాత్మా యో వ్యాపకః స దశాత్మకః(౧) || ౫౩౬ ||

మహాగణపతేర్మూర్త్యా భవాన్ దశభుజోఽభవత్ |

ఇన్ద్రియైః దిక్పాలాః ఊర్ధ్వధోదిగధీశ్వరౌ || ౫౩౭ ||

క్రమాద్భూహ్మఽనన్త ఇతి దశదిక్పతివన్దితః |

దశాధ్యాయశ్చతుర్వేద షడ్జ్యోధ్యయనాన్మతః(౨) || ౫౩౮ ||

దశప్రాణః పంచ పంచ ప్రాణనాగాదిరూపవాన్ |

వాగాద్యాత్మత్వగాద్యాత్మదశేన్ద్రియనియామకః || ౫౩౯ ||

ఉక్తో హస్తిపిశాచీతిమన్తశ్చేత్ప్రాణవాదిమః |

దశాక్షరమహామన్తస్త్యదైవత్యస్త్యమేవ సః || ౫౪౦ ||

(Footnotes)

(౧) బిన్ద్వాద్యయోగపర్యంతాః ఆత్మనః స్థితిరూపకాః |

దశ తదాత్మా భగవాన్గణేశానో దశాత్మకః ||

(౨) వినాయకరహస్యే తు యోగానన్తాభిధం వరమ్ |

దశాధ్యాయయుతం తత్ర దశాధ్యాయస్తదాత్మకః ||

దశదిగ్వాపిదేహత్వాద్దశాశావ్యాపివిగ్రహః |

రుద్రా ఏకాదశారభ్య సహస్రాణి సహస్రతః || ౫౪౧ ||

ఏకాదశాదిభి రుద్రైః స్తుతస్తైః సకలైర్నుతః |

తారశక్తి విఘ్నశక్తి వశమానయ రద్వయమ్ || ౫౪౨ ||

ఏకాదశాక్షరో మన్తస్త్యదైవత్యస్త్యమేవ సః |

ద్వాదశోద్దణ్డదోర్దణ్డో గాఢైర్ద్వాదశభిర్భుజైః || ౫౪౩ ||

ద్వాదశాన్తం లలాటోర్ధ్వం బ్రహ్మరన్ధ్రావసానకమ్ |

ప్రకటో యోగినాం తద్గో ద్వాదశాన్తనికేతనః || ౫౪౪ ||

పురూరవప్రభృతిభిః పూజ్యస్త్యైః విశ్వదైవతైః |

త్రయోదశాభిధాభిన్నవిశ్వదేవాధిదైవతమ్ || ౫౪౫ ||

చతుర్దశేన్ద్రియవరదశ్చతుర్దశమనుప్రభుః |

చతుర్దశాదివిద్యాఢ్యశ్చతుర్దశజగత్ప్రభుః || ౧౫౪ ||

సామపఞ్చదశః పఞ్చదశిశితాంశునిర్మలః ।
షోడశాధారనిలయః షోడశస్వరమాత్మకః ॥ ౧౫౫ ॥
షోడశాంతపదావాసః షోడశేంద్రకలాత్మకః ।
కలా సప్తదశి సప్తదశః సప్తదశాక్షరః ॥ ౧౫౬ ॥
చతుర్దశానామిన్ద్రాణాం మనూనాం వరదోఽధిపః ।
చతుర్దశేంద్రవరదశ్చతుర్దశమనుప్రభుః ॥ ౫౪౬ ॥
చతుర్దశాదివిద్యాఢ్యో వేదాద్యాః సోపవేదకాః ।
చతుర్దశాష్టాదశ చ ప్రసిద్ధాస్తాసు పణ్ణితః ॥ ౫౪౭ ॥
ఆపాతాలాదా చ సత్యాచ్చతుర్దశజగత్ప్రభుః ।
యత్పఞ్చదశభిః స్తామైరాజ్య(ద్య)స్తోత్రచతుష్టయమ్ ॥ ౫౪౮ ॥
సామయుక్తం తదాత్మత్వాత్ సామపఞ్చదశో భవాన్ ।
స్వచ్ఛో రాకేస్తువత్పఞ్చదశిశితాంశునిర్మలః ॥ ౫౪౯ ॥
షోడశాధారనిలయోఽస్యనైశ్చ క్రేష్టు సంస్థితః ।
షడాధారనవాధారషోడశాధారలక్షణమ్ ॥ ౫౫౦ ॥
వేద్యం గురుముఖాదేవేత్యాగమే శివశాసనమ్ ।
స్వరాన్నిమితే మానేన షోడశస్వరమాత్మకః ॥ ౫౫౧ ॥
షోడశాంతపదావాసో బ్రహ్మరన్ధ్రాబ్జకరీకామ్ ।
ఆరభ్యోర్ధ్వం షోడశాంతమున్మన్యాః పరతః స్థితః ॥ ౫౫౨ ॥
అమృతా మానినీ(మానదే)త్యాదిషోడశేంద్రకలాత్మకః ।
కలా సప్తదశి నామ ప్రసిద్ధా త్రిపురాగమే ॥ ౫౫౩ ॥
త్రయోదశాక్షరీ తుర్యవిద్యాఖ్యా త్వం తదాత్మకః ।
యత్తు సప్తదశస్తోమం పృష్ఠస్తోత్రచతుష్టయమ్ ॥ ౫౫౪ ॥
సామయుక్తం తదాత్మత్వాద్భవాన్ సప్తదశో మతః ।
వౌషడశ్రావయయజ్ఞాస్తు శ్రౌషడ్యేయజ్ఞామహే ॥ ౫౫౫ ॥
ఇతి త్వం ఆపుషే యజ్ఞానితి సప్తదశాక్షరః ।
అష్టాదశదీపపతిరష్టాదశపురాణకృత్ ।
అష్టాదశౌషధీసృష్టిరష్టాదశవిధిః స్మృతః ॥ ౧౫౭ ॥

అష్టాదశలిపివ్యష్టిసమష్టిజ్ఞానకోవిదః ।

ఏకవింశః పుమానేకవింశత్యజ్ఞులిపల్లవః ॥ ౧౫౮ ॥

చతుర్వింశతితత్త్వాత్మా పంచవింశాఖ్యపూరుషః ।

సప్తవింశతితారేశః సప్తవింశతియోగకృత్ ॥ ౧౫౯ ॥

అష్టాదశద్వీపపతిః సప్తైకాదశసంఖ్యయోః ॥ ౧౬౦ ॥

ద్వీపోపద్వీపయోర్జమ్బుసింహలాద్యోరధీశ్వరః ।

మాత్యుకౌర్మబ్రాహ్మపాద్మాద్యష్టాదశపురాణ కృత్(౧) ॥ ౧౬౧ ॥

అష్టాదశౌషధీసృష్టిర్ధాన్యసృష్టివిచక్షణః ।

ముఖ్యధాన్యోపధాన్యాని తేషు ద్వాదశ షట్ క్రమాత్ ॥ ౧౬౨ ॥

విధయోఽపూర్వనియమ పరిసంఖ్యాః పృథక్ పృథక్ ।

ప్రయోగవినియోగోత్పత్త్యాఖ్యాభిర్నువ తే ద్విధా ॥ ౧౬౩ ॥

గుణప్రధానభేదాదిత్యష్టాదశవిధిః స్మృతః ।

నాగరద్రావిడాఙ్గాద్యాః స్వతంత్రా పియో భువి ॥ ౧౬౪ ॥

అష్టాదశ తదంశోత్థా అవాన్తరభిదా అపి ।

దేశభేదేన బహువస్తజ్ఞానే త్వం విచక్షణః ॥ ౧౬౫ ॥

అష్టాదశలిపివ్యష్టిసమష్టిజ్ఞానకోవిదః ।

ఏకవింశః పుమానాత్మేత్యామనన్త్యైతరేయిణః ॥ ౧౬౬ ॥

(Footnote)

(౧) అష్టాదశప్రభేదాఢ్యపురాణోపపురాణయోః ।

కర్తా గణేశ పూర్వాణాం అష్టాదశ పురాణకృత్ ॥

సహశుష్టాఞ్చలేనైకవింశత్యజ్ఞులిపల్లవః ।

దశ హస్త్యా అఙ్గులయః పద్యా అఙ్గులయో దశ ॥ ౧౬౭ ॥

తత్త్వాని జనసంఖ్యాని తదూర్ధ్వః పురుషో భవాన్ ।

చతుర్వింశతితత్త్వాత్మా పంచవింశాఖ్యపూరుషః ॥ ౧౬౮ ॥

సక్షత్రాణాం చ యోగానాం ఈశః కర్తా క్రమాద్భవాన్ ।

సప్తవింశతితారేశః సప్తవింశతియోగకృత్ ॥ ౧౬౯ ॥

ద్వాత్రింశద్భైరవాధీశశ్చతుస్త్రింశన్మహాహృదః ।

షట్రింశత్తత్త్వసమ్భూతిరష్టత్రింశత్కలాతనుః ॥ ౧౬౦॥
 నమదేకోనపఞ్చాశన్మరుద్వర్గనిరర్గలః ।
 పఞ్చాశదక్షరశ్రేణీ పఞ్చాశద్రుద్రవిగ్రహః ॥ ౧౬౧॥
 పఞ్చాశద్విష్ణుశక్తిశః పఞ్చాశన్మాతృకాలయః ।
 ద్విపఞ్చాశద్వపుఃశ్రేణీ త్రిషష్ట్యక్షరసంశ్రయః ॥ ౧౬౨॥
 చతుఃషష్ట్యర్ణనిర్ణతా చతుఃషష్టికలానిధిః ।
 చతుఃషష్టిమహాసిద్ధయోగినీవృన్దవన్దితః ॥ ౧౬౩॥
 ద్వాత్రింశద్భైరవాధీశశ్చత్వారో భైరవాష్టకాః ।
 అనితాక్లాదయో యే యే తేషాం తేషామధీశ్వరః ॥ ౫౬౬॥
 పుష్కరాద్యా దేవఖాతాః సన్ని పుణ్యా మహాహ్రదాః ।
 తదాత్మకత్వేన భవాంశ్చతుష్త్రింశన్మహాహ్రదః ॥ ౫౬౭॥
 షట్రింశత్తత్త్వసమ్భూతిః శైవతస్తోక్తయా దిశా ।
 శివాదిక్షితిపర్యన్తషట్రింశత్తత్త్వకారణమ్ ॥ ౫౬౮॥
 వహ్నీః సూర్యస్య చంద్రస్య దశ ద్వాదశ షోడశ ।
 కలాః సన్ని తదాత్మత్వాదష్టత్రింశత్కలాతనుః ॥ ౫౬౯॥
 మరుద్వర్గనతశ్చాసౌ నిష్పుత్యాహగతిశ్చ సః ।
 నమదేకోనపఞ్చాశన్మరుద్వర్గనిరర్గలః ॥ ౫౭౦॥
 పఞ్చాశదక్షరశ్రేణీత్యుచ్యతే మాతృకాత్మనా ।
 శ్రీకణ్ఠాదిశివాత్మత్వాత్ పఞ్చాశద్రుద్రవిగ్రహః ॥ ౫౭౧॥
 కేశవాద్యాచ కీర్త్యాద్యా విష్ణవస్తస్య శక్తయః ।
 పఞ్చాశద్విష్ణు శక్తిశస్తదీశత్వేన కథ్యనే ॥ ౫౭౨॥
 ఏకపఞ్చాశతోఽర్థానామాలయో లయ ఏవ వా ।
 నాద ఏవ తదాత్మత్వాత్పఞ్చాశన్మాతృకాలయః ॥ ౫౭౩॥
 లైఙ్గవర్ణితపాశానామ విద్యాపఞ్చపర్వణామ్ ।
 అష్టాష్టదిగ్యసుధృతిభిన్నానాం దేహదాయినామ్ ॥ ౫౭౪॥
 త్వద్రూపత్వాద్ద్విపఞ్చాశద్వపుఃశ్రేణీతి గీయనే ।
 త్రిషష్టిశ్చతుఃషష్టిర్వా వర్ణాః శమ్భుమతే మతాః ॥ ౫౭౫॥

కలా అపి చతుఃషష్ఠిః ప్రసిద్ధాస్తత్యమాశ్రయః ।
 తన్నిరేతా తత్తనిస్తవం త్రిష్ట్యక్షరసంశ్రయః ॥ ౫౭౬ ॥
 చతుఃషష్ట్యర్ణనిరేతా చతుఃషష్ఠికలానిధిః(౧) ।
 అఙ్కోభ్యాదిచతుఃషష్ఠిమిథునైర్వనితో భవాన్ ॥ ౫౭౭ ॥
 చతుఃషష్ఠిమహాసిద్ధయోగినిబృన్దవన్దితః ।
 అష్టషష్ఠిమహాతీర్థక్షేత్ర భైరవభావనః ।
 చతుర్ణవతిమన్త్రాత్మా షణ్ణవత్యధికప్రభుః ॥ ౧౬౪ ॥
 శతానన్దః శతధృతిః శతపత్రాయతేక్షణః ।
 శతానీకః శతమఖః శతధారవరాయుధః ॥ ౧౬౫ ॥
 సహస్రపత్రనిలయః సహస్రఫణభూషణః ।
 సహస్రశీర్షా పురుషః సహస్రాక్షః సహస్రపాత్ ॥ ౧౬౬ ॥
 తస్త్వష్టషష్ఠిః శ్రీకాశీఖణ్డపాద్మయోః ॥ ౫౭౮ ॥
 తైవతీర్థాన్యష్టషష్ఠిః శ్రీకాశీఖణ్డపాద్మయోః ॥
 ఉక్తాని తేషు క్షేత్రేషు భావయన్ భైరవం శివమ్ ।
 అష్టషష్ఠిమహాతీర్థక్షేత్రభైరవభావనః ॥ ౫౭౯ ॥
 అష్టత్రింశత్కలా మన్త్రాః పంచాశన్మాతృకాః కలాః ।
 హంసః శుచిప్రతదిష్టష్టర్విష్టర్వోని త్రియమ్బకమ్ ॥ ౫౮౦ ॥
 తద్విష్టోర్మూలవిద్యేతి చతుర్ణవతిసంజ్ఞకాః ।
 ద్రవ్యశుద్ధ్యై కల్పనూత్రే జామదగ్న్యై వర్ణితాః ॥ ౫౮౧ ॥
 చతుర్ణవతిమన్త్రాత్మా తావన్మన్త్రాత్మకో భవాన్ ।
 తస్త్వరాజే షణ్ణవతిః ప్రోక్తాః శ్రీచక్రదేవతాః ॥ ౫౮౨ ॥
 (Footnote)
 (౧) కేషాం మతే తు చతుష్షష్ఠిర్వర్ణాస్తవం తు తదాశ్రయః ।
 చతుష్షష్ట్యర్ణనిరేతా తావన్మన్త్ర నిరూపితః ॥
 విద్యాగణేశయోర్యోగాజ్ఞాయన్తేఽధికదేవతాః ।
 తాసామీశః సమస్తానాం షణ్ణవత్యధిక ప్రభుః(౧) ॥ ౫౮౩ ॥
 శతానన్దః శతగుణా ఆనన్దా మానుషాదయః ।

బ్రహ్మనన్దాదిమా యే యే తే సర్వేఽపి త్వదాత్మకాః ॥ ౫౮౪॥

బ్రహ్మణ్ణానామనన్తానాం ధర్తా శతధృతిరభవాన్ ।
పద్మపత్రాయతాక్షస్త్యం శతపత్రాయతేక్షణః ॥ ౫౮౫॥

శతాసీకో భూరిసైన్యః శక్రః శతమఖో భవాన్ ।
అథవా బహుసంఖ్యాని పూజనాదీని యస్య సః ॥ ౫౮౬॥

శతం ధారా ఆరాస్త్రీక్షా యదాయుధవరస్య సః ।
వజ్రోత్కృష్టాయుధో వాఽపి శతధారవరాయుధః ॥ ౫౮౭॥

సహస్రపత్రనిలయో బ్రహ్మరస్థస్థపద్మగః ।
ఫణాసహస్రపద్మాష్యః సహస్రఫణభూషణః ॥ ౫౮౮॥

సహస్రశిర్షా పురుష ఇత్యేకం నామ తే స్ఫుటమ్ ।
(సహస్రశిర్షా పురుషో విరాట్పురుషరూపవాన్ ।)
అనన్తనేత్రచరణః సహస్రాక్షః సహస్రపాత్ ॥ ౫౮౯॥

సహస్రనామసంస్తుత్యః సహస్రాక్షబలాపహః ।
దశసాహస్రఫణభృత్పణిరాజకృతాసనః ॥ ౫౯౦॥

అష్టాశీతిసహస్రాద్యమహర్షిస్తోత్రయన్త్రితః ।
లక్షాధీశప్రియాధారో లక్షాధారమనోమయః ॥ ౫౯౧॥

చతుర్లక్షజపప్రీతశ్చతుర్లక్షప్రకాశితః ।
చతురశీతిలక్షాణాం జీవానాం దేహసంస్థితః ॥ ౫౯౨॥

కోటిసూర్యప్రతీకాశః కోటిచన్ద్రాంశునిర్మలః ।
శివాభవాధ్యుష్టకోటివినాయకధుంరధరః ॥ ౫౯౩॥

సహస్రనామసంస్తుత్యః స్తుత్యర్హోఽసంఖ్యనామభిః ।
యమావిశన్తి నామాని సర్వాణీతి కిల శ్రుతేః ॥ ౫౯౪॥

ఇన్ద్రస్య దర్పహరణాత్ సహస్రాక్షబలాపహః ।

(Footnote)

(౧) అష్టాచత్వారింశదేవాః స్వానన్దే బ్రహ్మణస్పతేః ।

విఘ్నసిద్ధిబుద్ధియోగాత్ జాయన్తేఽధికదేవతాః ॥

తాసామీశః సమస్తానాం షణ్ణవత్యధికప్రభుః ।

దశసాహస్రఫణభృత్పణిరాజకృతాసనః(౧) ॥ ౫౯౫॥

ఇచ్ఛయా సృష్టినిర్మాతః కిమసాధ్యం తవ ప్రభో ।
 సర్వవిద్యాకలారాశిరక్షణైకప్రయోజనాః ॥ ౫౯౨॥
 విష్ణునా హిమవతృప్తే స్థాపితా గృహమేధినః ।
 పురాణే వైష్ణవే ప్రోక్తాస్తైః స్తుత్యేఽసి నియన్త్రితః(౨) ॥ ౫౯౩॥
 అష్టాశీతసహస్రాద్యమహర్షిస్తోత్రయన్త్రితః ।
 లక్షాధీశప్రియాధారో లక్షాధీశా ధనేశ్వరాః ॥ ౫౯౪॥
 తేషాం ప్రియః సన్నాధారో ధనవృద్ధ్యర్థమాశ్రితః ।
 లక్షాణి చిత్తస్మైర్యార్థం ప్రసిద్ధాని తదాశ్రితమ్ ॥ ౫౯౫॥
 మనో యస్య తదాత్మా త్వం లక్షాధారమనోమయః ।
 చతుర్లక్షజపప్రీతః పురశ్చర్యాదిసాధనైః ॥ ౫౯౬॥
 పురాణాష్టాదశగ్రన్థసంఖ్యాయా లక్షచతుష్టయమ్ ।
 తైః ప్రకాశితరూపస్తవం చతుర్లక్షప్రకాశితః ॥ ౫౯౭॥
 సర్వజీవాత్మతేయత్తానవచ్ఛేదశ్చ రోచిషః ।
 కలఙ్కతాపాసమృక్కుః కథ్యతే నామభిప్రీతః ॥ ౫౯౮॥
 చతురశీతిలక్షాణాం జీవానాం దేహసంస్థితః ।
 కోటిసూర్యప్రతీకాశః కోటిచంద్రాంశునిర్మలః ॥ ౫౯౯॥
 గ్రహా వినాయకాభిఖ్యాః సార్థకోటిత్రయాత్మకాః ।
 భవస్య చ శివాయాశ్చ ప్రత్యేకం సన్ని తత్పతిః ॥ ౬౦౦॥
 శివాభవాధ్యుష్టకోటివినాయకధురన్ధరః ।
 సప్తకోటిమహామన్తమన్త్రితావయవద్యుతిః ।
 త్రయన్త్రితోక్తకోటిసురశ్రేణీప్రణతపాదుకః ॥ ౬౦౧॥
 అనన్తనామానన్తశ్రీరనన్తానన్తసౌఖ్యదః ।
 విశ్వరూపస్య తేఽఙ్గాని సర్వమన్త్రాధిదేవతాః ॥ ౬౦౨॥
 అతః సజ్జప్తమన్తైస్సైర్ద్యాతనేఽవయవైరపి ।
 సప్తకోటిమహామన్తమన్త్రితావయవద్యుతిః ॥ ౬౦౩॥
 ఈదృశాన్నాధికస్త్యుతః కోఽపి దేవస్తతో భవాన్ ।

త్రయస్త్రిశతోక్తిసురశ్రేణీప్రణతపాదుకః ॥ ౬౦౩॥

(Footnotes)

(౧) ఆసనం యస్య శేషస్సు తేనైవం కథ్యనే భవాన్ ।

(౨) వేదాదివిద్యాద్రష్టారో గోత్ర వృద్ధికరా అపి ।

అష్టాశీతినహస్రాఘనైః కృతస్తోత్రతోషితః ॥

అనన్తనామా సర్వేఽపి శబ్దాస్తస్మాన్నామతాం గతాః ।

యావత్పుతిష్ఠితం బ్రహ్మ తావతీ వాగితి శ్రుతేః ॥ ౬౦౪॥

అనన్తశ్రీరసజ్ఞాన్తే విద్యాసమ్మత్తికీర్తయః ।

ప్రాతిస్వికమనన్తనామానన్త్యై గణనా తు యా ॥ ౬౦౫॥

తావన్తం దదదానన్తమనన్తానన్తసౌఖ్యదః ।

అనన్తానన్తదానం తు స్వాద్వైతే పర్యవస్యతి ॥ ౬౦౬॥

(ఉత్తరాంజన్యాసః గాం హృదయాయ నమః ।

గీం శిరసే స్వాహా ।

గూం శిఖాయై వషట్ ।

గైం కవచాయ హుం ।

గౌం నేత్రత్రయాయ వౌషట్ ।

గః అస్త్రాయ ఫట్ ।

భూర్భువః సువరోమితి దిగ్విమోకః ॥

పంచావక్త్రో దశభుజో లలాటేన్దుః శశిప్రభః ।

ముణ్డమాలః సర్పభూషో ముకుటాంజదభూషణః ॥

అగ్న్యోర్కశశిసో భాభిః తిరస్కుర్వన్ దశాయుధః ।

సర్పవిఘ్నహరో దేవః తం ధ్యాయామి దివానిశమ్ ॥

లం పృథివ్యాత్మనే మహాగణపతయే గన్ధం సమర్పయామి ।

హం ఆకాశాత్మనే మహాగణపతయే పుష్పాణి సమర్పయామి ।

యం వాయ్వాత్మనే మహాగణపతయే ధూపమాఘ్రాపయామి ।

రం అగ్న్యాత్మనే మహాగణపతయే దీపం దర్శయామి ।

వం అమృతాత్మనే మహాగణపతయే అమృతోపహారం నివేదయామి ।

గుహ్యోతిగుహ్యగోప్తా త్వం గృహాణాత్మకృతం జపమ్ ।

సిద్ధిరభవతు దేవేశ త్యత్ప్రసాదాన్మయి స్థిరా ॥)

ఇతి వైనాయకం నామ్నాం సహస్రమిదమీరితమ్ || ౧౭౨||

ఇదం బ్రాహ్మ ముహూర్తే యః పఠతి ప్రత్యహం నరః |

కరస్థం తస్య సకలమైహికాముష్మికం సుఖమ్ || ౧౭౩||

ఆయురారోగ్యమైశ్వర్యం ధైర్యం శౌర్యం బలం యశః |

మేధా ప్రజ్ఞా ధృతిః కాంతిః సౌభాగ్యమతిరూపతా || ౧౭౪||

సత్యం దయా క్షమా శాన్తిర్దాక్షిణ్యం ధర్మశీలతా |

జగత్సంయమనం విశ్వసంవాదో వాదపాటవమ్ || ౧౭౫||

సభాపాణ్డిత్యమౌదార్యం గామీభిర్యం బ్రహ్మవర్చసమ్ |

ఔన్నత్యం చ కులం శీలం ప్రతాపో వీర్యమార్యతా || ౧౭౬||

జ్ఞానం విజ్ఞానమాస్తిక్యం స్థైర్యం విశ్వాతిశాయితా |

ధనధాన్యాభివృద్ధితచ్చ సకృదస్య జపాద్భవేత్ || ౧౭౭||

వశ్యం చతుర్విధం నృణాం జపాదస్య ప్రజాయతే |

రాజ్ఞో రాజకలత్రస్య రాజపుత్రస్య మన్త్రిణః || ౧౭౮||

జప్యతే యస్య వశ్యార్థం స దాసస్తస్య జాయతే |

ధర్మార్థకామమోక్షాణామనాయాసేన సాధనమ్ || ౧౭౯||

శాకినీడాకినీరక్షోయక్షోరగభయాపహమ్ |

సామ్రాజ్యసుఖదం చైబ సమస్తరిపుమర్దనమ్ || ౧౮౦||

సమస్తకలహధ్వంసి దగ్ధబీజప్రరోహణమ్ |

దుఃస్వప్రణాశనం క్రుద్ధస్వామిచిత్తప్రసాదనమ్ || ౧౮౧||

షట్కర్మాష్టమహాసిద్ధిత్రికాలజ్ఞానసాధనమ్ |

పరకృత్యాప్రశమనం పరచక్రవిమర్దనమ్ || ౧౮౨||

సక్లౌమరక్లే సర్వేషామిదమేకం జయావహమ్ |

సర్వవన్ధ్యాత్వదోషఘ్నం గర్భరక్షైకకారణమ్ || ౧౮౩||

పఠ్యతే ప్రత్యహం యత్ర స్తోత్రం గణపతేరిదమ్ |

దేవే తత్ర న దుర్భిక్షభీతయో దురితాని చ || ౧౮౪||

న తత్కృహం జహాతి శ్రీర్యత్రాయం పఠ్యతే స్తవః |

క్షయకుష్టప్రమేహార్హభగన్దరవిఘాచికాః || ౧౮౫||

గుల్మం ప్లిహానమశ్మానం అతిసారం మహోదరమ్ ।
 కాసం శ్వాసముదావర్తం శూలశోఘాదిసమ్భవమ్ ॥ ౧౮౬ ॥
 శిరోరోగం వమిం హిక్మాం గణ్డమాలామరోచకమ్ ।
 వాతపిత్తకఫద్వన్ద్వ త్రిదోషజనితజ్వరమ్ ॥ ౧౮౭ ॥
 ఆగస్త్యం విషమం శీతముష్ణం చైకాహికాదికమ్ ।
 ఇత్యాద్యుక్తమనుక్తం వా రోగం దోషాదిసమ్భవమ్ ॥ ౧౮౮ ॥
 సర్వం ప్రశమయత్యాశు స్తోత్రస్యాస్య సకృజ్జపః ।
 సకృత్పాలేన సంసిద్ధః స్త్రీశూద్రపతితైరపి ॥ ౧౮౯ ॥
 సహస్రనామమస్త్రోఽయం జపితవ్యః శుభాప్తయే ।
 మహాగణపతేః స్తోత్రం సకామః ప్రజపన్నిదమ్ ॥ ౧౯౦ ॥
 ఇచ్ఛితాన్యకలాన్ భోగానుపభుజ్జేహ పార్థివాన్ ।
 మనోరథఫలైర్దివ్యైర్వామయానైర్మనోరఘైః ॥ ౧౯౧ ॥
 చంద్రేంద్రభాస్కరోపేంద్రబ్రహ్మశర్వాదిసదృశు ।
 కామరూపః కామగతిః కామతో విచరన్నిహ ॥ ౧౯౨ ॥
 భుక్త్వా యథేప్పితాన్ భోగానభీష్టాన్ సహ బన్ధుభిః ।
 గణేశానుచారో భూత్వా మహాగణపతేః ప్రియః ॥ ౧౯౩ ॥
 నస్తిశ్వరాదిసానస్థి నస్థితః సకల్తైర్గజైః ।
 శివాభ్యాం కృపయా పుత్రనిర్విశేషం చ లాలితః ॥ ౧౯౪ ॥
 శివభక్తః పూర్ణకామో గణేశ్వరవరాత్పునః ।
 జాతిస్మరే ధర్మపరః సార్వభౌమోఽభిజాయతే ॥ ౧౯౫ ॥
 నిష్కామస్తు జపన్నిత్యం భక్త్యా విఘ్నేశతత్పరః ।
 యోగసిద్ధిం పరాం ప్రాప్య జ్ఞానవైరాగ్యసంస్థితః ॥ ౧౯౬ ॥
 నిరస్తరోదితానన్దే పరమానన్దసంవిది ।
 విశ్వోత్తిరే పరే పారే పునరావృత్తివర్జితే ॥ ౧౯౭ ॥
 లీనో వైనాయకే ధామ్ని రమతే నిత్యనిర్వృతః ।
 యో నామభిర్హునేదేతైరర్చయేత్పూజయేన్నరః ॥ ౧౯౮ ॥
 రాజానో వశ్యతాం యాన్తి రిపవో యాన్తి దాసతామ్ ।

మన్త్రాః సిద్ధ్యన్తి సర్వేఽపి సులభాస్తస్య సిద్ధయః ॥ ౧౯౯॥

మూలమన్త్రాదపి స్తోత్రమిదం ప్రియతరం మమ ।

నభస్యే మాసి శుక్లాయాం చతుర్థ్యాం మమ జన్మని ॥ ౨౦౦॥

దూర్వాభిర్నామభిః పూజాం తర్పణం విధివచ్చరేత్ ।

అష్టద్రవ్యైర్విశేషేణ జహుయాద్భక్తిసంయుతః ॥ ౨౦౧॥

తస్యేప్సితాని సర్వాణి సిద్ధ్యన్త్యత్ర న సంశయః ।

ఇదం ప్రజప్తం పఠితం పారితం శ్రావితం శ్రుతమ్ ॥ ౨౦౨॥

వ్యాకృతం చర్చితం ధ్యాతం విమృష్టమభినన్దితమ్ ।

ఇహాముత్ర చ సర్వేషాం విశ్వైశ్వర్యప్రదాయకమ్ ॥ ౨౦౩॥

స్వచ్ఛన్దచారిణాపేష యేనాయం ధార్యతే స్తవః ।

స రక్ష్యతే శివోద్భూతైర్గణైర్ధ్యుష్టకోటిభిః ॥ ౨౦౪॥

పుస్తకే లిఖితం యత్ర గృహే స్తోత్రం పూపూజయేత్ ।

తత్ర సర్వోత్తమా లక్ష్మీః సన్నిధతే నిరన్తరమ్ ॥ ౨౦౫॥

దానైరశేషైరఖిలైర్వృత్తైశ్చ తీర్థైర్వైరఖిలైర్మఖైశ్చ ।

న తత్ఫలం విన్దితి యత్తేజశసహస్రనామ్రాం స్మరణేన సద్యః ॥ ౨౦౬॥

ఏతన్నామ్నాం సహస్రం పఠతి దినమణౌ ప్రత్యహం ప్రోజ్జహానీ

సాయం మధ్యన్దినే వా త్రిషవణమథవా సంతతం వా జనో యః ।

సస్యాదైశ్వర్యధుర్యః ప్రభవతి చ సతాం కీర్తిముచ్చైస్తనోతి

ప్రత్యూహం హన్తి విశ్వం బశయతి సుచిరం వర్ధతే పుత్రపౌత్రైః ॥ ౨౦౭॥

ఆకించనోఽపి మత్ప్రాప్తిచిన్తకో నియతాశనః ।

జపేత్తు చతురో మాసాన్ గణేశార్చనతత్పరః ॥ ౨౦౮॥

దరిద్రతాం సమున్మూల్య సప్తజన్మానుగామపి ।

లభతే మహతీ లక్ష్మీమిత్యాజ్ఞా పారమేశ్వరీ ॥ ౨౦౯॥

ఆయుష్యం వీతరోగం కులమతివిమలం సమృద్ధశ్చార్దదానాః

కీర్తిర్నిత్యవదాతా భణితిరభినవా కాన్తిరవ్యాధిభవ్యా ।

పుత్రాః సన్తః కలత్రం గుణవదభిమతం యద్యదేతచ్చ సత్యం

నిత్యం యః స్తోత్రమేతత్పఠతి గణపతేస్తస్య హస్తే సమస్తమ్ ॥ ౨౧౦॥

లఘుసహస్రనామస్తోత్రమ్ ।

గణజ్ఞాయో గణపతిర్హైరమ్బో ధరణీధరః ।

మహాగణపతిర్లక్షప్రదః క్షిప్రప్రసాదనః ॥ ౨౧౧॥

అమోఘసిద్ధిరమి(మృ)తో మన్తశ్చింతామణిర్నిధిః ।

సుమజ్గతో బీజమాశాపూరకో వరదః శివః ॥ ౨౧౨॥

కాశ్యపో నన్దనో వాచాసిద్ధో దుణ్డివినాయకః ।

మాధ్వరేభిరత్రైకవింశత్యా నామభిః పుమాన్ ॥ ౨౧౩॥

యః స్తోత్ర మధ్యతమనా మదారాధనతత్పరః ।

స్తుతో నామ్నాం సహస్రేణ తేనాహం నాత్ర సంశయః ॥ ౨౧౪॥

నమో నమః సురవరపూజితాజ్ఞయే

నమో నమో నిరుపమజ్గలాత్మనే ।

నమో నమో విపులపద్మైకసిద్ధయే

నమో నమః కరికలభాననాయ తే ॥ ౨౧౫॥

అస్య స్తోత్రస్య జప ఐహికకామస్యాముష్మికకామస్య నిష్కామస్య చేతి త్రివిధః । తత్ర ప్రథమమాహ ఆయురిత్యాదిభిః । ప్రజ్ఞా గ్రాహణీ బుద్ధిః, మేధా ధారణావతీ బుద్ధిః, క్షమా పరాపకారప్రతీకారక్రియాభావః జ్ఞాన్తిః పరకృతాపకారప్రయుక్త క్రోధస్యాప్యభావః, జ్ఞానం మోక్షజనకచరమవృత్తిః, విజ్ఞానం శాస్త్రశిల్పవిషయకం శాస్త్రం ౧౭౨-౧౭౬॥ దగ్ధస్య రోగాగ్నిప్లుష్టస్య బీజస్య రేతసః ప్రరోహణం ప్రజోత్పాదనసామర్థ్యప్రదమ్ ॥ షట్కర్మాణి-మోహనమాకర్షణం స్తమ్భనం విద్వేషణముచ్చాటనం మారణం చేతి భేదాత్ । శాస్త్రవశ్యయోస్తస్త్రేషు షట్కర్మమధ్యే పరిగణనేఽపి ప్రకృతే తయోః పార్థక్యేన నిర్దేశాన్మోహనాకర్షణే మేలితే । పరకృత్యా శత్రుభిః స్వమారణోద్ధేశేన నిర్మితా రాక్షసీ ॥ ౧౭౭ -౧౮౨॥ నన్దిశ్వరాదిసానన్ది నన్దికేశ్వరాదినమానానన్దశాలీ, శివాభ్యాం గౌరీహరాభ్యాం పుత్రనిర్వేశేషం పుత్రతుల్యం యథా తథా ॥ శివభక్తః ఈశ్వరభక్తః । జీవ శివశ్రేష్ఠి చిద్విభాగాన్తర్గతోఽత్ర శివో వివక్షితః, న తు కైలాసవాసిత్వాది-గుణవిశేషవిశిష్టో గాణపత ఇతి యావత్ జాతిస్మరః పూర్వజన్మస్మరణవాన్ ॥ ౧౮౩-౧౯౪॥ లీనః జీవోపాధిలయాత్ । నభస్యే భాద్రపదే, నామభిః పూజాయాం చతుర్థీనమోస్తైః తర్పణే ద్వితీయా, తర్పయామ్యస్తైః హోమే చతుర్థీస్వాహానైర్వర్ణః । ప్రజప్తం ఉపాంశుచ్ఛరితం పరితం ఉచైర్వ్యక్తముచ్ఛరితమ్, వ్యాకృతం వ్యాఖ్యాతం, చర్చితం ఊహాపోహవిషయీకృతం, ధ్యాతం మనసా విచారితం, విమృష్టం శోధితం, లేఖకదోషనిరాసేనీతి యావత్ అభినన్దితమనుమతమ్ । శివోద్భూతైః శివేన శివయా చ జనితైః అధ్యష్టకోటిభిః ప్రత్యేకం సార్ధకోటిత్రయసంఖ్యైః । ఆరేభ్యో దానం

యాసాం తా ఆర్తదానాః, నిత్యావదాతాః చిరస్థాయిత్యే సతి శుద్ధా అభినవాః
పరైరకల్పితాః । ఏతేష్యష్టాదశనామాని పూర్వం వ్యాఖ్యాతాన్యేవ; తత్ర గణపతిరితి
గణేశ్వర గణాధిపాదినామసమానార్థకం, అమిత ఇత్యత్రామృత ఇతి వా పాఠః,
ఉభయథాపి వ్యాఖ్యాతమేవ ॥ ౧౯౫-౨౧౧॥ సుమగ్గలసుమగ్గల ఇతి నామ్నా
సుమగ్గలనామ చరితార్థమ్, వరప్రద ఇత్యనేన బరదనామ, చింతామణిః శివో
బీజమితి నామత్రయం త్విహాపూర్వం తత్ర క్షేత్రవిశేషాధిష్ఠాత్మగణపతేశ్చింతామణిరితి
సంజ్ఞా చింతితార్థప్రదత్వాత్స్వర్గస్థచింతామణివత్, తద్దైవత్యమస్త్రవిశేషస్యాప్యేషా సంజ్ఞా
తద్రూపత్వాద్దేవోఽపి చింతామణిః । శివస్య తు వశ కాంతౌ శివః స్మృత్యా ఇతి
జగదుత్పాదనేచ్ఛాశక్తిమత్త్వాదయో బహవోఽర్థాః । బీజం-సర్వజగత్కారణం, కాశ్యపః
కశ్యపపుత్రః ఇయం చ కథా గణేశపురాణే ఉత్తరఖణ్డే ప్రసిద్ధా, ధరణిధర ఆశాపూరక
ఇత్యాదినామమూలభూతాః కథా అపి తత్రైవానుసంధేయాః, గ్రంథాన్తే మగ్గలమాచరతి నమో
నమ ఇతి । విపులపదం పరం ధామ తస్య ముఖ్యా సిద్ధిర్యస్మాత్సంః, (౨౧౨-౨౧౫)

ఇతి శ్రీగణేశోపపురాణే ఉపాసనాఖణ్డే మహాగణపతి ప్రోక్షం
సహస్రనామస్తోత్రం నామ షట్పత్వారింశోఽధ్యాయః ।

ఇతి శ్రీమహాగణపతిసహస్రనామస్తోత్రం సభాష్యం సమూర్ణమ్ ।

॥ శ్రీగణేశార్పణమస్తు ॥

॥ శ్రీరస్తు ॥

Proofread by Narendran Madathil

Shri Mahaganapati Sahasranama Stotram Sabhashyam

pdf was typeset on August 16, 2026

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

